

تاریخ آزمون
جمعه
۱۴۰۴/۰۶/۱۴

دفترچه
شماره ۱

پایه دوازدهم رشته انسانی

دوره دوم متوسطه
آزمون شماره (۵)
سال تحصیلی
۱۴۰۴ - ۱۴۰۵

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال از	شماره سؤال تا	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۰	اجباری	۱	۱۰	۳۰ دقیقه
	ریاضی و آمار ۱	۱۰		۱۱	۲۰	
	ریاضی و آمار ۳	۱۰	اختیاری	۲۱	۳۰	
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	اجباری	۳۱	۴۰	۳۰ دقیقه
	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰		۴۱	۵۰	
	علوم و فنون ادبی ۳	۱۰	اختیاری	۵۱	۶۰	
۳	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	اجباری	۶۱	۷۰	۲۰ دقیقه
	جامعه‌شناسی ۱	۱۰		۷۱	۸۰	
۴	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۸۱	۹۰	۱۰ دقیقه

ریاضیات

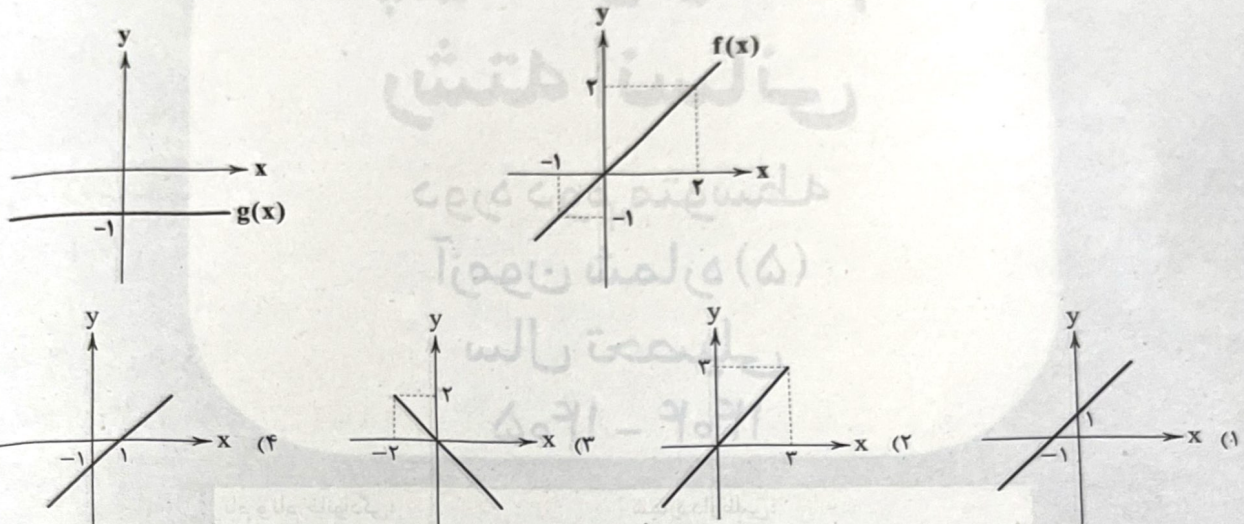

ریاضی و آمار (۲)

۱- اگر $f = \{(1, 2), (-1, 1), (0, 3)\}$ و $g = \{(-2, -1), (0, 1), (1, -3)\}$ باشد، مجموع اعضای برد تابع $2f - g^2$ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) -۱

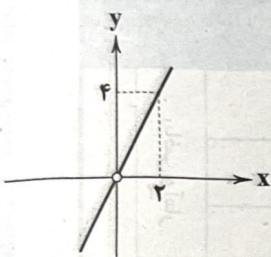
۲- نمودارهای دو تابع f و g به صورت زیر است. نمودار تابع $(f - g)(x)$ کدام است؟

۳- هرگاه توابع f, g و h به ترتیب توابع قدرمطلق x ، همانی و جزء صحیح x باشند، دامنه تابع $y = f(x) - \frac{g(x)}{2+h(x)}$ کدام است؟

- (۱) $[-1, 0)$ (۲) $\mathbb{R} - [-2, -1)$ (۳) $\mathbb{R} - \{-2\}$ (۴) $(-2, -1)$

۴- اگر $f(x) = 6x^2$ و نمودار تابع $\frac{f}{g}(x)$ به صورت زیر باشد، مقدار $g(-\frac{2}{3})$ کدام است؟

- (۱) -۱
(۲) ۱
(۳) -۲
(۴) ۲

توابع $f = \{(2, 4), (3, -1), (4, 1), (5, 2)\}$ و $g = \{(2, -3), (3, -2), (4, -1), (5, 3)\}$ مفروضند. اگر برد تابع $\frac{f+g}{2g-3f}$ به

شکل مجموعه $\{a, b, c\}$ باشد، حاصل عبارت $[a] + [b] + [c]$ کدام است؟ ($[]$ نماد جزء صحیح است.)

- (۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۳ (۴) -۳

در جامعه‌ای که میان افراد بالای ۱۶ سال، ۲۵۰۰ نفر شاغل و ۷۰۰ نفر جویای کار هستند، حداقل چند شغل ایجاد کنیم تا نرخ بیکاری تک‌رقمی شود؟

- (۱) ۳۷۹ (۲) ۳۸۰ (۳) ۳۸۱ (۴) ۳۸۲

درآمد ماهیانه تعدادی از افراد برحسب میلیون تومان در ماه به صورت زیر است. میزان خط فقر به روش میانه کدام است؟

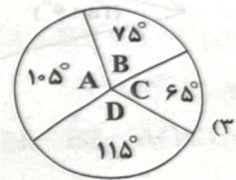
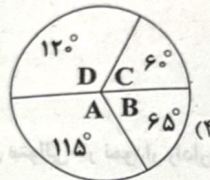
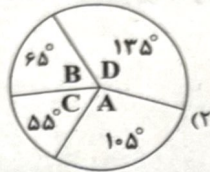
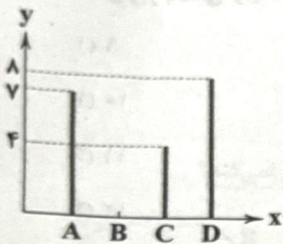
۱۰، ۹/۵، ۱۵، ۵/۵، ۸/۵، ۱۰/۵، ۱۲/۵، ۸، ۲۰، ۷/۵، ۱۴، ۲۱، ۱۳، ۱۱

- (۱) ۵،۲۵۰،۰۰۰ تومان (۲) ۵،۲۷۵،۰۰۰ تومان (۳) ۵،۳۵۰،۰۰۰ تومان (۴) ۵،۳۷۵،۰۰۰ تومان

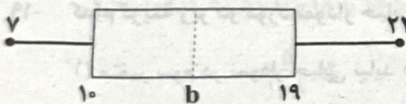
- ۸- اگر قیمت دو کالای اساسی روغن و گوشت در سال پایه به ترتیب ۲۰۰۰۰ و ۵۰۰۰۰ تومان و در سال ۱۴۰۳ به ترتیب ۴۰۰۰۰ و ۱۰۰۰۰۰ تومان باشد با فرض اینکه مقدار مصرف روغن و گوشت در سال به ترتیب ۱۰۰ و ۷۰ کیلوگرم باشد، میزان شاخص یهای روغن و گوشت در سال ۱۴۰۳ کدام است؟
 (۱) ۱۴۵ (۲) ۲۰۰ (۳) ۱۸۵ (۴) ۲۰۵
- ۹- هزینه یکی از خدمات دندان پزشکی در سال ۱۳۹۸ برابر ۸۰ هزار تومان بوده است. اگر درصد تورم طی سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۲ برابر ۷۲ درصد باشد، هزینه این خدمات در سال ۱۴۰۲ برابر چند تومان است؟
 (۱) ۱۲۴۲۰۰ (۲) ۱۲۸۷۰۰ (۳) ۱۳۴۳۰۰ (۴) ۱۳۷۶۰۰
- ۱۰- کتابی دارای ۱۳ درصد کلمات دشوار و به طور متوسط در هر سطر دارای ۹ کلمه است. این کتاب برای کدام پایه مناسب است؟
 (۱) پنجم (۲) ششم (۳) هفتم (۴) هشتم

ریاضی و آمار (۱)

- ۱۱- نمودار میله‌ای زیر برای داده آماری رسم شده است. نمودار دایره‌ای مربوط به آن کدام است؟ (طول میله B نامشخص است).

- ۱۲- برای داده‌های آماری d, ۲۱, ۲۰, c, ۱۸, ۱۶, ۱۵, ۱۳, ۱۳, ۱۱, a, ۹, ۸, ۷ که به صورت صعودی مرتب شده‌اند، نمودار جعبه‌ای زیر رسم شده است، حاصل $\frac{d-c}{b-a}$ کدام است؟

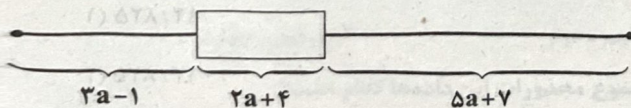
(۱) ۰/۵

(۲) ۰/۷۵

(۳) ۱

(۴) ۱/۵

- ۱۳- تعدادی از داده‌های آماری را با نمودار جعبه‌ای به صورت زیر نمایش داده‌ایم، اگر دامنه میان چارکی آن‌ها ۳۲ باشد، دامنه کل داده‌ها کدام است؟

(۱) ۱۴۰

(۲) ۱۴۵

(۳) ۱۵۰

(۴) ۱۵۵

- ۱۴- با توجه به نمودار نقطه‌ای زیر چه تعداد از عبارات زیر درست هستند؟

(الف) مد داده‌ها برابر ۳ است.

(ب) چارک اول داده‌ها ۵ است.

(ج) میانه داده‌ها برابر ۱۰ است.

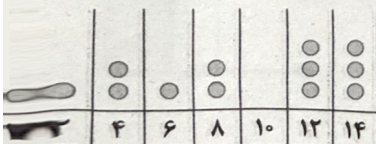
(د) دامنه میان چارکی داده‌ها برابر ۷ است.

(۱) یک

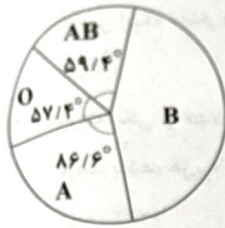
(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

۱۵- نمودار دایره‌ای زیر مربوط به گروه خونی ۴۰۰ نفر از افراد مورد بررسی است. چه تعداد از آن‌ها گروه خونی B دارند؟

۱۷۴ (۱)

۱۷۵ (۲)

۱۷۶ (۳)

۱۷۷ (۴)

۱۶- در یک نمودار حبابی که برای دو شرکت A و B رسم شده است، متغیر سوم میزان فروش این دو شرکت است. اگر شعاع مربوط به درآمد

شرکت A برابر $\frac{5}{4}$ و شعاع مربوط به درآمد شرکت B برابر $\frac{1}{4}$ و میزان فروش شرکت B برابر $\frac{7}{5}$ میلیارد باشد، میزان فروش شرکت A چقدر است؟

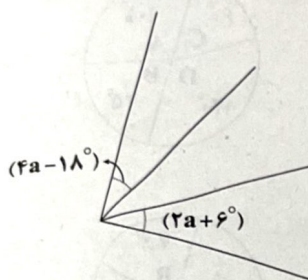
۱۸۷/۵ (۴)

۱۸۶/۵ (۳)

۱۸۵/۵ (۲)

۱۸۴/۵ (۱)

۱۷- شکل زیر بخشی از یک نمودار راداری است. تعداد متغیرها در این نمودار کدام است؟

۹ (۱)

۱۰ (۲)

۱۱ (۳)

۱۲ (۴)

۱۸- کدام گزینه می‌تواند زاویه بین دو شعاع متوالی در نمودار راداری باشد؟

۲۵° (۴)

۲۴° (۳)

۲۳° (۲)

۲۲° (۱)

۱- کدام گزینه زیر در مورد نمودار حبابی درست نیست؟

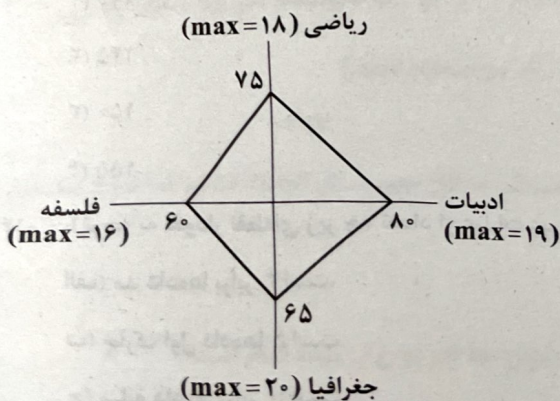
(۱) متغیر سوم در نمودار حبابی نباید دارای مقادیر منفی یا صفر باشد.

(۲) شعاع دایره‌ها را متناسب با جذر مقادیر متغیر سوم در نظر می‌گیریم.

(۳) نمودار حبابی نوعی از نمودار پراکنش نگاشت است که می‌تواند برای نمایش همزمان سه متغیر از آن استفاده کرد.

(۴) مساحت دایره‌ها برخلاف قطر یا محیط آن متناسب با شعاع دایره است.

با توجه به نمودار راداری زیر که مربوط به نمرات چهار درس امیرحسین است، میانگین نمرات وی کدام است؟

۱۲/۸۲۵ (۱)

۱۳/۸۲۵ (۲)

۱۲/۷۷۵ (۳)

۱۳/۷۷۵ (۴)

توجه: داوطلب گرامی، می‌توانید به سوالات ۳۱ تا ۳۰ درس ریاضی و آمار (۳) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

۲۱- با حروف واژه «گل بهار» چند جایگشت می‌توان نوشت به طوری که دو حرف «گ» و «ل» کنار هم نیفتند؟

۴۸۰ (۴)

۳۶۰ (۳)

۲۴۰ (۲)

۱۲۰ (۱)

۲۲- ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ را بر روی شش کارت یکسان نوشته‌ایم. با کنار هم قرار دادن این کارت‌ها چند عدد شش‌رقمی می‌توان نوشت که

با رقم زوج شروع و به رقم زوج ختم شود؟

۹۶ (۴)

۷۲ (۳)

۴۸ (۲)

۲۴ (۱)

۲۳- مجموعه $A = \{a, b, c, d, e, f, g, h\}$ چند زیرمجموعه چهارعضوی دارد به طوری که شامل حرف «a» و فاقد حرف «d» باشد؟

۲۵ (۴)

۲۰ (۳)

۱۵ (۲)

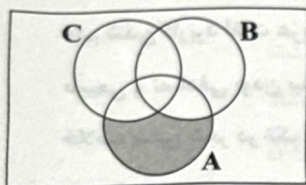
۱۰ (۱)

۲۴- برای دو پیشامد ناسازگار A و B، احتمال رخ دادن A، $\frac{2}{3}$ احتمال رخ دادن B است. اگر احتمال این‌که حداقل یکی از آن‌ها رخ دهد

برابر $\frac{5}{12}$ باشد، احتمال این‌که A رخ دهد کدام است؟

 $\frac{1}{6}$ (۴) $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{3}{4}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۱)

۲۵- اگر A، B و C سه پیشامد از فضای نمونه‌ای S باشند، مطابق نمودار زیر، قسمت رنگی کدام پیشامد را مشخص نمی‌کند؟

$A - (B \cup C)$ (۱)

$(A - B) \cap (A - C)$ (۲)

$A - (B \cap C)$ (۳)

$(A - B) - (A \cap C)$ (۴)

۲۶- در یک بازی ۱۶ نفره به هر نفر یکی از شماره‌های ۳، ۴، ۵، ...، ۱۸ را اختصاص می‌دهیم. سه تاس پرتاب کرده و برآمدها را با هم جمع کرده

و به شخصی که این مجموع را داشته باشد، جایزه می‌دهیم. احتمال این‌که یکی از افراد شماره ۱۶ یا ۱۷ یا ۱۸ برنده شود، کدام است؟

 $\frac{5}{108}$ (۴) $\frac{1}{27}$ (۳) $\frac{1}{24}$ (۲) $\frac{11}{216}$ (۱)

۲۷- درون جعبه‌ای ۱۰ کارت با شماره‌های ۱ تا ۱۰ موجود است. چهار کارت به تصادف خارج می‌کنیم، با کدام احتمال کوچک‌ترین شماره موجود در

جعبه ۴ است؟

 $\frac{1}{30}$ (۴) $\frac{1}{25}$ (۳) $\frac{1}{30}$ (۲) $\frac{1}{35}$ (۱)

۲۸- «بررسی ایده‌های جدید» و «ارائه نمودارها» به ترتیب مربوط به کدام یک از گام‌های چرخه آماری است؟

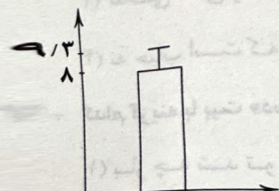
۴- پنجم - چهارم

۳- پنجم - دوم

۲- چهارم - پنجم

۱- دوم - پنجم

نمودار مستطیلی با میله خطای مقابل، مربوط به ۱۰ داده آماری می‌باشد. مجموع مجزورات این داده‌ها کدام است؟

۷۲۹ (۱)

۶۵۶/۹ (۲)

۱۶۷/۲۹ (۳)

۵۲۷/۳ (۴)

۲۹- داده‌های آماری زیر پس از حذف مد، دامنه کل چند برابر دامنه میان چارکی داده‌ها است؟

۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۲، ۱۲، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۳

۴ (۴)

۲/۸ (۳)

۲/۶ (۲)

۲/۴ (۱)

علوم و فنون ادبی

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- در همه گزینه‌ها واژه‌هایی به کار رفته که، پیش از دوره هندی، کم‌تر در اشعار به کار می‌رفت، به جز

(۱) برنمی‌خیزیم از جای خود و آواره‌ایم	دامن صحرای مجنون تو، طرف دامن است
(۲) آتش افتد در بنای قعر و من از سوز دل	گر هوس را آبیار گلشن قالی کنم
(۳) دندان من چو بخیه به دندان نشسته است	موری ز قید سلسله غم، خلاص نیست
(۴) پادشاهان با نزاکت بار عالم می‌برند	بار بر عالم گذار و قعر بر شاهی گزین

۳۲- موارد ذکرشده در همه گزینه‌ها، بیانگر ویژگی‌های زبانی «نثر دوره هندی» است؛ به جز

- (۱) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدّد، جمع بستن واژه‌های فارسی و ترکی و مغولی با «ات»
- (۲) فراوانی لغات ترکی و مغولی، مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی
- (۳) آوردن تنایع اضافات در مقام تعارف و تمجید از بزرگان یا به سبب قرینه‌پردازی و موازنه، درآمیختگی نظم و نثر
- (۴) آوردن جملات طولانی، پرهیز از کاربرد وجه وصفی

۳۳- با توجه به شعر سبک هندی، قلمروی نسبت داده‌شده به ویژگی‌های نام‌برده در چند مورد نادرست است؟

- «کم شدن کاربرد لغات عربی و رواج لغات ترکی (زبانی) / بازسرای مطالب فلسفی، عرفانی و غنایی گذشتگان به شیوه هندی (فکری) / طبیعی و تصادفی بودن بیان و بدیع (ادبی) / معنی‌گرا بودن شعر (فکری) / مسلط بودن قالب غزل (ادبی) / افزایش ابیات قالب غزل (ادبی) / خلاصه شدن شعر در تک بیت (ادبی) / راه یافتن زبان کوچه و بازار به شعر (زبانی)»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۳۴- نام پدیدآورنده چند اثر در کمانک روبه‌روی آن، نادرست نوشته شده است؟

- «رشحات عین‌الحیات (حسین واعظ کاشفی) / حبیب‌السیر (خواندمیر) / عباس‌نامه (اسکندر بیگ ترکمان) / تذکره شاه‌طهماسب (شاه‌طهماسب صفوی) / کشف‌الاسرار (محمّد بن منور) / شرف‌نامه (عطار نیشابوری) / محبوب‌القلوب (حسن بیگ روملو) / جامع عباسی (قاضی نورالله شوشتری) / عالم‌آرای عباسی (وحید قزوینی) / احسن‌التواریخ (میرزا برخوردار فراهی) / مجالس‌المؤمنین (شیخ بهایی)»

- (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۹

۳۵- همه گزینه‌ها با توجه به نوع آرایه‌های به کار رفته متناسب با سبک هندی‌اند؛ به جز

(۱) ز جوی شیر کردم تلخ بر خود خواب شیرین را	خجل چون کوهکن زین بازی طفلانۀ خویشم
(۲) اگر گویا و پیدایی یکی خاموش پنهان شو	خوشا خاموش گویا و خوشا پیدای پنهانی
(۳) تلخی می را خمار باده، شیرین می‌کند	شد گوارا مرگ تلخ از درد و داغ زندگی
(۴) نه حباب است که در ساغر می جلوهر است	عرق‌آلود ز شرم لب یار است شراب

۳۶- کدام گزینه با بیت «دست بنه بر دلم از غم دلبر می‌رس / چشم من اندر نگر از می و ساغر می‌رس» هم‌وزن است؟

- (۱) باز چه شد تو را دلا باز چه مکر اندری؟
 - (۲) عرصه دل بی‌کران گم شده در وی جهان
 - (۳) تیغ به دست آمدی و مست شرابی
 - (۴) ای تن و جان بنده او بند شکرخنده او
- ای دل دریا صفت سینه بیابان کیست؟
تشنه خون کدام خانه خرابی؟
عقل و خرد خیره او دل شکرآکنده او

(الف) لذت بی‌گانه‌ای است عشق شده‌ست نام او / قاعده خود شکایت است ورنه چقا چرا بود: (مقتعلن مفاععلن مقتعلن مفاععلن)
(ب) کنجی و عشق و دلقی ما از کجا و خلقی / لیک او گرفته خلقی ما را همی کشاند: (مستقل فعلان // مستقل فعلان)
(ج) حلقه این در مزن لاف قلندر مزن / مرغ ندای پر مزن قیر مگو قار را: (مقتعلن قاعات مقتعلن فاع)
(د) یابست توام جانا سرعست توام جانا / در دست توام جانا گر تیرم و گر شستم: (مفعول مفاعیلان // مفعول مفاعیلان)

70

پنیر از هزارستان یکشده قزاق جفتم
صوفی نشود صافی تا در نکشد جامی
تا تفسی داری و نفسی یکشوش
بنمای پیکر تا فلک مهر از دوپیکر برکند

(۱) دو سه باعداد دیگر که نسیم گل برآید
(۲) بسیار سفر باید تا پخته شود خامی
(۳) حیف بود مردن بسی عاشقی
(۴) ماه است رویت یا ملک؟ قند است لعلت یا نمک؟

وان دل که با خود داشتم با دلتاتم می‌رود
همه اسمند و تو جسمی، همه جسمند و تو روحی
تا شب درویش را صبح برآید به شام
چراگریم کز آن حاصل برون از نم نمی‌بینم

(۱) ای ساریان آهسته ران کارام جانم می‌رود
(۲) نظر آوردم و بردم که وجودی به تو ماند
(۳) در همه عمرم شیبی بی‌خبر از در دری
(۴) نم چشم آبروی من ببرد از بس که می‌گیرم

ز آن که شامِ هجر را صبحِ وصالی در پی است
ز کاسهٔ سر جمشید و بهمن است و قباد
ایوانِ مَداین را، آیینِ عبّاسی و عَمرُو
نمازِ شام و را خُشت، زیرِ سرِ دَیلم

(۱) ناامید از روشنی ای دل به تاریکی مباحث
(۲) قدح به شرط ادب گیر زآن که ترکیش
(۳) هان ای دل عبرت‌بین، از دیده عبر کن هان
(۴) کسی که تاج به سر داشت بامداد پیگاه

«استفاده از آرایه‌های ادبی در نثر / حذف افعال به قرینه / استفاده از ترکیبات دشوار / کاربرد فراوان آیات، احادیث و اشعار در متن»

(۱) چهارمقاله (۲) تاریخ بلعمی (۳) مقامات حمیدی (۴) کلیله و دمنه

(ب) رواج حسن دینی

الف) رواج بیشتر قالب‌های شعری به ویژه غزل و مثنوی

(د) ورود اصطلاحات عرفانی و وعظ و اندرز در شعر

(ج) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی

(و) به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر

(ه) رواج هجو در شعر

(۳) (ب، د) - (ه، و) (۴) (د، ه) - (ب، و)

(۲) (الف، هـ) - (ج، د)

(۱) (ب، هـ) - (الف، ج)

۴۲- کدام رباعی از نظر مضمونی، به سبک شعر «سده‌های پنجم و ششم» نزدیک‌تر است؟

عالم به خمار نرگس مست گرفت

(۱) آن بت که دلم به زلف چون شست گرفت

زین تیشه که آن نگار بر دست گرفت

بس دل که کنون به قهر در پای آورد

این مرغ از بن قفس به پرواز آید

(۲) آن روز که کار وصل را ساز آید

پروازکنان به دست شاه باز آمد

از شه جو صغیر ارجعی روح شنید

گـر هـیچ کـس ندانـد اسـد دانـد

(۳) خندان کہ مرا دلیر من رنجاند

تایب سے آب و آتش منشیانند

بک دم زدن از بای فرو ننشند

آ: ك | ك: د | ك: هـ | ك: ز | ك: ح | ك: ط

(۶) الف تم به فتنه باز بودن آمد

ک : ازا : فـ : آ : ا

آ ا م د ه ش م ی ز د ت ث ک لام

۴۴- عبارت زیر با نام کدام شاعر کامل می‌شود؟

«در سده ۵ و ۶ برخی از شاعران از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند. ناصر خسرو، از شاعران آغاز این دوره، به سبب پایبندی به اعتقادات خانی دینی از دربارها کناره گرفت. پس از او، هم به که ابتدا مدیحه‌گوی بود - در دوره دوم از حیات شعری خود، به سیر و سلوک معنوی پرداخت.»

(۳) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی (۴) نظامی گنجوی

(۱) خاقانی شروانی (۲) سنایی غزنوی

۴۵- کدام گزینه درباره ویژگی‌های ابیات زیر نادرست است؟

«جهاننا چه بدمهر و بدخو جهانی
به درد کسان صابری اندرو تو
به هر کار کردم تو را آزمایش
و گر آزمایمت صد بار دیگر
چو آشفته بازار بازارگانی
به بدنامی خویش هم‌داستانی
سراسر فریبی، سراسر زیانی
همانی همانی همانی همانی»

- (۱) قافیه‌ها براساس قاعده (۲) و تبصره شماره (۱) ساخته شده‌اند و حرف «ن» روی است.
- (۲) ویژگی‌های زبانی خراسانی مانند کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم در ابیات وجود دارد.
- (۳) بیت بر وزن «فعولن فعولن فعل» سروده شده و کاربرد واژه‌آرایی در ابیات آشکار است.
- (۴) مضمون این شعر بیشتر جنبه تعلیمی دارد و با بیت «ز هر گردش فلک بر خاک ریزد رنگ طوفانی / بنای عمر با این سیل‌ها محکم کجا ماند؟» متناسب است.

۴۶- قافیه کدام بیت «معیوب» است؟

(۱) لذات جهان چشیده باشی همه عمر
(۲) ای عشق به درد تو سری می‌باید
(۳) عاشق که تواضع ننماید چه کند؟
(۴) اسرار وجود خام و ناپخته بماند
با یار خود آرمیده باشی همه عمر
صید تو ز من قوی‌تری می‌باید
شب‌ها که به کوی تو نیاید چه کند؟
و آن گوهر بس شریف، ناسفته بماند

۴۷- کدام گزینه «ذوقافیتین» است؟

(۱) دی بنواخت یار من بنده غم رسیده را
(۲) ای بگرفته از وفا گوشه کران چرا چرا؟
(۳) چون همه عشق روی توست جمله رضای نفس ما
(۴) طوق جنون سلسله شد باز مکن سلسله را
داد ز خویش چاشنی جان ستم چشیده را
بر من خسته کرده‌ای روی گران چرا چرا؟
کفر شده‌ست لاجرم ترک هوای نفس ما
لابه‌گری می‌کنم راه تو زن قافله را

۴۸- قافیه همه گزینه‌ها با الگوی «مصوت + صامت + صامت + حرف الحاقی» مطابقت دارد؛ به جز

(۱) چند خورشید کرم افروخته
(۲) جمله معشوق است و عاشق پرده‌ای
(۳) از کوه درآمده چو سیلی
(۴) کز پس این پیشوا برخاستی
تا که ابر و بحر جود آموخته
زنده معشوق است و عاشق مرده‌ای
رفتی سوی روضه‌گاه لیلی
بر مقامش نیایی می‌خواستی

۴۹- کدام بیت قافیه «درونی» ندارد؟

(۱) گه جانب خوابش کشی، گه سوی اسبابش کشی
(۲) بر خواجه روی زمین، بگشاد از گردون کمین
(۳) امشب غنیمت دارم باشم غلام و چاکرت
(۴) ای عقل کل ذوفنون، تعلیم فرما یک فسون
گه جانب شهر بقا، گه جانب دشت فنا
تیری زدش کز زخم او، هم‌چون کمائی شد دو تا
فردا ملک بی‌هش شود هم‌عرش بشکافد قبا
کز وی بخیزد در درون، رحمی نگارین یار را

۵۰- کدام گزینه با عبارت «ای صمدی که از ادراک خلق جدایی و ای احدی که در ذات و صفات بی‌همتایی.» تناسب معنایی بیشتری دارد؟

(۱) چون که بگشاید در روزی خدای
(۲) گر وصل دوست می‌طلبی، بدگمان مباش
(۳) هرچه در وصف تو گویند و کنند اندیشه
(۴) جراح دل ریشم از این قیاس کنید
دل گشاده دار تنگی کم نمای
شو خاک راه اهل خدا از سر یقین
آن همه دون حق توست و تو برتر ز آنی
که هست صد دل بی‌غم برای من مجروح

توجه: داوطلب گرامی، می‌توانید به سوالات ۵۱ تا ۶۰ درس علوم و فنون ادبی (۳) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

۵۱- در همه گزینه‌ها به عوامل ایجاد «نهفت ادبی بازگشت» اشاره شده است: به جز

(۱) تاراج کتابخانه اصفهان

(۲) تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری

(۳) علاقه شاعران و مخاطبان ادبیات به سرگدهای سبک هندی

(۴) توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان

۵۲- عبارت زیر معرف کدام شخصیت ادبی دوره بیداری است؟

«وی علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت و این شناخت و توانمندی را در خدمت

آزادی و وطن‌خواهی درآورد. او در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود.»

(۱) عارف قزوینی

(۲) قائم‌مقام فراهانی

(۳) محمدتقی بهار

(۴) فرخی یزدی

۵۳- بیت کدام گزینه یادآور نام پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر آن دوره است؟

(۱) قامت من چون الف بود از نشاط آن الف را دام زلفست لام کسرد

(۲) به مهر خواجه قدم زن به صدق قاتنی که صدق شیوه احرار و خوی اخیارست

(۳) آن‌چه با جان فروغی کرد حسن روی دوست کی فروغی شمع با آتش به جان پروانه کرد؟

(۴) ترسم از بوی دل سوخته ناخوش گردد می‌رسانی به وی، ای باد صبا بوی مرا؟

۵۴- در کدام گزینه به بیتی از مدیر نشریه نوبهار اشاره شده است؟

(۱) داد معشوقه به عاشق پیغام که کند مادر تو با من جنگ

(۲) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید قسم برده به باغی و دلم شاد کنید

(۳) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی

(۴) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم

۵۵- کدام عبارت درباره «فتحعلی‌خان صبا کاشانی» نادرست است؟

(۱) بیت «به نام خداوند بینش‌نگار / خردآفرین، آفرینش‌نگار» از سروده‌های وی است.

(۲) وی پرچمدار بازگشت ادبی است و منظومه «گلشن صبا» را به تقلید از «بوستان» سعدی سروده.

(۳) وی در قصیده‌سرایی سبک شاعران دوره عراقی را سرلوحه کار خود قرار داد.

(۴) وی حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلیری‌های حضرت علی (ع) سروده است.

۵۶- همه گزینه‌ها در «وزن واحدی» سروده شده‌اند: به جز

(۱) ز سعی خاک به گردون، غبار نتوان برد به دامن تو همان دامن تو چنگ زند

(۲) فریب جلو طاووس زین چمن نخوری غبار قافله‌سالار داغ می‌گذرد

(۳) نگه چو جوهر آینه سوخت ریشه به مژگان ز شرم حسن که دادند آب، گلشن ما را؟!

(۴) کسی که بخت سیه سایه بر سرش افکند اگر به صبح زند غوطه، آه نیم شبی است

۵۷- کدام گزینه بر وزن «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» سروده شده است؟

(۱) گر تو چنین خوب‌روی بار دگر بگذری سنت پرهیزگار دین قلندر شود

(۲) سوختگان عشق را دود به سقف می‌رود وقع ندارد این سخن پیش فسرده‌آشنان

(۳) گر به مثل دیرتر ز خواب بخیزد صبح در آن روز چاشنگاه برآید

(۴) نسخه این روی به نقاش بر تا بکند توبه ز صورتگری

۵۸- تقطیع کدام بیت، با الگوی هجایی «U - / U - U / U - U - / U - U -» یکسان است؟

- (۱) آن حور روح فش را بر عقل جلوه کردم
(۲) زهری که به بویی بیازمودم
(۳) گفتم بنالم از تو به یاران و دوستان
(۴) ای کرده دلم سوخته درد جدایی
- و آن شرب‌ها که دادی بر یاد تو بخوردم
آن به که به خوردن نیازمایم
باشد که دست ظلم بداری ز بی‌گناه
از محنت تو نیست مرا روی رهایی

۵۹- در کدام گزینه «آرایه تلمیح» به کار رفته است؟

- (۱) تو رئیسی و امیری دم و پند کس نگیری
(۲) تو چو من اگر بجویی به شمار خاک‌یابی
(۳) تو بگفتی‌ام که: دل را ز جهانیان فروشوا
(۴) تو نه آن شکرجویی که جواب من نیایی
- صنما چه زودسیری که ز سیریات خرابم
چو تویی اگر بجویم به چراغ‌ها نیابم
دل خود چگونه شویم؟ چو ببرد هجرت آبم
مگر احمقم گرفتی که سکوت شد جوابم

۶۰- در کدام گزینه، آرایه «تناسب» وجود ندارد؟

- (۱) تو را افراسیاب نفیس، ناگاه
(۲) یوسف ما در لباس گرگ می‌آید به چشم
(۳) چشم پاک من نگه دارد ز آفت، حسن را
(۴) کسی هم‌چون تو جادویی ندارد
- چو بیلون کرد زندانی در این چاه
صائب از اخوان چرا یاری طمع داریم ما؟
گر ز خود غافل شوی، باری ز من غافل مشو
فلک مثل تو مهرویی ندارد

جامعه‌شناسی

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام مفاهیم در ارتباط است؟

- جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی از نظر اگوست کنت
- ویژگی مشترک دو جنگ جهانی اول و دوم
- اشاره به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی
- اغلب دوره‌ای و مقطعی بودن
- (۱) امری ذاتی - رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - اصطلاح مرکز و پیرامون - چالش فقر و غنا
(۲) امری ذاتی - ظاهر دینی و مذهبی به خود نگرفتن - اصطلاح استعمارگر و استعمارزده - چالش فقر و غنا
(۳) امری تحمیلی - توجیه رفتار طرف‌های درگیر در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی - اصطلاح مرکز و پیرامون - بحران اقتصادی
(۴) امری عارضی - ریشه در فرهنگ غرب داشتن - اصطلاح استعمارگر و استعمارزده - بحران اقتصادی

۶۲- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) تقابل شمال و جنوب، تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، دیگر بار فعال خواهند شد.
(ب) دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود می‌کنند.
(ج) جوامع غربی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای مرکز به کشورهای پیرامون را آسان می‌کنند.
(د) کشورهای غربی با ثروت به دست آمده از کشورهای پیرامونی، رفاه کارگران خود را تأمین و مشکلات حاد درونی‌شان را درون مرزهای خود حل می‌کنند.

- (۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - غ (۳) غ - ص - غ - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۶۳- به ترتیب هر عبارت به دیدگاه کدام متفکر، کدام اصطلاح سیاسی مشابه برای تقابل شمال و جنوب و کدام نوع پدیده اشاره دارد؟
- جنگ را از میان بلوک شرق و غرب به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرده است که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته‌اند.
- قاره آفریقا از منابع و معادن ارزشمندی مانند طلا و آهن و مس و نقره و ... برخوردار است اما در نتیجه استعمار، فقیرترین قاره مسکونی دنیاست.
- جنگ

(۱) هانتینگتون - استعمارگر و استعمارزده - پدیده طبیعی

(۲) هانتینگتون - مرکز و پیرامون - پدیده اجتماعی

(۳) هانتینگتون - مرکز و پیرامون - پدیده اجتماعی

(۴) کنت - جهان اول و دوم و سوم - پدیده طبیعی

۶۴- چه تعداد از عبارت‌های زیر ویژگی بحران‌های اقتصادی را بیان می‌کند؟

(الف) آسیب‌های آن صرفاً متوجه قشرهای ضعیف و فقیر جامعه است.

(ب) در صورت عدم کنترل، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

(ج) چالشی همیشگی و دائمی است.

(د) در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند.

(ه) هویت اقتصادی دارد.

۴ (۴)

۱ (۳)

۲ (۲)

۳ (۱)

۶۵- تغییرات شگرف در محیط زیست در دویست سال اخیر، آسیب‌های زیست‌محیطی بسیاری به دنبال داشته است؛ کدام گزینه در ارتباط با این آسیب‌ها درست است؟

(۱) تخریب لایه ازن، در اثر کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای - بارش باران‌های اسیدی در اثر آلودگی آب و هوا

(۲) سرد شدن کره زمین و خشکسالی - از بین رفتن منابع آب در اثر آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی

(۳) آلودگی دریاها در اثر عوامل فیزیکی و شیمیایی - در معرض نابودی قرار گرفتن حدود یک دوم از انواع جانوران و گیاهان

(۴) آلودگی هوا در اثر گازهای شیمیایی، ریزگردها و فلزات سنگین - تهی شدن منابع طبیعی تجدیدناپذیر در نتیجه استفاده بی‌رویه انسان معاصر

۶۶- به ترتیب هر یک از موارد زیر پیامد چیست؟

- انسان مدرن، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد.

- انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف

- گسترش سریع انواع آسیب‌های زیست‌محیطی

(۱) نگاه دنیوی - ابزارهای سرمایه‌داران - گسترش زندگی مدرن

(۲) نگاه اساطیری - ابزارهای سرمایه‌داران - گسترش زندگی مدرن

(۳) نگاه دنیوی - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا - انقلاب صنعتی

(۴) نگاه دنیوی - افزایش دامنه چالش فقر و غنا - تسخیر طبیعت

۶۷- موارد درست در بین عبارت‌های زیر کدام‌اند؟

(الف) در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا و شناخت از راه عقل و تجربه، معتبرترین راه شناخت جهان بود.

(ب) در دوران رنسانس، جهان غرب برای برون‌رفت از بحران معرفتی، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت.

(ج) در قرن هجدهم و نوزدهم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند.

(د) جامعه‌شناسان قرن نوزدهم، روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند و معتقد بودند آگاهی‌ها و علوم

جوامع دیگر غیرعلمی است.

(ه) بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و هم‌چنین وابستگی آن به معرفت‌های تجربی و حسی آشکار شد.

(۱) د - ب

(۲) ب - ج

(۳) د - الف

(۴) ه - ج

۶۸- به ترتیب، دلیل پیدایش دین‌های جدید و عرفان‌های رنگارنگ در فرهنگ غرب چیست، کدام عامل، برخی از نخبگان جهان غرب را به

جست‌وجوی سنت‌های دینی و قدسی واداشت و چه زمانی، نگاه دینی و معنوی به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت؟

(۱) پاسخ به نیازهای فطری آدمی به معنویت - گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی - سال‌های پایانی قرن بیستم

(۲) مورد تردید قرار گرفتن هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - بحران‌های عمیق معرفتی در فرهنگ جدید غرب - نیمه اول قرن بیستم

(۳) پاسخ به نیازهای فطری آدمی به معنویت - بحران‌های عمیق معرفتی در فرهنگ جدید غرب - سال‌های پایانی قرن نوزدهم

(۴) مورد تردید قرار گرفتن هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی - نیمه اول قرن نوزدهم

۶۹- به ترتیب، مصادیق «الف»، «ب»، «ج» و «د» با توجه به حرکت‌ها و جنبش‌های اجتماعی در جهان اسلامی و ایران کدام‌اند؟

(ب)	نمونه حرکت نخستین بیدارگران در جهان اسلام
(د)	استبداد استعماری
(الف)	جاذبه داشتن روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی
(ج)	روی آوردن به اندیشه سیاسی ناسیونالیسم

- (۱) تا پیش از فروپاشی بلوک شرق - حکم میرزای شیرازی در تحریم تنباکو - روشنفکران چپ - پیامد حکومت منورالفکران غربگرا در کشورهای اسلامی
 (۲) با فروپاشی بلوک شرق - تدوین رساله‌های جهادیه - روشنفکران چپ - پیامد سرکوب مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی
 (۳) تا پیش از فروپاشی بلوک شرق - اقدامات سید جمال‌الدین اسدآبادی - منورالفکران غربگرا - پیامد حکومت منورالفکران غربگرا در کشورهای اسلامی
 (۴) با فروپاشی بلوک شرق - اصلاحات امیرکبیر - منورالفکران غربگرا - پیامد سرکوب مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی
- ۷۰- به ترتیب کدام گزینه با موارد زیر مرتبط است؟

- تغییر خط عربی به لاتین
 - در لژهای فراماسونری سازمان می‌یافتند.
 - ناسیونالیسم
 - واقعه مسجد گوهرشاد

- (۱) اقدامات آتاتورک - نسل اول روشنفکران - گذر از فرهنگ اسلامی و پیوستن به فرهنگ غربی - بیان اندیشه‌ها در پوشش دینی
 (۲) حاکمان سکولار - روشنفکران چپ - تقلید از رفتار فرنگیان - فعالیت‌های اسلام‌ستیزانه رضاخان
 (۳) حاکمان سکولار - منورالفکران غربگرا - اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد - فعالیت‌های اسلام‌ستیزانه رضاخان
 (۴) منورالفکران غربگرا - منورالفکران غربگرا - امت اسلامی بی‌معنا بود - خودداری از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- عبارت درست در رابطه با «هویت اجتماعی و تغییرات آن» کدام است؟

- (۱) افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی اکتسابی خود را به صورت انفعالی در محیط خانواده می‌پذیرند - هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.
 (۲) در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای کسب هویت‌های جدید، یکسان است - اعضای جهان اجتماعی ابتدا با هویت انتسابی خود آشنا می‌شوند و به تدریج با فعالیتشان، هویت اکتسابی خود را به دست می‌آورند.
 (۳) مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد با هویت جهان اجتماعی سازگار است - افراد متناسب با هویت اجتماعی جدید، از موقعیت اجتماعی جدیدی برخوردار می‌شوند.
 (۴) تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود - افراد در بدو تولد، خودشان در به دست آوردن هویت اجتماعی انتسابی، نقش کم‌تری دارند.

۷۲- اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال بیاورد، به کدام آسیب اجتماعی منجر می‌شود و چه پیامدی را به همراه دارد؟

- (۱) تعارض فرهنگی - پوچ‌انگاری برای انسان
 (۲) تعارض فرهنگی - اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان
 (۳) تزلزل فرهنگی - از دست رفتن نشاط زندگی
 (۴) تزلزل فرهنگی - روبه‌رو شدن انسان‌ها با یأس و ناامیدی

۷۳- درباره «هویت فرهنگی جهان اجتماعی و هویت اجتماعی افراد»، کدام گزینه درست است؟

- (۱) هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد - هویت فرهنگی جهان اجتماعی در پرتو هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد.
 (۲) هویت فرهنگی جهان اجتماعی هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید - هویت اجتماعی افراد پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت فرهنگی جهان اجتماعی است.
 (۳) هویت اجتماعی افراد، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی، شغلی و غیره متناسب با خود را پدید می‌آورد - هویت اجتماعی افراد محصول عضویت گروهی آن‌هاست.
 (۴) هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخت شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید - هویت فرهنگی جهان اجتماعی در برابر انواع هویت‌های اجتماعی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های آن، مقاومت می‌کند.

۷۴- به ترتیب «شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی»، «عدم توانایی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود»، «خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب» و «مطابقت ارزش‌های یک جهان اجتماعی از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان» با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- (۱) تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی - غربزدگی - خودباختگی تاریخی
- (۲) تعارض فرهنگی - بحران هویت - غربزدگی - از خودبیگانگی فطری
- (۳) تزلزل فرهنگی - بحران هویت - از خودبیگانگی تاریخی - خودباختگی فرهنگی
- (۴) تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی حقیقی

۷۵- موارد نادرست در بین عبارت‌های زیر کدام‌اند؟

- (الف) مسلمانان آثار فلسفی، پزشکی، ریاضی و تاریخ یونان و روم را ترجمه کردند ولی آثار ادبی، نجوم و اسطوره‌های آن‌ها را رها کردند.
- (ب) جهان اجتماعی‌ای که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.
- (ج) بسیاری از فرهنگ‌ها همانند مصر، یونان و ایران در تعامل با جهان اسلام، عقاید و ارزش‌های توحیدی آن را پذیرفتند و به آن ملحق شدند.
- (د) جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون این‌که به جهان اسلام پیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد.

(ه) جهان غرب با عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی، به عقاید و ارزش‌های دنیوی و سکولار روی آورد ولی هویت قبلی خود را حفظ کرد.

(۴) الف - ج - د

(۳) ج - ب - ه

(۲) د - ب - ه

(۱) ج - ه - الف

۷۶- کدام یک در رابطه با آسیب‌های فرهنگی درست است؟

- (۱) این‌که تقویم رسمی کشور در تاریخ ۱۳۵۴، گاه‌شماری شاهنشاهی شد، مصداق جامعه خودباخته‌ای است که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برد و به از خودبیگانگی تاریخی گرفتار می‌شود که ناگزیر به از خودبیگانگی حقیقی نیز دچار شده است.
- (۲) در جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند، تصویری که از انسان ارائه می‌شود، سرایی از حقیقت است؛ به همین دلیل فطرت آدمی به آرامش نمی‌رسد و به اضطراب و تشویش گرفتار می‌شود.
- (۳) جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد، بنابراین نمی‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و ناگزیر به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق می‌شود.
- (۴) براساس نگاه قرآنی، انسان هنگامی به خودآگاهی می‌رسد که با نگاه توحیدی به خود و جهان بنگرد، جهان اجتماعی سکولار و دنیوی و جهان اجتماعی مشرکانه اساطیری، آدمی را تنها از حقیقت جهان بیگانه می‌کند، که در نهایت سر به عصیان و اعتراض برمی‌دارد.

۷۷- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود.
- (ب) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، بود.
- (ج) جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، منفعل و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.
- (د) جهان اسلام اینک با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند.

(۴) غ - ص - غ - ص

(۳) ص - غ - غ - غ

(۲) ص - غ - ص - ص

(۱) ص - غ - غ - ص

متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد، آثاری با عناوینی نظیر پدید آوردند و جهان اسلام، یا مانند جنگ‌های

صلیبی به پرداخت یا مانند آن‌چه در برخورد با حمله مغولان رخ داد، به پرداخت.

- (۱) سکولاریسم و دنیوی شدن نظریه‌پردازان غربی - بازگشت به خویشتن و شرق‌شناسی - طی یکصد سال اخیر - دفع مهاجمان - هضم و جذب مهاجمان
- (۲) هویت‌های کاذب ساخته‌شده توسط غرب - عدل الهی و شیعه در اسلام - طی سده‌های مختلف - هضم و جذب مهاجمان - دفع مهاجمان
- (۳) رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و غربزدگی - غربزدگی و بازگشت به خویشتن - طی سده‌های مختلف - دفع مهاجمان - هضم و جذب مهاجمان
- (۴) هویت اساطیری و ناسیونالیستی غرب - شیعه در اسلام و جهان‌بینی توحیدی - طی یکصد سال اخیر - هضم و جذب مهاجمان - دفع مهاجمان

- ۷۹- به ترتیب در رابطه با هویت جامعه ایران «پیش از اسلام»، «دوران اسلامی» و «در دیدگاه مستشرقان» کدام گزینه به درستی بیان شده است و روایتی از هویت ایران پیش از اسلام را در کدام اثر ادبی می‌توان دید؟
- (۱) عناصر مشترکانه و اساطیری و در مواردی آمیخته با توحید - بازگشت به خویشن الهی و توحیدی - توحیدی و حتی اساطیری در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی - گلستان سعدی
- (۲) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر - تفسیر توحیدی از هویت خویش - سکولار و دنیوی و محدود به ابعاد جغرافیایی و تاریخی - شاهنامه فردوسی
- (۳) عناصر مشترکانه و اساطیری و در مواردی آمیخته با توحید - بازگشت به خویشن الهی و توحیدی - سکولار و دنیوی و محدود به ابعاد جغرافیایی و تاریخی - گلستان سعدی
- (۴) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر - تفسیر توحیدی از هویت خویش - توحیدی و حتی اساطیری در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی - شاهنامه فردوسی

۸۰- ترتیب کدام عبارت‌ها درباره علل درونی تحولات فرهنگی به درستی بیان شده است؟

- (۱) مواجه شدن با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی ← کهولت و مرگ ← پوچ‌انگاری ← یأس و ناامیدی
- (۲) بازماندن از پاسخگویی به نیازهای طبیعی یا فطری ← از دست دادن نشاط زندگی ← کهولت و مرگ ← خودکشی
- (۳) عمل نکردن متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد ← مواجه شدن با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی ← ناامیدی و خودکشی ← پوچ‌انگاری
- (۴) غفلت از پاسخ به پرسش‌هایی درباره معنای زندگی و مرگ ← پوچ‌انگاری ← یأس و ناامیدی ← غفلت از پاسخ به نیازهای طبیعی و جسمانی

روان‌شناسی

۸۱- به ترتیب در «تصمیم‌گیری» و «حل مسئله» به کدام مفهوم زیر توجه می‌شود؟

- (۱) یافتن راه‌حل‌ها - موضوع انتخاب‌ها
- (۲) بهترین اولویت - موضوع انتخاب‌ها
- (۳) یافتن راه‌حل‌ها - بازآفرینی راه‌حل
- (۴) موضوع انتخاب‌ها - یافتن راه‌حل‌ها

۸۲- کدام سبک تصمیم‌گیری زیر، از نظر عوامل زیربنایی با بقیه متفاوت است؟

- (۱) فرهاد در هنگام بحث با دوستش، سر او را به میز زد.
- (۲) الهام براساس عشق صرف، با یکی از خواستگاراناش ازدواج کرد.
- (۳) سعید هر چه که خانواده‌اش می‌گوید را بی‌چون و چرا می‌پذیرد.
- (۴) میترا از مشاوره برای رفع مشکلات زناشویی خود استفاده می‌کند.

۸۳- سینا پس از اعلام نتایج کنکور، می‌خواهد رشته‌ای را انتخاب کند. به ترتیب هر کدام از موارد زیر مربوط به کدام مرحله تصمیم‌گیری سینا است؟

- انتخاب رشته تحصیلی پرستاری
- بررسی میزان رضایت از تحصیل کردن در رشته پرستاری
- شناسایی رشته‌های تحصیلی علوم تجربی در دانشگاه‌های کشور
- بررسی ویژگی‌های رشته‌های تحصیلی از نظر بازار کار، محتوای کتب و غیره

- (۱) مرحله پنجم - مرحله هفتم - مرحله دوم - مرحله سوم
- (۲) مرحله پنجم - مرحله سوم - مرحله دوم - مرحله هفتم

- (۳) مرحله سوم - مرحله اول - مرحله پنجم - مرحله ششم
- (۴) مرحله سوم - مرحله دوم - مرحله چهارم - مرحله ششم

۸۴- کدام تعارض زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) علی شغل مهمانداری هواپیما را دوست دارد اما می‌داند پرخطر است.
- (۲) سارا به فتح قله و کوهنوردی علاقه دارد اما می‌داند این رشته ورزشی چالش‌برانگیز است.
- (۳) ستاره یا باید بیمار بماند یا باید دارویی که تلخ‌مزه است را بخورد.
- (۴) شهاب می‌خواهد روان‌شناس شود ولی می‌داند گرفتن پروانه اشتغال، کار سختی است.

۸۵- کدام عبارت زیر، اعتماد افراطی از موانع تصمیم‌گیری را نشان می‌دهد؟

- (۱) الهام می‌گوید همه همسایه‌های ما انسان‌های قانون‌مداری هستند، با آن‌که می‌داند در بین آن‌ها افراد خلاق‌کار وجود دارد.
- (۲) گلی با آن‌که ساعات زیادی را به ورزش تنیس اختصاص داده است، اما می‌ترسد در مسابقات دانش‌آموزی شرکت کند و شکست بخورد.
- (۳) الهه چون در یک ترم تحصیلی شاگرد اول شده است، فکر می‌کند همیشه در مدرسه شاگرد اول خواهد بود.
- (۴) احسان با یکی از بهترین دوست‌های خود به دلیل جلب رضایت سایر دوستانش قطع رابطه می‌کند.

۸۶- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر، به کدام نوع انگیزه مربوط می‌شود؟

- ریحانه حقوق دیگران را به دلیل انسانیت رعایت می‌کند.

- سارا ورزش می‌کند تا در تیم ملی عضو شود.

- رامین کار می‌کند تا درآمد زیادی کسب کند.

- (۱) بیرونی - بیرونی - بیرونی (۲) درونی - بیرونی - بیرونی (۳) بیرونی - درونی - درونی (۴) درونی - درونی - درونی

۸۷- کدام عبارت زیر نادرست است؟

(۱) انتخاب اهداف بالا و دست‌نیافتنی ← بازماندن از تلاش

(۲) انتخاب اهداف بسیار کوچک و بی‌ارزش ← احساس غرور نکردن از انجام آن‌ها

(۳) حرکت در مسیر هدف ← نوعی موفقیت تلقی می‌شود.

(۴) هدف معین یا نامعین ← فرد را از بیراهه رفتن مضمون می‌دارد.

۸۸- این موضوع که نگین در خود دانش و مهارت لازم را برای شعرخوانی در برابر عده زیادی از اساتید و شاعران معروف و نامدار می‌یابد، به کدام

عامل مؤثر بر نگرش اشاره دارد؟

- (۱) درماندگی آموخته‌شده (۲) اسناد بیرونی و پایدار (۳) ادراک کارایی (۴) ادراک کنترل

۸۹- انگیزه جبران شکست در کدام گزینه زیر بیشتر است؟

(۱) سمانه می‌گوید هیچ وقت توانایی یادگیری درس عربی را نداشتم.

(۲) سعیده می‌گوید آزمون استخدامی آموزش و پرورش اگر سخت طراحی نمی‌شد، قبول می‌شدم.

(۳) مسعود می‌گوید اگر پشتکار لازم را داشتم، حتماً در امتحانات پایان ترم، نمره قبولی کسب می‌کردم.

(۴) مونا معتقد است که اگر محدودیت‌ها و اخلاق نامناسب پدرش نبود، در زندگی موفق‌تر بود.

۹۰- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن هر یک از عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) این‌که فرزند می‌گوید چه درس بخوانم چه نخوانم موفق نمی‌شوم یعنی دچار ناهماهنگی شناختی شده است.

(ب) درماندگی آموخته‌شده به هیچ عنوان جنبه مثبت و خوشایند ندارد.

(ج) اسنادها می‌تواند مثبت یا منفی باشد.

(د) باورها همیشه مثبت هستند.

- (۱) ص - ص - غ - غ (۲) غ - ص - ص - غ (۳) ص - غ - غ - ص (۴) غ - غ - ص - ص

تاریخ آزمون
جمعه
۱۴۰۴/۰۶/۱۴

دفترچه
شماره ۲

پایه دوازدهم رشته انسانی

دوره دوم متوسطه
آزمون شماره (۵)
سال تحصیلی
۱۴۰۴ - ۱۴۰۵

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۱۰	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال از	شماره سؤال تا	مدت پاسخگویی
۱	عربی، زبان قرآن ۲	۱۰	اجباری	۹۱	۱۰۰	۳۰ دقیقه
	عربی، زبان قرآن ۱	۱۰		۱۰۱	۱۱۰	
	عربی، زبان قرآن ۳	۱۰	اختیاری	۱۱۱	۱۲۰	
۲	تاریخ ۲	۱۰	اجباری	۱۲۱	۱۳۰	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۱	۱۰		۱۳۱	۱۴۰	
۳	جغرافیا ۲	۱۰	اجباری	۱۴۱	۱۵۰	۲۰ دقیقه
	جغرافیای ایران	۱۰		۱۵۱	۱۶۰	
۴	فلسفه ۱	۱۰	اجباری	۱۶۱	۱۷۰	۳۰ دقیقه
	منطق	۱۰		۱۷۱	۱۸۰	
	فلسفه ۲	۱۰	اختیاری	۱۸۱	۱۹۰	
۵	اقتصاد	۱۰	اجباری	۱۹۱	۲۰۰	۱۰ دقیقه

زبان عربی (اختصاصی)

عربی، زبان قرآن (۲)

■ عین الصحیح فی الجواب للترجمة من أو إلى العربية أو المفردات (۹۶ - ۹۱):

۹۱- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغَيِّرُ مَا بَقِيَهُمْ﴾

(۱) «بلاشک خداوند دگرگون نمی‌کند قومی را تا خودشان، خویششان را دگرگون کنند»

(۲) «همانا الله خیری را در قومی تغییر نخواهد داد تا خودشان آن را تغییر دهند»

(۳) «بی‌تردید خدا آن چه را که درون قومی هست دگرگون نمی‌کند تا آن چه را درون خودشان هست تغییر دهند»

(۴) «بی‌شک الله آن چه را که در قوم هست تغییر نمی‌دهد تا زمانی که خودشان آن را دگرگون نکنند»

۹۲- ﴿لِيَنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ﴾

(۱) «چون هر توانمندی می‌بایست از توانایی خود انفاق نماید»

(۲) «برای این که هر دارای توانایی‌ای از توانایی‌اش انفاق کند»

(۳) «دارای توانایی باید که از توانایی خویش انفاق می‌کند»

(۴) «باید هر توانمندی از توانمندی خودش انفاق کند»

۹۳- «مَا أَضْمَرَ أَحَدٌ شَيْئاً إِلَّا ظَهَرَ فِي فَلَاتٍ لِسَانِهِ وَصَفَحَاتِ وَجْهِهِ»:

(۱) «احدی چیزی را پنهان نکرد مگر آن که در لغزش‌های زبانی و همه جای چهره آشکار شد»

(۲) «آن چه را که شخصی مخفی کرده است، در لغزش زبانی وی و تمام چهره او آشکار می‌شود»

(۳) «کسی چیزی را مخفی نکرد مگر آن که در لغزش‌های زبانش و همه جای صورت او نمایان شد»

(۴) «هر چیزی را احدی پنهانش می‌کند، در لغزش‌های زبانی او و همه جای چهره‌اش نمایان می‌شود»

۹۴- عَيْنُ الْخَطَا:

(۱) «کثرت خیانت آن تقرب علی آخرین البعید بالاحتیال: خیانت بزرگی است که با فریبکاری، دور را به دیگران نزدیک نماید»

(۲) «المؤمن تؤيد صفحات وجهه طنطنته باللیل: مؤمن، همه‌جای چهره‌اش بانگ نیایشش در شب را تأیید می‌کند»

(۳) «عاد المتكلم إلى حديثه السابق ليصلح قلته لسانه: سخنگو به کلام قبلی‌اش بازگشت تا لغزش زبانش را اصلاح کند»

(۴) «لا تصدق كل ما تسمع به ولكن اختر الأقوال بالوفاء: هر چه را شنیدی باور نکن، بلکه گفته‌ها را با وفاداری بیازما»

۹۵- عَيْنُ التَّرْجُمَةِ الْمُنَاسِبَةِ لِلْفَرَاقَاتِ:

«كلما أريد أن أكذب على الناس أتذكر قصة فتى كاذب يهلكه! می‌خواهم به مردم دروغ بگویم، داستان جوانی را که

دروغش»

(۲) «هنگامی که - یادآوری می‌کنم - نزدیک بود او را نابود کند»

(۱) «هرگاه - به یاد می‌آوردم - او را هلاک می‌کرد»

(۴) «هرگاه - به خاطر می‌آورم - نزدیک بود او را نابود کند»

(۳) «هر بار - یادآوری می‌کنم - او را هلاک می‌کرد»

۹۶- «من در این مرد ویژگی‌هایی را می‌بینم که از آن‌ها خوشم می‌آید!»: عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۲) «في هذا الرجل خصال أراها تُعجبني!»

(۱) «إني أرى في هذا الرجل خصالاً تُعجبني!»

(۴) «أنا أرى في هذا الرجل مواصفات تُعجبني!»

(۳) «إني رأيت في هذا الرجل مواصفات أحبها!»

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۱۰۰ - ۹۷):

۹۷- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ «اللام» فِي الْعِبَارَاتِ:

(۱) «الفخر للعقل والحياء والأدب! (جازه)»

(۲) «أجلس الوالد طفله عنده ليقبله! (ناصبه أو بمعنى «تا»)

(۳) «لنعاملوا الناس معاملة حسنة! (جازمة أو بمعنى «باید»)

(۴) «لتقدم ملحوظ في الدراسة عليك بالمحاولة المستمرة! (أمر أو جازمة)

۹۸- عَيْنُ الْخَطَا (فِي نَفْيِ الْأَفْعَالِ):

(۱) «تُرسلون ← لا تُرسلون» (۲) «أُرسلتم ← لم تُرسلتم»

(۳) «سوف تُرسلون ← لن تُرسلوا» (۴) «أُرسلوا ← لا تُرسلوا»

۹۹- عَيْنُ حَرْفِ اللَّامِ يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَقِيَّةِ فِي الْمَعْنَى:

(۱) «من أراد أن يُصدِّقه الناس فليصدق!»

(۲) «يُرسل فريق إلى هناك ليتعرف على الظاهرة!»

(۳) «لنكون سعداء علينا أن نتمنى السعادة لجميع الناس!»

(۴) «الطلاب يذهبون إلى المدرسة ليكتسبوا المعارف والعلوم!»

۱۰۰- عَيْنُ مَا فِيهِ جُمْلَةٌ وَصْفِيَّةٌ:

(۱) «يلغ الصادقون ما لا يبلغه الكاذبون!»

(۲) «العلم نور و ضياء يقذفه الله في قلوب أوليائه!»

(۳) «ما أخفى الإنسان شيئاً إلا ظهر في وجهه و لسانه!»

(۴) «لا تستشر الكذاب فإنه كالسراب يُقرب عليك البعيد!»

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنِ الْأَمْحَ وَ الْأَدَقَّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ (۱۰۶ - ۱۰۹):

۱۰۱- (وَلَقَدْ رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ)

(۱) وقتی که مؤمنین، احزاب را دیدند گفتند: این چیزی است که الله به ما وعده داده بود!

(۲) زمانی که احزاب، مؤمنان را دیدند گفتند: این همان چیزی است که خداوند به ما وعده داده!

(۳) مؤمنان هنوز احزاب را ندیده بودند که گفتند: این است آن چه که خدا به ما وعده داده!

(۴) هنگامی که احزاب، مؤمنان را دیدند گفتند: این چیزی است که به خدا وعده دادیم!

۱۰۲- «بَحِيرَةُ تَقَعُ فِي شَمَالِ بِلَادِنَا لَهَا شَاطِئِي يَغْلِبُ الْقُلُوبَ»:

(۱) دریایی که در شمال کشور ما قرار دارد، ساحلش دل‌ها را می‌رباید!

(۲) در شمال کشورمان، دریاهای هست که ساحلی دارد که ربایندگی دل‌ها است!

(۳) دریاهای که در شمال کشورمان واقع است، ساحلی دارد که دل‌ها را می‌رباید!

(۴) دریاهای در شمال شهرمان واقع است، با ساحلش دل‌ها را می‌رباید!

۱۰۳- «لَا مَدِينَةَ فِي إِيْرَانٍ إِلَّا وَ فِيْهَا كَثِيْرٌ مِّنَ الْمَعَالِمِ الْأَثَرِيَّةِ الَّتِي يُمْكِنُهَا جَذْبُ مِلْيَيْنِ السَّيَّاحِ»:

(۱) هیچ شهری در ایران نیست مگر این‌که آثار باستانی بسیاری دارد و می‌تواند باعث جذب میلیون‌ها گردشگر شود!

(۲) در ایران شهری نیست مگر این‌که به واسطه آثار باستانی بسیار خود می‌تواند منجر به جذب میلیون‌ها گردشگر شود!

(۳) در ایران هیچ شهری نیست مگر این‌که در آن بسیاری از آثار باستانی هست که می‌تواند میلیون‌ها گردشگر را جذب کند!

(۴) شهری در ایران نیست مگر این‌که در آن بسیاری از آثار باستانی واقع شده که می‌توانسته است میلیون‌ها گردشگر را جذب کند!

۱۰۴- عَيْنِ الْخَطَا:

(۱) (تُعرف المجرمون بسماهم): «مجرمان با چهره‌هایشان شناخته می‌شوند»

(۲) «إِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ»: «هرگاه قرآن خوانده شود، به آن گوش فرا دهید»

(۳) «شهر رمضان الَّذِي أُنْزِلَ فِيْهِ الْقُرْآنُ»: «ماه رمضان که قرآن در آن فرو فرستاده شد»

(۴) «سَتَكْتُبُ شَهَادَتِهِمْ وَ يُسْأَلُونَ»: «شهادت ایشان نوشته خواهد شد و مورد سؤال قرار می‌گیرند»

۱۰۵- «عَلَى امْتِدَادِ الْأَنْبِيَاءِ تَوْجِدُ أَعْمَدَةِ اتِّصَالَاتِ كَمَحَطَّاتٍ إِنْذَارٍ: دَرِ امْتِدَادِ ستون‌های به عنوان هشدار» عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاقَاتِ:

(۱) سراسیمگی‌ها - مخابرات - چراغ‌های - ایجاد می‌شوند

(۲) سراسیمگی‌ها - مخابرات - چراغ‌های - یافت می‌شوند

(۳) لوله‌ها - مخابرات - ایستگاه‌های - وجود دارند

۱۰۶- «اتوبوس در ایستگاه توقف کرد تا مسافران پیاده شوند»: عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) وقفت الحافلة في المحطة حتى ينزل المسافرون!

(۲) توقفت الحافلة في المحطة حتى ينزلون!

(۳) أوقفت الحافلة في المحطة حتى ينزلون!

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۱۱۰ - ۱۰۷):

۱۰۷- عَيْنِ الْخَطَا فِي بِنَاءِ الْمَجْهُولِ:

(۱) لَا أَعْرِفُ هَذَا الرَّجُلَ الْمَسْكِينُ! ← لَا يُعْرِفُ هَذَا الرَّجُلَ الْمَسْكِينُ!

(۲) الْجَمَلُ يَلْقِيُونَهُ بِسَفِينَةِ الصَّحْرَاءِ! ← الْجَمَلُ يُلْقِبُ سَفِينَةَ الصَّحْرَاءِ!

(۳) لَقَدْ رَحِمَكُمُ اللَّهُ! ← لَقَدْ رَحِمْتُمْ!

(۴) قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ أَنْعَمًا! ← قَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ أَنْعَمًا!

۱۰۸- عَيْنِ مَا فِيْهِ اسْمُ مَبْنِي:

(۱) أَيُّ الطَّلَّابِ فَازَ فِي الْمَسَابَقَةِ؟

(۲) الْقَوِيُّ مِنْ يَصْدُقُ وَ لَا يَكْذِبُ!

(۳) مَدِيرُ الْمَدْرَسَةِ يَحْضُرُ فِي الْمَرَّاسِيمِ!

(۴) رِضَا اللَّهِ فِي رِضَا الْوَالِدَيْنِ!

۱۰۹- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيْهِ فِعْلٌ مَجْهُولٌ:

(۱) هَذِهِ مَشَاهِدٌ جَمِيلَةٌ تَفْرَحُ النَّظَّارُ إِلَيْهَا!

(۲) هَذِهِ الْفَوَاكِهُ تُجَفَّفُ فَيَأْكُلُهَا النَّاسُ!

(۳) هَذِهِ الْفَوَاكِهُ تُجَفَّفُ فَيَأْكُلُهَا النَّاسُ!

(۴) هَذِهِ الْفَوَاكِهُ تُجَفَّفُ فَيَأْكُلُهَا النَّاسُ!

۱۱۰- عَيْنِ مَا فِيْهِ الْأَفْعَالُ الْمَجْهُولَةُ أَكْثَرُ:

(۱) إِنْ اللَّهَ يَحِبُّ الَّذِينَ يَتَّقُونَ فِي سَبِيلِهِ وَ يُدَافِعُونَ عَنِ الْحَقِّ!

(۲) إِنْ اللَّهَ يَحِبُّ الَّذِينَ يَتَّقُونَ فِي سَبِيلِهِ وَ يُدَافِعُونَ عَنِ الْحَقِّ!

(۳) يَجِبُ أَنْ لَا تُرْمَى الْأَوْرَاقُ الَّتِي كُتِبَ عَلَيْهَا اسْمُ اللَّهِ عَلَى الْأَرْضِ!

(۴) يَجِبُ أَنْ لَا تُرْمَى الْأَوْرَاقُ الَّتِي كُتِبَ عَلَيْهَا اسْمُ اللَّهِ عَلَى الْأَرْضِ!

توجه: داوطلب گرامی، می توانید به سؤالات ۱۱۱ تا ۱۲۰ درس عربی، زبان قرآن (۳) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْجَوَابِ لِلترجمة أو المفردات أو المفهوم (۱۱۶ - ۱۱۱):

۱۱۱- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ بَنِيانٌ مَرْصُوعٌ﴾:

- (۱) خداوند فقط کسانی را دوست می دارد که در صف او همانند ساختمانی استوار نبرد می کنند
- (۲) همانا الله کسانی را که در راه او در یک صف می جنگند دوست می دارد، گویی آنان ساختمانی استوار هستند
- (۳) بی گمان خداوند دوستدار کسانی است که در راهش به شکلی متحد نبرد می کنند، گویی ساختمانی استوار هستند
- (۴) بی گمان الله کسانی را دوست دارد که در راه او با صفی که هم چون ساختمانی استوار هستند نبرد می کنند

۱۱۲- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾:

- (۱) بی گمان الله اجر هیچ احسان کننده ای را ضایع نمی سازد
- (۲) همانا خداوند پاداش احسان کنندگان را تباه نکرده است
- (۳) بی گمان خداوند اجر هر که نیکی کند را ضایع نمی کند
- (۴) قطعاً خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نمی سازد

۱۱۳- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) ما أَجْمَلَ العفو عند القدرة: گذشت کردن در هنگام قدرت چقدر زیباست
- (۲) لَنَذْكُرَ اسم الله قبل البدء بالأكل: پیش از شروع به خوردن، باید نام خداوند را یاد کنیم
- (۳) من استمر على معصية الله أماناً قلبه: هر که به نافرمانی از خداوند ادامه دهد، قلبش می میرد
- (۴) إِنَّ مجالسة أصدقاء السوء مفسدة للإنسان: قطعاً هم نشینی با دوستان بد، مایه تباهی انسان است

۱۱۴- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُتَضَادُّ:

- (۱) كُنْتُ بِالْأَمْسِ فِي رَيْبٍ وَالْآنَ أُنَا عَلَى يَقِينٍ!
- (۲) البائع رجل مهنته شراء البضائع و بيعها!
- (۳) لا فقر كالجهل و لا ميراث كالأدب!
- (۴) الناس موتى و أهل العلم أحياء!

۱۱۵- عَيْنُ الْأَبْعَدِ فِي الْمَفَاهِيمِ:

- (۱) لا لباس أَجْمَلَ من العاقية: ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت / روزی تفقیدی کن درویش بی نوا را
- (۲) لا كرامة لَنَبِيٍّ فِي وَطَنِهِ: مرغ همسایه غاز می نماید
- (۳) لا خير في قول إِلَّا مع الفعل: دو صد گفته چون نیم کردار نیست
- (۴) لا جديد لمن لا خَلَقَ لَهُ: هر چه در چشم خوار آید، نگاه دار که روزی به کار آید

۱۱۶- عَيْنُ الْكَلِمَاتِ الْغَرِيبَةِ فِي الْمَعْنَى:

- (۱) الْحَيَاءُ - الْعَفَافُ - الْأَدَبُ
- (۲) الذَّهَبُ - الْأَكْفَاءُ - الْجَرَمُ
- (۳) الدَّاءُ - الْمُسْتَوْصَفُ - الْمَرَضُ
- (۴) الْمَرَضُ - الشِّفَاءُ - الصِّحَّةُ

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۱۲۰ - ۱۱۷):

۱۱۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ:

- (۱) لا أَعْتَمِدُ عَلَى رَجُلٍ يَكْذِبُ فِي كَثِيرٍ مِنَ الْأَحْيَانِ!
- (۲) لا الْخَيْرَ إِلَّا فِي الْكَلَامِ الْقَلِيلِ!
- (۳) لا فَائِزٌ فِي مَبَارَاةِ كُرَةِ الْمَنْضَدَةِ إِلَّا فَرِيقُنَا!
- (۴) لا تَفَاخَرُ بِالنَّسَبِ مُحَمَّدًا!

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

۱۱۸- ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا﴾:

- (۱) الصَّالِحَاتِ: اسم - جمع سالم للمؤنث - معرفة - اسم فاعل (مأخوذ من فعل مجرّد ثلاثي) / مفعول (= مفعول به)
- (۲) لا نُضِيعُ: فعل مضارع - معلوم - للمتكلّم مع الغير - متعدّد / مع فاعله و الجملة فعلية، خبر لحرف «إِنَّ» المشبهة بالفعل
- (۳) أَحْسَنَ: ماضٍ - مزيد ثلاثي (مضارعه على وزن «يُفْعِلُ») - معلوم / مفعوله «عملاً»
- (۴) آمَنُوا: فعل ماضٍ - مصدره: إيمان - متعدّد - للجمع المذكّر الغائب / خبر لحرف «إِنَّ» المشبهة بالفعل

۱۱۹- إِذَا نَتَمَنَّى نَزُولَ الْمَطَرِ نَقُولُ:

- (۱) كَأَنَّ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ! (۲) إِنَّ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ! (۳) لَيْتَ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ! (۴) لَعَلَّ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ!

۱۲۰- عَيْنُ حَرْفٍ يُكَمِّلُ مَا قَبْلَهُ:

- (۱) ليس الطفل على ما يُرام كأنه أُصيب بالحمى!
- (۲) علينا أن نتصل بالمعلم لعله يُؤجّل موعد الامتحان!
- (۳) أكّد مدير المدرسة أنّ على التلاميذ أن يُشاركوا في النشاطات الثقافية!
- (۴) تصفّحت المواقع الإلكترونية لكنني لم أجد ما كنتُ أبحث عنه!

تاریخ

تاریخ (۲)

۱۲۱- مهم ترین پیامد اجتماعی و مذهبی هجوم مغولان به ایران چه بود؟

(۱) کاهش چشمگیر فعالیت طریقت‌های صوفی

(۲) گرایش طریقت‌های صوفیانه به تشیع

(۳) زوال تشیع و فعالیت سایر طریقت‌ها

(۴) گسترش تصوف و تشیع

۱۲۲- کدام عبارت‌ها مربوط به دوره تثبیت حکومت صفوی است؟

(الف) پایه‌گذاری مکتب تبریز از ترکیب مکتب هرات با عناصر جدید

(ب) تألیف کتاب «احسن التواریخ» توسط حسن بیگ روملو

(ج) بافته شدن فرش اردبیل توسط هنرمندان کاشانی

(د) طراحی و ساخت مسجد جامع عباسی

(۱) الف - د (۲) الف - ب (۳) ج - د (۴) ب - ج

۱۲۳- در کدام گزینه، زمان وقوع رویدادهای مهم روابط خارجی ایران در دوران صفوی به درستی مقایسه شده است؟

(الف) محاصره اصفهان توسط افغان‌ها

(ب) شورش افغان‌ها در قندهار

(ج) فتح قندهار

(۱) «ب» بر «ج» و «ج» بر «الف» مقدم است.

(۲) «ج» بر «ب» و «ب» بر «الف» مقدم است.

(۳) «ب» بر «الف» و «الف» بر «ج» مقدم است.

(۴) «الف» بر «ب» و «ب» بر «ج» مقدم است.

۱۲۴- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره ویژگی‌ها و تحولات مربوط به دوره «اقتدار و شکوفایی سلسله صفوی» صحیح است؟

«انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان - تأسیس مکتب هنری اصفهان - انضمام عراق و عتبات عالیات به قلمرو صفوی - احداث میدان نقش جهان - گسترش مبادلات و مناسبات اقتصادی با اروپایی‌ها - اخراج پرتغالی‌ها از خلیج فارس - نوسازی تشکیلات سپاه»

(۱) ۶ (۲) ۴ (۳) ۷ (۴) ۵

۱۲۵- کتاب «تاریخ عالم‌آرای عباسی» نوشته کیست و در دوره کدام پادشاه صفوی نگاشته شده است؟

(۱) غیاث‌الدین خواندمیر - شاه عباس اول

(۲) غیاث‌الدین خواندمیر - شاه اسماعیل اول

(۳) اسکندر بیگ منشی - شاه اسماعیل اول

(۴) اسکندر بیگ منشی - شاه عباس اول

۱۲۶- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را درباره «معماری عصر صفوی» به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) مسجد جامع عباسی، نماد قدرت سیاسی آن دوره محسوب می‌شود.

(ب) از ویژگی‌های میدان نقش جهان، ارتباط آن با مراکز پر رفت و آمد شهر بود.

(ج) مسجد جامع عباسی به لحاظ وسعت و ابعاد، کوچک‌تر از مسجد شیخ لطف‌الله است.

(د) مسجد امام در دوران شاه عباس به عنوان بخشی از مجموعه میدان نقش جهان طراحی و ساخته شد.

(۱) ص - غ - ص (۲) ص - ص - غ (۳) غ - غ - ص (۴) غ - ص - غ - ص

۱۲۷- موارد کدام گزینه درباره فلزکاری در دوره صفویان درست است؟

(الف) استفاده از مس، توسعه بیشتری یافت.

(ب) بر روی بسیاری از آثار فلزی این دوره، اشعار زیبا و سخنان نغزی خوشنویسی شده است.

(ج) از ویژگی‌های فلزکاری این عصر، نقره‌کاری روی فلزات است.

(د) این آثار به جز جنبه هنری، موجب رونق تجارت و کسب و کار نیز بودند.

(۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ج - د (۴) الف - ب

۱۲۸- حملات طوایف غیرمتمدن از شرق و شمال و گسترش ناامنی در اروپای قرن ۹م، از جمله پیامدهای کدام رویداد بود؟

(۱) تهدید موجودیت امپراتوری بیزانس

(۲) انقراض امپراتوری شارلمانی

(۳) شورش سرف‌ها علیه اربابان فئودال

(۴) آغاز و تداوم جنگ‌های صلیبی

تاریخ

(۲) سوال

۱۲۹- جنگ‌های صلیبی در نهایت چگونه پایان یافت؟

(۱) شکست صلیبان و بازگشایی بیت المقدس توسط سلجوقیان

(۲) اشغال بخش‌های وسیعی از سرزمین آندلس توسط صلیبان و شکست مسلمانان

(۳) پیروزی مسلمانان و بیرون راندن صلیبان از سواحل شام

(۴) پیروزی سلجوقیان در آسیای صغیر و شکست صلیبان

۱۳۰- با توجه به زمان وقوع جنگ‌های صلیبی، کدام گزینه دربارهٔ زمان رخدادهای زیر در مقایسه با جنگ‌های صلیبی صحیح است؟

(الف) روی کار آمدن شاهان نیرومند در انگلستان و فرانسه و تشکیل ارتش منظم توسط آن‌ها

(ب) انقراض امپراتوری شارلمانی

(ج) گشایش نخستین مراکز آموزش عالی حقوق و طب در ایتالیا

(د) گسترش و تحکیم نظام فئودالیسم

(۱) «الف» و «د» پس از جنگ‌های صلیبی، «ج» پیش از جنگ‌های صلیبی و «ب» همزمان با جنگ‌های صلیبی

(۲) «ب» پیش از جنگ‌های صلیبی، «ج» و «د» همزمان با جنگ‌های صلیبی و «الف» پس از جنگ‌های صلیبی

(۳) «الف» و «ج» همزمان با جنگ‌های صلیبی و «ب» و «د» پیش از جنگ‌های صلیبی

(۴) «ب»، «ج» و «د» قبل از جنگ‌های صلیبی و «الف» پس از جنگ‌های صلیبی

تاریخ (۱)

۱۳۱- کدام گزینه دربارهٔ کشاورزی در سلسله‌های ایران باستان به درستی بیان شده است؟

(۱) هخامنشیان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا شش نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.

(۲) واستریوشان سالار در عصر هخامنشی، عهده‌دار مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی بوده، «ج» یا «سقا» و «ب» یا «سقا».

(۳) مالیات و اجاره‌بهای کشتزارهای آسورستان، منبع درآمد هنگفتی برای شاهان ایران به حساب می‌آمده و یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد و ضررهای سنگینی بر اقتصاد آنان وارد آورد.

(۴) خراب شدن آب‌بندها و سدها در اواخر دوره هخامنشیان، یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد و ضررهای سنگینی بر اقتصاد آنان وارد آورد.

۱۳۲- کدام گزینه دربارهٔ وضعیت کشاورزی در ایران عهد باستان نادرست است؟

(۱) بیشتر مردم کشاورز بودند و روستاییان عمده جمعیت ایران را تشکیل می‌دادند.

(۲) بیشتر زمین‌های کشاورزی متعلق به شاه، مقام‌های حکومتی، اشراف و روحانیون بزرگ بود و بسیاری از زمین‌ها به اجاره به کشاورزان داده می‌شد.

(۳) تعداد معدودی از کشاورزان بر روی زمین‌های بزرگان کار می‌کردند و سهمی از محصول را دریافت می‌کردند. «ب» یا «سقا» و «ج» یا «سقا».

(۴) اغلب صاحبان زمین‌های کشاورزی در شهرها زندگی می‌کردند.

۱۳۳- کدام مورد دربارهٔ «پول، اوزان و مقیاس‌ها در دوران هخامنشی» درست است؟

(۱) تا زمان داریوش بزرگ در بیشتر نواحی تحت فرمان حکومت هخامنشی، سکه (پول) رواج چندانی نداشت و مبادله کالا به صورت پایاپای انجام می‌گرفت.

(۲) سکه‌های طلا و نقره بیشتر در مناطقی مثل بابل، لیدی و شهرهای فنیقی نشین سواحل غربی و جنوبی دریای مدیترانه رایج بود و در سایر مناطق کمتر رایج بود.

(۳) ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهرها (ساتراپ‌ها) یا اجازه پادشاه می‌توانستند سکه طلا ضرب کنند. «ب» یا «سقا» و «ج» یا «سقا».

(۴) داریوش سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که فقط در قلمرو هخامنشیان دارای اعتبار و خارج از این قلمرو اعتباری نداشت.

۱۳۴- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«در عهد هخامنشیان، تجارت مانند گذشته،»

(۱) رونق نداشت و منحصر به اشیای تجملی و گران‌قیمت بود و در بخش‌های تولیدی و کشاورزی رونق نداشت.

(۲) محدود نبود و از حجم مبادله کالاهای ارزان‌قیمت کاسته شد و در عوض اشیای تجملی جای آن‌ها را گرفت.

(۳) محدود به انواع مختلفی از مواد اولیه مانند فلزات و چوب بود و به ندرت به محصولات کشاورزی و دامپروری محدود می‌شد.

(۴) منحصر به اشیای تجملی نبود و بخش قابل توجهی از کالاهای تجاری را اجناس مورد نیاز مردم تشکیل می‌داد.

۱۳۵- وجه تمایز باورها و اعتقادات دینی اقوام آریایی با مردم ایلام، بین‌النهرین و یونان در چه بود؟

(۱) دایره نفوذ و قدرت خدایانشان

(۲) آداب و مناسک قربانی کردن به خدایان

(۳) پیچیدگی نیایش‌ها و اعمال دینی‌شان

(۴) تقدیس عناصر غیرطبیعی مانند درختان، کوه‌ها و رودها

۱۳۶- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

تساوی در این مورد به چه معناست؟

- در اواسط دوره اشکانیان، دین نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و
 (۱) یونانی - شاهزادگای از خاندان اشکانی برای نخستین بار کتابهای یونانی را به زبان پهلوی ترجمه کرد.
 (۲) یونانی - به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و در آنجا به کیشی مستقل تبدیل شد.
 (۳) زرتشتی - برخی از شاهان اشکانی، تصویر آتشدانی را که نشانه گرایش آنان به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه‌های خود نقش کردند.
 (۴) زرتشتی - به دستور بلاش یکم، اوستا که تا قرن‌ها به صورت شفاهی نقل می‌شد، به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

۱۳۷- به ترتیب، هر یک از آتشکده‌های زیر مربوط به کدام شهر و مخصوص چه کسانی است؟

تساوی در این مورد به چه معناست؟

(الف) آذر فرنیغ

(ب) آذر برزین مهر

(ج) آذر گشنسب

- (۱) در فارس خاص شاهان - در خراسان مخصوص موبدان - در آذربایجان ویژه کشاورزان
 (۲) در خراسان مخصوص شاهان - در آذربایجان ویژه موبدان - در فارس خاص کشاورزان
 (۳) در فارس خاص موبدان - در خراسان مخصوص کشاورزان - در آذربایجان ویژه شاهان
 (۴) در آذربایجان ویژه کشاورزان - در فارس خاص شاهان - در خراسان مخصوص موبدان

۱۳۸- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

«در دوره اشکانیان دوره هخامنشیان»

(الف) برخلاف - تولیدات صنعتی و کارگاهی رونقی نداشت.

(ب) هم چون - چاپارخانه‌ها دایر بودند.

(ج) برخلاف - سیاست آزادی دینی اعمال می‌شد.

(د) هم چون - زبان‌های کهن ایرانی در مناطق مختلف فلات ایران رواج داشت.

۱۳۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر مربوط به ادبیات کدام حکومت در ایران باستان است؟

(الف) از این دوران، آثار بیشتری به خط و زبان فارسی میانه در موضوع‌های ادبی به دست ما رسیده است که اغلب آن‌ها به نثر هستند.

(ب) از این دوره، تقریباً هیچ نوشته ادبی به زبان و خط پارتی بر جا نمانده است، اما شواهد بسیاری دلالت بر وجود ادبیات شفاهی پربراری در آن دوره دارد.

(ج) در این دوران، قصه‌های متعددی به زبان فارسی باستان وجود داشته و مردم آن‌ها را از حفظ می‌خوانده‌اند که از آن جمله «هزار افسان» است.

(د) در این دوره، نقل داستان‌های ملی و پهلوانی رواج فراوان یافت و شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گردی که به گوسان‌ها معروف بودند، با شور و هیجان، این داستان‌ها را از حفظ برای مردم می‌خواندند.

۱۴۰- ایران در دوران هخامنشیان، مرکز دانش‌ها و مبادلات فرهنگی با کدام تمدن‌ها بود؟

(۱) ساسانی - هخامنشی - اشکانی - هخامنشی

(۲) هخامنشی - ساسانی - اشکانی - ساسانی

(۳) هخامنشی - اشکانی - ساسانی - اشکانی

(۴) ساسانی - اشکانی - هخامنشی - اشکانی

(۱) بابل، چین، هند، یونان و ایلام

(۲) بابل، ایلام، روم، آسیای صغیر و چین

(۳) مصر، روم، هند، چین و آسیای صغیر

(۴) بین‌النهرین، مصر، ایلام، هند و آسیای صغیر

جغرافیا

جغرافیا (۲)

مبنای تقسیم‌بندی نواحی سیاسی به انواع مختلف چیست و اتحادیه اروپا از چه نوعی است؟

(۱) مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که آن را اداره می‌کند - ناحیه سیاسی فروملی

(۲) نوع مدیریت فضای جغرافیایی و چگونگی توزیع قدرت در پهنه سرزمین - ناحیه سیاسی قراملی

(۳) مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که آن را اداره می‌کند - ناحیه سیاسی منطقه‌ای

(۴) نوع مدیریت فضای جغرافیایی و چگونگی توزیع قدرت در پهنه سرزمین - ناحیه سیاسی ویژه

۱۴۲- کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«بندر هنگ‌کنگ _____، از جمله _____ است که _____»

- (۱) برخلاف بندر انزلی - نواحی سیاسی ویژه - نظام مدیریت مخصوص به خود را دارد.
- (۲) همانند بندر انزلی - مناطق آزاد تجاری - برخی قوانین و مقررات گمرکی و مالیاتی در آن اجرا نمی‌شود.
- (۳) همانند نخجوان - نواحی خودمختار جهان - از استقلال محدودی برخوردار است.
- (۴) برخلاف نخجوان - نواحی سیاسی منطقه‌ای - در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی نیست.

۱۴۳- کدام موارد مربوط به خصوصیات شبه‌جزیره کریمه است؟

(الف) یک منطقه گردشگری و کشاورزی	(ب) یک منطقه صنعتی و ماهی‌گیری
(ج) واقع در شمال دریای سیاه و جنوب اوکراین	(د) واقع در شمال دریای مدیترانه و شمال کشور ترکیه
(۱) الف - ج	(۲) ب - ج
(۳) الف - ب	(۴) ج - د

۱۴۴- به ترتیب، درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر در مورد «مرزها» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (الف) حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت هستند.
 - (ب) نحوه شکل‌گیری و ایجاد آن‌ها تأثیر زیادی در امنیت و همکاری یا اختلاف و کشمکش بین کشورهای همسایه دارد.
 - (ج) گاهی با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی و با استفاده از مختصات جغرافیایی تعیین می‌شوند، مانند مرز ایران و افغانستان.
- (۱) ص - غ - غ (۲) غ - غ - ص (۳) ص - ص - غ (۴) غ - ص - غ

۱۴۵- با توجه به عبارت‌های داده‌شده و تأثیرگذاری و تأثیرپذیری فضای جغرافیایی و تصمیمات سیاسی، کدام گزینه صحیح است؟

(الف) دولت‌های غربی معتقدند که تسلط بر شبه‌جزیره کریمه، فرمانروایی بر منطقه اوراسیاست و به همین دلیل، به پیوستن کریمه به روسیه اعتراض دارند.

(ب) براساس تصمیم و توافق حکومت‌های انگلستان و فرانسه طی قرارداد مشترکی، عملیات احداث تونل مانس آغاز و به بهره‌برداری رسید.

(ج) امروزه کشورهای سلطه‌گر با ایجاد پایگاه‌های نظامی و نفوذ در کشورهای حاشیه خلیج فارس، به دنبال به دست گرفتن کنترل منطقه هستند.

(۱) در عبارت «الف» و «ج»، فضای جغرافیایی، متأثر از سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی کشورهاست.

(۲) در عبارت «الف» برخلاف «ج»، تصمیمات سیاسی متأثر از فضای جغرافیایی است.

(۳) در عبارت «ب» و «الف»، فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی تأثیرگذار بوده است.

(۴) در عبارت «ب» برخلاف «ج»، تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی اثرگذار بوده است.

۱۴۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره «مرزهای سیاسی» صحیح است؟

(الف) مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی کشورها از یکدیگرند.

(ب) از نظر چگونگی پیدایش با یکدیگر متفاوت‌اند.

(ج) تأثیر بسزایی در جابه‌جایی مسافران و مبادلات بازرگانی و توسعه اقتصادی کشورها دارند.

(د) آخرین حد قلمرو زمینی، دریایی و هوایی هر کشور محسوب شده و ارزش حقوقی و بین‌المللی دارند.

(ه) نظام مدیریت کشور، تحت عنوان اداره امور سرزمین، وظیفه حراست از آن را بر عهده دارد.

(۴) ۳

(۳) ۵

(۲) ۴

(۱) ۲

۱۴۷- با توجه به ارکان کشور و عبارت‌های داده‌شده، کدام گزینه صحیح است؟

(الف) هیچ کشوری بدون آن قابل تصور نیست.

(ب) عنصر بنیادین یک کشور است.

(ج) بدون آن، کشور معنا و مفهومی ندارد.

(د) انسان‌ها نسبت به آن، نوعی وابستگی از خود نشان می‌دهند.

(۲) «ب» و «د» = حکومت / «الف» و «ج» = سرزمین

(۱) «الف» و «ب» = سرزمین / «ج» و «د» = ملت

(۴) «الف» و «ج» = حکومت / «ب» و «د» = ملت

(۳) «ب» و «ج» = ملت / «الف» و «د» = سرزمین

۱۴۸- کدام گزینه به ترتیب حاوی تعاریف صحیحی از «خط مینا» و «دریای سرزمینی» است؟

(۱) بالاترین حد مد در دریا - از خط مینا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی

(۲) بالاترین حد مد در دریا - از خطوط مرزی عمیق‌ترین نقاط بستر رود تا ساحل

(۳) پایین‌ترین حد جزر در دریا - از خط مینا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی

(۴) پایین‌ترین حد جزر در دریا - از خطوط مرزی عمیق‌ترین نقاط بستر رود تا ساحل

۱۴۹- منظور از اداره امور سرزمین به عنوان یکی از وظایف عمده مدیریت کشور چیست؟

(۱) وضع قوانین و مقررات و رسیدگی به اختلافات

(۲) پیشگیری از جنگ و توسعه همکاری‌های تجاری

(۳) برقراری نظم و امنیت و خدمات فرهنگی

(۴) حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آنها

۱۵۰- چه تعداد از موارد زیر در انتخاب یک مکان به عنوان پایتخت مؤثر است؟

«داشتن قابلیت‌های محیطی مناسب - داشتن جمعیت قابل توجه - قرار داشتن در تقاطع راه‌های ارتباطی - دور بودن از مرزها - داشتن

قابلیت دفاعی مناسب - دسترسی آسان به سراسر کشور»

(۱) ۵

(۲) ۴

(۳) ۶

(۴) ۳

جغرافیای ایران

۱۵۱- با توجه به تقسیمات کشوری در ایران، به ترتیب معادل هر یک از عبارت‌های زیر در تقسیم‌بندی دوره ساسانیان کدام است؟

(الف) توسط فرماندار اداره می‌شود.

(ب) کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری است.

(ج) از لحاظ اداری، تابع تشکیلات مرکزی (پایتخت) است.

(۱) ایالت - تسوگ - رستاک

(۲) ایالت - رستاک - خوره

(۳) تسوگ - رستاک - ایالت

(۴) تسوگ - رستاک - خوره

۱۵۲- کدام گزینه درباره نام تقسیمات ایالتی دوره قاجاریه درست است؟

(۱) خراسان و کرمان

(۲) تهران

(۳) سیستان و بلوچستان

(۴) فارس و بنادر

۱۵۳- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

«در مقایسه تقسیمات کشوری ایران در سال ۱۳۱۶ با تقسیمات کشوری فعلی ایران نمی‌توان گفت»

(الف) قصبه در سال ۱۳۱۶، معادل کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری فعلی ایران بوده است.

(ب) تعداد استان‌های کشور، به بیش از سه برابر افزایش یافته است.

(ج) در هر دو دوره، شهرستان‌ها از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل می‌شده است.

(د) در دوره فعلی برخلاف سال ۱۳۱۶، استان بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری است.

(۱) ۲

(۲) ۴

(۳) ۱

(۴) ۳

۱۵۴- کدام گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«روستاهای متمرکز روستاهای پراکنده،»

(الف) هم‌چون - از اجزای مختلفی تشکیل شده‌اند.

(ب) برخلاف - تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود نیستند.

(ج) برخلاف - با توجه به کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوتی دارند.

(د) برخلاف - گاهی در کناره یک رود یا در امتداد یک جاده شکل می‌گیرند.

(۱) الف - د

(۲) ب - ج

(۳) الف - ب

(۴) ج - د

۱۵۵- با توجه به رابطه «علت - معلول» کدام گزینه نادرست است؟

(۱) افزایش جمعیت - تغییر شکل سکونتگاه‌ها

(۲) نارسایی در زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی - ایجاد وضعیت نامناسب زندگی شهری

(۳) رشد شتابان شهرنشینی - پیدایش کلان‌شهرها

(۴) مهاجرت معکوس - حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها

- ۱۵۶- کدام گزینه به ارائه اطلاعات نادرستی درباره نقش سکونتگاه‌ها می‌پردازد؟ «نقشه کتب» را به‌صورت دقیق‌ترین روش به‌کار می‌گیرند. (۱) انعکاس نقش سکونتگاه در سیمای آن (۲) امکان ایجاد چند نقش توسط یک سکونتگاه (۳) عدم تکامل و توسعه تدریجی نقش سکونتگاه (۴) امکان تغییر نقش یک سکونتگاه در طی زمان
- ۱۵۷- اشکال مختلف سکونتگاه‌های شهری تحت تأثیر چه عواملی پدید آمده و در کدام شکل آن راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند؟

- (۱) میزان جمعیت و وضع جغرافیایی آن‌ها - شعاعی (۲) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی - شعاعی (۳) چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود - شطرنجی (۴) میزان جمعیت و نوع کارکرد آن‌ها - شطرنجی
- ۱۵۸- درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر درباره «چگونگی شکل‌گیری سکونتگاه‌ها و تغییرات آن‌ها» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (الف) از دید دانش جغرافیا، سکونتگاه محلی است از مجموعه مسکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری آن نقش دارند.
(ب) سکونتگاه به عنوان محل رفع نیازهای زیستی انسان، هویت خود را از اجتماع انسانی دریافت می‌کند.
(ج) تمایل انسان به یکجانشینی و کار کشاورزی، نقش مهمی در شکل‌گیری نخستین سکونتگاه‌ها در کنار آب‌ها داشته است.
(د) گاهی عوامل طبیعی، موقعیتی را به وجود می‌آورد که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می‌دهد یا از بین می‌رود، مانند شهر باستانی بيشاپور که در قرن هفتم هجری، از بین رفت.

- (۱) ص - غ - ص - ص (۲) غ - ص - ص - ص (۳) ص - ص - غ - غ (۴) ص - غ - غ - غ
- ۱۵۹- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟ «پوشش زمین را به سه ناحیه طبیعی، انسانی و طبیعی تقسیم می‌کنند»

- «جمعیت زیاد شهرها موجب شده»
(۱) به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز باشد.
(۲) خانه‌ها فشرده و محله‌ها متراکم شوند.
(۳) ساکنان آن در بخش خدمات و صنعت شاغل باشند.
(۴) تفاوت‌های زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم آن‌جا دیده شود.

- ۱۶۰- قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه در ایران کدام است و کدام عبارت درباره شیوه زندگی مردم آن نادرست است؟
(۱) عشایری - فعالیت اغلب آن‌ها به زمین وابسته است.
(۲) عشایری - در این شیوه زندگی، سکونت و یکجانشینی دائمی دیده نمی‌شود.
(۳) روستایی - به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند.
(۴) روستایی - زندگی اجتماعی قبیله‌ای دارند.

- ۱۶۱- کدام عبارت درست است؟
(۱) همه فیلسوفان درباره ارزش و اعتبار ابزارهای سه‌گانه کسب شناخت و معرفت و میزان توانایی هر یک از این ابزارها، اتفاق نظر داشتند.
(۲) در دوره یونان باستان، درباره معرفت‌شناسی و میزان کارآمدی هر یک از ابزارهای معرفت در انسان، مباحث یکسان صورت گرفته بود.
(۳) «مسئله شناخت» و میزان انطباق آن با واقعیت، به دلیل انکار اصل معرفت توسط سوفیست‌ها، اولین بار مورد توجه سقراط قرار گرفت.
(۴) بیشتر دانشمندان نخستین یونان به معرفتی که نه حسی و نه عقلی است و حتی به فرق معرفت قلبی با معرفت عقلی، توجهی نداشته‌اند.

- ۱۶۲- کدام گزینه از ویژگی‌های جهان مثل از نظر افلاطون است؟
(۱) غیرمعمول و صرفاً قلبی است.
(۲) از طریق حس درک نمی‌شود.
(۳) سایه‌های جهان طبیعت می‌باشد.
(۴) همواره در حال تغییر و تحول می‌باشد.

- ۱۶۳- تنازع و جدال عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان ناظر به کدام یک از پرسش‌های اصلی معرفت‌شناسی است؟
(۱) در کسب معرفت، کدام منبع، ارزش و اعتبار بیشتری دارد و بهتر انسان را به حقایق می‌رساند؟
(۲) شناخت چیست و آیا شناخت جهان خارج، اساساً برای همه ما انسان‌ها قابل دستیابی است؟
(۳) آیا برای کسب معرفت نسبت به جهان خارج می‌توان از ابزارهای مختلف شناخت بهره برد؟
(۴) کدام شناخت از طریق عقل محض و کدام یک از طریق حس، برای انسان حاصل می‌شود؟

فلسفه و منطق

فلسفه (۱)

۱۶۴- دیدگاه مشترک دکارت و کانت در حوزه معرفت‌شناسی در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟ (۱) تأکید بر روش حس و تجربه در کسب شناخت و عدم توجه به معرفت‌هایی که از عقل ناشی می‌شوند. (۲) اعتقاد به عدم امکان تحقق معرفت ضروری و شناخت یقینی از طریق گزاره‌های فلسفی و قواعد عقلانی. (۳) اعتقاد به تحقق مفاهیم فطری مقدم بر حس و تجربه در ذهن انسان که معرفت از آن‌ها حاصل می‌شود. (۴) مخالفت با تجربه و علم تجربی و اعتقاد به این‌که شناخت عقلی همواره مطمئن‌تر از شناخت تجربی است.

۱۶۵- دربارهٔ دستگاه فلسفی ملاصدرا می‌توان گفت: (۱) هویتی کاملاً فلسفی دارد و شهود و عرقان تکیه‌گاه‌های دستگاه فلسفی او محسوب می‌شوند. (۲) عقل به عنوان محور فلسفه ملاصدرا بر شهود برتری داده شده و در هر جایی مورد استفاده قرار گرفته است. (۳) ملاصدرا با نبوغ فلسفی خود، پیوند محکمی میان عقل و وحی الهی ایجاد کرد و تعارض میان عقل و شرع را از بین برد. (۴) از احکام دین به عنوان مؤید و تأییدکننده احکام عقل استفاده شده و پیوند مستحکمی میان فلسفه و معارف وحیانی برقرار می‌شود.

۱۶۶- اعتقاد به کدام مطلب، دیدگاه پوزیتیویسم را از دیدگاه پراگماتیسم جدا می‌کند؟ (۱) اعتقاد به خدا باعث کاهش افسردگی در زندگی می‌شود؛ اما تجربه دربارهٔ نفی یا اثبات خدا نمی‌تواند نظر دهد. (۲) اگر به فرض، موجودی غیرمحسوس وجود داشته باشد، معنای روشنی ندارد و قابل بررسی علمی هم نیست. (۳) یک سری مفاهیم فطری از پیش در ذهن وجود دارد که به ادراکات و تجربیات ذهن ما سر و سامان می‌دهد. (۴) یگانه ابزار شناخت انسان، حس و تجربه است و شناختی وجود ندارد که پایه‌های حسی و تجربی نداشته باشد.

۱۶۷- همهٔ پرسش‌های زیر، موضوع انسان‌شناسی فلسفی است؛ به جز (۱) آیا انسان دارای دو ساحت مختلف است؟ (۲) آیا انسان از طبقهٔ اجتماعی خود تأثیر می‌پذیرد؟ (۳) آیا انسان پس از مرگ، به جهانی دیگر منتقل می‌شود؟ (۴) آیا مفاهیم «روح» و «وجدان» در تعریف انسان قرار می‌گیرند؟

۱۶۸- مهم‌ترین اشکال فلسفهٔ دکارت در انسان‌شناسی فلسفی که در آرای مارکس و هابز وجود نداشت، کدام است؟ (۱) تبیین دشواری اتصال و اتحاد نفس با بدن. (۲) تلقی کردن ذهن به عنوان یک ماشین پیچیدهٔ مادی. (۳) بحث از نفس به عنوان جوهری غیر از بدن. (۴) در نظر گرفتن ذهن به عنوان سلسلهٔ اعصاب انسان.

۱۶۹- کدام یک از گزاره‌های زیر، به نحو مناسب‌تری، دیدگاه کانت در انسان‌شناسی را تبیین می‌کند؟ (۱) نفس غیرمادی، از وجدان اخلاقی نشأت گرفته است. (۲) وجدان اخلاقی، عامل شکل‌گیری اختیار در انسان است. (۳) وجدان، همانند آینه، حقیقت انسان را به او نشان می‌دهد. (۴) اموری مانند عشق و دوستی، در ابعاد مادی انسان قرار دارد.

۱۷- این سخن که «برخی از موجودات زنده، در روند تأمین نیازهای اساسی خود ناچار از پذیرش حقوق دیگر افراد شده‌اند» نتیجهٔ پذیرش کدام دیدگاه فلسفی است؟ (۱) انسان دارای نوعی شعور ویژه است که براساس آن رفتار می‌کند. (۲) انسان به جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد. (۳) انسان تابع اصول مطلق اخلاقی بوده و ملزم به رعایت آن‌ها است. (۴) پذیرش حقوق افراد به صورت طبیعی و غریزی در انسان وجود دارد.

منطق

به ترتیب وقتی موضوع مقدمهٔ اول و محمول مقدمهٔ دوم قیاس اقترانی، در نتیجهٔ قیاس حذف شده باشد، آن قیاس حتماً شکل و اگر

موضوع مقدمهٔ دوم در نتیجه حاضر باشد، آن قیاس قطعاً شکل خواهد بود.

- ۱۸۱- (۱) دوم یا سوم - چهارم (۲) چهارم - اول یا دوم (۳) چهارم - دوم یا چهارم (۴) سوم - چهارم یا سوم
- اگر نتیجهٔ یک قیاس اقترانی معتبر شکل سوم، سالبه باشد، (۱) حتماً مقدمهٔ اول، یک قضیهٔ سالبه خواهد بود. (۲) حتماً مقدمهٔ اول، یک قضیهٔ کلیه خواهد بود. (۳) محمول در مقدمهٔ اول، علامت مثبت خواهد داشت. (۴) محمول در مقدمهٔ دوم، سالبه خواهد بود.

۱۷۳- در کدام گزینه، موضوع و محمول قضایا علامت مثبت و یا منفی (+ / -) یکسانی می‌گیرند؟

- (۱) همه درختان باغ ما به اندازه تعداد درختان باغ همسایه است.
- (۲) برخی دانشجویان دانشگاه آزاد در المپیادهای کشوری موفق نشدند.
- (۳) اغلب انسان‌های موفق دارای بهره هوش هیجانی کمی نیستند.
- (۴) همه انسان‌های قانون‌مدار برابر با کل انسان‌های غیرقانون‌مدار نیستند.

۱۷۴- اگر نتیجه یک قیاس اقترانی شکل چهارم معتبر، جزئی باشد، آن‌گاه.....

- (۱) ممکن است هر دو مقدمه کلی باشند.
- (۲) قطعاً یکی از مقدمات جزئی است.
- (۳) حتماً حد وسط در دو مقدمه علامت مثبت دارد.
- (۴) قطعاً مقدمه دوم کلیه است.

۱۷۵- کدام یک از قیاس‌های زیر معتبر است؟

- (۱) اگر هر الف ب باشد، آن‌گاه بعضی ج د نیست، اما هر ج د است.
- (۲) اگر هیچ الف ب نباشد، آن‌گاه هر د ب است. پس: هیچ الف ب نیست.
- (۳) هیچ الف ب نیست. هر ب ج است. پس: هیچ الف ج نیست.
- (۴) هر الف ب است. هر ج ب است. پس: هر الف ج است.

۱۷۶- کدام گزینه قابلیت تبدیل به چند قضیه شرطی متصل را دارد؟

- (۱) اگر آفتاب بتابد و هوا صاف باشد، به پیاده‌روی خواهیم رفت.
- (۲) اگر برنامه‌ریزی، معلم خوب و تلاش کافی داشته باشید، موفق خواهید شد.
- (۳) اگر عدالت برقرار باشد، فقر کم‌رنگ، امنیت اقتصادی و رضایت برقرار خواهد بود.
- (۴) اگر کتاب منطق را تهیه کنم و تست کافی بزنم، درصد منطقم بالا خواهد رفت.

۱۷۷- با توجه به قضیه «یا رنگ غیرسفید یا یا غیرسیاه است» کدام گزینه می‌تواند درست باشد؟

- (۱) اگر رنگ غیرسفید نیست آن‌گاه غیرسیاه است.
- (۲) اگر رنگ غیرسفید است آن‌گاه غیرسیاه نیست.
- (۳) اگر غیرسیاه نیست آن‌گاه غیرسفید هم نیست.
- (۴) اگر غیرسیاه است آن‌گاه غیرسفید نیست.

۱۷۸- کدام گزینه در مورد قیاس استثنایی منفصل حقیقی مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) مفهوم «نه هر دو و نه هیچ‌کدام» نمی‌تواند تعبیر دیگری از یکی از قضایای آن باشد.
- (۲) دو حالت معتبر خواهد داشت و دو جزء قضیه شرطی متضاد یا نقیض هم هستند.
- (۳) مقدمه دوم می‌تواند عین یا نقیض هر یک از دو طرف قضیه شرطی باشد.
- (۴) با نفی هر بخش از قضیه شرطی، نفی بخش دیگر حتماً نتیجه گرفته می‌شود.

۱۷۹- در استدلال: «اگر دانش‌آموزی منطق و فلسفه بداند، می‌توان گفت دارای دیپلم انسانی است. پس: فلانی منطق و فلسفه نمی‌داند» چه

مغالطه‌ای روی داده است؟

- (۱) وضع مقدم
- (۲) وضع تالی
- (۳) رفع تالی
- (۴) رفع مقدم

۱۸۰- کدام قیاس‌های زیر، معتبر می‌باشند؟

- (الف) اگر در کنکور دروس عمومی حذف شود، آن‌گاه زمان بیشتری برای مطالعه خواهم داشت. در نتیجه زمان زیادی برای مطالعه ندارم.
- (ب) اگر معدل در کنکور تأثیر قطعی داشته باشد، باید برای کسب نمره عالی تلاش زیادی بکنم، اما معدل فاقد تأثیر قطعی در کنکور است.
- (ج) یا این موجود اهلی‌ای که من دیدم، دارای رنگ سفید و سیاه است و یا سفید و سیاه نیست، اما دارای رنگ سفید و سیاه است.
- (د) «اگر هر الف ب باشد، آن‌گاه هیچ د ج نیست»، اما «بعضی د ج است». در نتیجه می‌توان گفت: «بعضی الف ب نیست».

- (۱) الف - د
- (۲) ب - ج
- (۳) الف - ب
- (۴) ج - د

توجه: داوطلب گرامی، می‌توانید به سوالات ۱۸۱ تا ۱۹۰ درس فلسفه (۲) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

فلسفه (۲)

۱۸۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) از آن‌جا که در جهان خارج، وجود از اجزای تشکیل‌دهنده ماهیت است، پس مغایرت میان آن‌ها صرفاً در عالم ذهن برقرار می‌باشد.
- (۲) منشأ آن‌چه که از آثار خارجی در جهان محسوسات مشاهده می‌کنیم، ماهیت است و هستی موجودات در آثار آن‌ها نقشی ندارد.
- (۳) این‌گونه نیست که ذهن انسان همواره به وجود و ماهیت به صورت همزمان علم داشته باشد و علم تفکیکی میان آن‌ها ممکن است.
- (۴) گام اول برای تشخیص مغایرت میان وجود و ماهیت تنها با استدلال اثبات می‌شود و مشاهدات حسی در این مرحله نقشی ندارد.

۱۸۲- اگر بپذیریم که «وجود و ماهیت، عین یا شامل یکدیگر هستند» کدام یک از پیامدهای زیر رخ نمی‌دهد؟

- (۱) همه حمل‌ها به شکل بی‌نیاز از دلیل بود.
- (۲) واجب‌الوجود به ممتنع‌الوجود تبدیل می‌شد.
- (۳) وجه تمایز میان اشای جهان، از بین می‌رفت.
- (۴) امور خیالی در عالم به وجود خواهند آمد.

۱۸۳- براساس گام سوم از مغایرت میان وجود و ماهیت، نسبت میان «هستی» و «چیستی» مانند نسبت بیان‌شده در کدام گزینه است؟

- (۱) سوالات فلسفه و منطق - سوالات علوم و فنون ادبی
- (۲) کتاب بوستان - شعرهایی که در آن نوشته شده است
- (۳) وزارت آموزش و پرورش - وزارت صنعت، معدن و تجارت
- (۴) قله‌های مرتفع ایران - رشته‌کوه‌های هیمالیا در نپال

۱۸۴- وقتی می‌گوییم وجود و ماهیت، مغایر یکدیگر هستند؛ یعنی چنین نیست که:

- (۱) دو مفهوم ذهنی هستند بلکه یک مفهوم ذهنی‌اند.
- (۲) یک شیء در خارج دارای دو حیثیت واقعی باشد.
- (۳) در خارج یکی هستند و هیچ‌گونه کثرت خارجی ندارند.
- (۴) تصور ما از شکل عین تصور ما از هستی آن نیست.

۱۸۵- حمل مذکور در کدام گزینه «امتناعی» است؟

- (۱) انسان، نمی‌تواند حیوانی غیرناطق باشد.
- (۲) پاییز، اولین فصل سال شمسی نیست.
- (۳) مثلث، دارای سه ضلع مساوی نیست.
- (۴) دایره، دارای اضلاع غیرمساوی است.

۱۸۶- عبارت‌های زیر، به ترتیب ناظر بر کدام مورد است؟

الف) دایره، دارای زاویه است.

ب) مورچه غول‌پیکر

(۱) امکانی - ممتنع‌الوجود

(۲) امتناعی - ممتنع‌الوجود

(۳) امکانی - ممکن‌الوجود

(۴) امتناعی - ممکن‌الوجود

۱۸۷- در مقام تشبیه، کدام گزینه برای فهم «ممتنع‌الوجود بالذات» مناسب‌تر است؟

- (۱) بذری کاشته‌شده که به دلیل نبودن نور کافی، نمی‌تواند رشد کند.
- (۲) تاسی شش‌وجهی پرتاب شده که امکان آمدن عدد هفت در آن وجود ندارد.
- (۳) دریایی از جیوه وجود ندارد؛ زیرا منابع جیوه در کره زمین، محدود هستند.
- (۴) آتشی در جنگل روشن شده که به دلیل بارش شدید باران، خاموش شده است.

۱۸۸- کدام گزینه از ویژگی‌های اختصاصی «معلول» است؟

- (۱) واجب‌الوجود بالغیر محسوب می‌شود.
- (۲) نسبت به علت، تأخر زمانی دارد.
- (۳) همه آن‌ها در بقا وابسته به علت هستند.
- (۴) واجب‌الوجود بالذات نیست.

۱۸۹- کدام گزینه از ویژگی‌های علت است؟

- (۱) ازلی بوده و از ابتدای هستی، همه موجودات به واسطه علت پدید آمده‌اند.
- (۲) واجب‌الوجود بوده و لزوماً در حالتی به‌جز تساوی میان وجود و عدم قرار دارد.
- (۳) ابدی بوده و برای بقای معلول، باید در همه زمان‌ها در عرصه وجود باقی بماند.
- (۴) قائم به ذات بوده و هستی را از خودش دریافت کرده و به دیگری وابسته نیست.

۱۹۰- کدام گزینه، دیدگاه هیوم درباره اصل علیت را بیان می‌کند؟

- (۱) برای شکل‌گیری اصل علیت در ذهن ما، دلیلی وجود دارد.
- (۲) باور به اصل علیت از آن‌جا که تجربی نیست؛ پس عقلی است.
- (۳) تجربه‌گرایان از ابزار اشتباهی برای شناخت جهان استفاده کرده‌اند.
- (۴) برای تداعی اصل علیت در ذهن انسان، نمی‌توان تفسیری ارائه کرد.

اقتصاد

۱۹۱- کدام گزینه از اتفاقات تاریخی دوره قاجاریه است؟

- (۱) وجود سلسله‌ای بزرگ، لشکرکشی‌ها، پهنای مرزهای ایران باستان و - از اهمیت اقتصاد ایران در آن دوران حکایت می‌کند.
- (۲) تصور نادرست حاکمان وقت از وضعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود، مانع گرفتن تصمیم درست و همین‌طور آغاز جریان پیشرفت و نوسازی شد.
- (۳) اعطای امتیازات به وابستگان و خادمان خود، تأمین هزینه‌های گزاف دربار و سفرهای خارجی که از طریق غارت دسترنج مردم تأمین می‌شد.
- (۴) ایجاد زمینه‌های قانونی و زیرساخت‌های مواصلاتی، گسترش مدارس و بهبود نسبی وضع بهداشت در ایران هم نتوانست ایران را از ضعف ساختاری و هویتی برهاند.

۱۹۲- کدام گزینه به حرکت‌های ملی و مذهبی صورت گرفته در عصر قاجار اشاره‌ای ندارد؟

- (۱) تأسیس شرکت‌هایی جدید و سیاست‌های حمایتی از آن‌ها
- (۲) لغو برخی از قراردادهای و تحریم برخی از کالاهای مصرفی
- (۳) وجود نظم نوین و برنامه‌ای جامع برای توسعه کشور
- (۴) تأسیس یک مدرسه عالی برای تربیت نسل جوان

۱۹۳- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام بخش تاریخ معاصر ایران است؟

- اقتصاد یکپارچه و مستقل هماهنگ با لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور
- ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌ها از دست داد.

- دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد داشت و نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی پدید آمد.

- (۱) نیمه اول حکومت صفویه - قاجار - پهلوی
- (۲) دوران شکوفایی تمدن اسلامی - پهلوی - جمهوری اسلامی ایران
- (۳) نیمه اول حکومت صفویه - پهلوی - قاجار
- (۴) دوران شکوفایی تمدن اسلامی - قاجار - جمهوری اسلامی ایران

۱۹۴- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

(الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، چه راهکاری مناسب است؟

(ب) مقاومت‌سازی اقتصادی به چه معناست؟

(ج) اقتصاد مقاوم محصول چیست؟

- (۱) الف: پیوستن به سازمان‌های تجاری بین‌المللی ب: تمام عوامل تولید در داخل یا خارج از کشور مشغول کار باشند به طوری که روز به روز اقتصاد کشور را به سوی توسعه و شکوفایی ببرند و در جوامع بین‌المللی توان رقابت را داشته باشیم. ج: خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر مردمانی سخت‌کوش

- (۲) الف: مقاومت‌سازی اقتصاد و مصونیت بخشی به آن ب: مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند. ج: خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر مردمانی سخت‌کوش

- (۳) الف: پیوستن به سازمان‌های تجاری بین‌المللی ب: مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند. ج: ارتباطات سیاسی و قدرتمند کشورها با یکدیگر

- (۴) الف: مقاومت‌سازی اقتصاد و مصونیت بخشی به آن ب: تمام عوامل تولید در داخل یا خارج از کشور مشغول کار باشند به طوری که روز به روز اقتصاد کشور را به سوی توسعه و شکوفایی ببرند و در جوامع بین‌المللی توان رقابت را داشته باشیم. ج: ارتباطات سیاسی و قدرتمند کشورها با یکدیگر

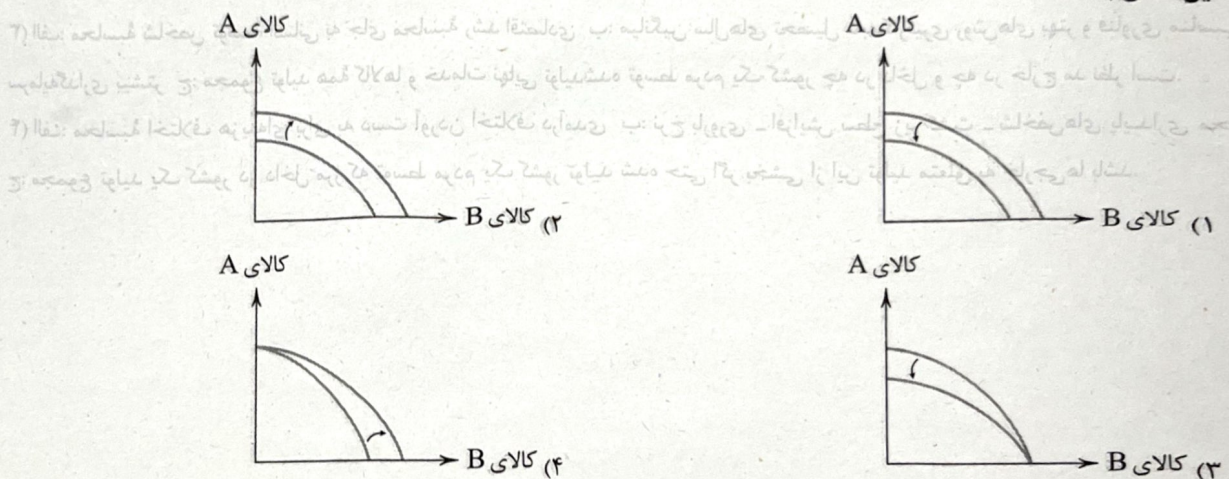
۱۹۵- جدول اطلاعاتی زیر مربوط به شاخص های اقتصادی و انسانی برخی کشورها در سال ۲۰۱۸ است و از کتاب درسی اقتباس شده است. گزینه کامل کننده اطلاعات، به ترتیب حروف، کدام است؟

ردیف	عدد شاخص توسعه انسانی	رتبه HDI	درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI)	امید به زندگی در بدو تولد (سال)
۱	نروژ	۱	۶۸/۰۵۹	۸۲/۳
۲	ایران	(۲)	(۲)	۷۶/۵
۳	ایرلند	۳	(۲)	(۲)
۴	جزیره موریس	(۲)	۲۲/۷۲۴	(۲)

۱) الف: ۶۳ - ۱۸/۱۶۶ ب: ۵۵/۶۶۰ ج: ۸۲/۱ د: ۷۹/۴
 ۲) الف: ۶۵ - ۱۸/۱۶۶ ب: ۵۵/۶۶۰ ج: ۸۲/۱ د: ۷۴/۹
 ۳) الف: ۶۳ - ۲۸/۴۹۷ ب: ۵۹/۳۷۵ ج: ۸۳/۶ د: ۷۹/۴
 ۴) الف: ۶۵ - ۲۸/۴۹۷ ب: ۵۹/۳۷۵ ج: ۸۳/۶ د: ۷۴/۹

۱۹۶- کدام گزینه پاسخ درست و کامل پرسش های زیر است؟
 الف) کدام گزینه از مصادیق رشد اقتصادی است؟
 ب) کدام مورد در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی شود؟
 ج) یک منشأ رشد اقتصادی است.

۱) الف: افزایش مراکز تولیدی ب: تعمیر مبلمان همسایگان با قیمتی کم تر ج: سرانه تولید خالص داخلی
 ۲) الف: افزایش سطح بهداشت عمومی ب: تولید دوق سنتی و فروش آن توسط خود شخص ج: آموزش نیروی انسانی
 ۳) الف: افزایش سطح بهداشت عمومی ب: تعمیر جاروبرقی با تخفیف ویژه ج: سرانه تولید خالص داخلی
 ۴) الف: افزایش مراکز تولیدی ب: کاشت و برداشت سبزی جهت مصرف خانگی ج: آموزش نیروی انسانی
 ۱۹۷- شرکت توسعه الکترونیک مشکات، با استفاده از فناوری هوش مصنوعی توانسته است میزان تولیدات دو محصول A و B خود را علاوه بر افزایش بهره وری کارکرد محصولات خود، تا ۲۵ درصد افزایش دهد. حال با توجه به به کارگیری این فناوری، کدام نمودار زیر می تواند بیانگر این اتفاق باشد؟

۱۹- با توجه به جدول توزیع درآمد زیر که بیانگر توزیع درآمد یک کشور در سال ۲۰۲۳ میلادی است:

الف) سهم دهک سوم چقدر است؟ (تفاوت سهم دهک دوم و پنجم ۶ درصد است)
 ب) اگر درآمد ملی کشور برابر با ۸۵ هزار دلار باشد، سهم دهک هفتم از درآمد ملی را تعیین نمایید.

سهم دهک اول	۲ درصد
سهم دهک دوم	۳ درصد
سهم دهک سوم	؟
سهم دهک چهارم	۵ درصد
سهم دهک پنجم	؟
سهم دهک ششم	۱۳ درصد
سهم دهک هفتم	۱۴ درصد
سهم دهک هشتم	۱۵ درصد
سهم دهک نهم	۱۶ درصد
سهم دهک دهم	۱۸ درصد
جمع	۱۰۰

۱) الف: ۵ ب: ۵,۹۵۰
 ۲) الف: ۴ ب: ۱۱,۹۰۰
 ۳) الف: ۵ ب: ۱۱,۹۰۰
 ۴) الف: ۴ ب: ۵,۹۵۰

۱۹۹- اطلاعات جدول زیر، مربوط به تولید کشوری است که طی سه سال متوالی جمع آوری شده است، با توجه به آن:

کالای (۲)		کالای (۱)		سال
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	
۱۱۰۰	۲۰	۴۵۰	۱۶۰	۲۰۰۰
۱۲۳۰	۴۵	۶۵۰	۱۵۰	۲۰۰۱
۱۴۶۰	۶۳	۸۵۰	۱۷۵	۲۰۰۲

(الف) درصد نرخ رشد تولید اسمی در سال ۲۰۰۱ (نسبت به سال ۲۰۰۰) حدوداً چقدر است؟

(ب) درصد نرخ رشد تولید واقعی در سال ۲۰۰۲ (نسبت به سال ۲۰۰۱) حدوداً چقدر است؟

(سال پایه: ۲۰۰۰)

(۱) الف: ۳۶ ب: ۶۲/۵

(۲) الف: ۶۳ ب: ۶۲/۵

(۳) الف: ۳۶ ب: ۲۶/۵

(۴) الف: ۶۳ ب: ۲۶/۵

۲۰۰- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر، در کدام گزینه مطرح شده است؟

(الف) هرگاه درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها، قابل ثبت نباشد، اقتصاددانان چه راه‌حلی را ارائه می‌دهند؟

(ب) جزء اول و سوم کدام گزینه مبنای مؤلفه‌هایی است که در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود؟

(ج) منظور از تولید ملی چیست؟

(۱) الف: محاسبه اختلاف هزینه‌ای برای به دست آوردن اختلاف درآمدی ب: نرخ باروری - افزایش سطح زیر کشت - شاخص‌های پایداری محیطی

ج: مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده توسط مردم یک کشور چه در داخل و چه در خارج مد نظر است.

(۲) الف: محاسبه شاخص توسعه انسانی به جای محاسبه رشد اقتصادی ب: میانگین سال‌های تحصیل - به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری

مناسب‌تر - سرمایه‌گذاری بیشتر ج: مجموع تولید یک کشور در داخل مرز که توسط مردم یک کشور تولید شده حتی اگر بخشی از این تولید متعلق

به خارجی‌ها باشد.

(۳) الف: محاسبه شاخص توسعه انسانی به جای محاسبه رشد اقتصادی ب: میانگین سال‌های تحصیل - به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر -

سرمایه‌گذاری بیشتر ج: مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده توسط مردم یک کشور چه در داخل و چه در خارج مد نظر است.

(۴) الف: محاسبه اختلاف هزینه‌ای برای به دست آوردن اختلاف درآمدی ب: نرخ باروری - افزایش سطح زیر کشت - شاخص‌های پایداری محیطی

ج: مجموع تولید یک کشور در داخل مرز که توسط مردم یک کشور تولید شده حتی اگر بخشی از این تولید متعلق به خارجی‌ها باشد.

تاریخ آزمون
جمعه
۱۴۰۴/۰۶/۱۴

دفترچه
شماره ۳

پاسخنامه پایه دوازدهم رشته انسانی دوره دوم متوسطه

سال تحصیلی ۱۴۰۵ - ۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۰۰	مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال از تا	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۰	اجباری	۱	۳۰ دقیقه
	ریاضی و آمار ۱	۱۰		۲	
	ریاضی و آمار ۳	۱۰		۳	
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	اجباری	۴	۳۰ دقیقه
	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰		۵	
	علوم و فنون ادبی ۳	۱۰		۶	
۳	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	اجباری	۷	۲۰ دقیقه
	جامعه‌شناسی ۱	۱۰		۸	
۴	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۹	۱۰ دقیقه
۵	عربی، زبان قرآن ۲	۱۰	اجباری	۱۰	۳۰ دقیقه
	عربی، زبان قرآن ۱	۱۰		۱۱	
	عربی، زبان قرآن ۳	۱۰		۱۲	
۶	تاریخ ۲	۱۰	اجباری	۱۳	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۱	۱۰		۱۴	
۷	جغرافیا ۲	۱۰	اجباری	۱۵	۲۰ دقیقه
	جغرافیای ایران	۱۰		۱۶	
۸	فلسفه ۱	۱۰	اجباری	۱۷	۳۰ دقیقه
	منطق	۱۰		۱۸	
	فلسفه ۲	۱۰		۱۹	
۹	اقتصاد	۱۰	اجباری	۲۰	۱۰ دقیقه

۴ داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$\overbrace{5/5, 7/5, 8, 8/5, 9/5, 10, 10/5}^{\text{نیمه اول داده‌ها}}, \overbrace{(11), 12/5, 13, 14/5, 15, 20, 21}^{\text{نیمه دوم داده‌ها}}$$

$$\text{میانگین} = \frac{10/5 + 11}{2} = 10/75$$

$$\text{تومان} = 5,375,000 = \text{میلیون تومان } 5/375 = \frac{10/75}{2} = \text{خط فقر}$$

۸ شاخص بهای روغن و گوشت در سال ۱۴۰۳ به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\begin{aligned} & \frac{\text{مجموع هزینه‌های روغن و گوشت در سال ۱۴۰۳}}{\text{مجموع هزینه‌های روغن و گوشت در سال پایه}} \times 100 \\ &= \frac{(400000 \times 100) + (1000000 \times 70)}{(200000 \times 100) + (500000 \times 70)} \times 100 \\ &= \frac{400 + 70}{200 + 350} \times 100 = \frac{470}{550} \times 100 = 85.45 \end{aligned}$$

$$\frac{\text{هزینه در سال پایه} - \text{هزینه در سال مورد نظر}}{\text{هزینه در سال پایه}} \times 100 = \text{درصد تورم}$$

$$\frac{72}{100} = \frac{x - 80}{80} \Rightarrow \frac{18}{25} = \frac{x - 80}{80} \Rightarrow 25x - 2000 = 1440$$

$$\Rightarrow 25x = 1440 + 2000 \Rightarrow 25x = 3440$$

$$\Rightarrow x = \frac{3440}{25} = 137.6 = \text{هزار تومان } 137600$$

۱۰ شاخص پایه آموزش از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\left[\frac{f}{100} (\text{میانگین تعداد کلمات در هر سطر} + \text{درصد کلمات دشوار}) \right]$$

$$= \left[\frac{f}{100} (13 + 9) \right] = \left[\frac{f}{100} (22) \right] = \left[\frac{88}{100} \right] = [0.88] = 8$$

پس این کتاب برای دانش‌آموزانی مناسب است که پایه هشتم را تمام کرده‌اند.

$$B \text{ میله} = 24 - (8 + 7 + 4) = 24 - 19 = 5$$

$$A \text{ زاویه گروه} = \frac{5}{24} \times 360 = 105^\circ$$

$$B \text{ زاویه گروه} = \frac{5}{24} \times 360 = 75^\circ$$

$$C \text{ زاویه گروه} = \frac{4}{24} \times 360 = 60^\circ$$

$$D \text{ زاویه گروه} = \frac{4}{24} \times 360 = 120^\circ$$

$$7, 8, 9, a, 11, 12, 13, 15, 16, 18, c, 20, 21, d \quad 12$$

چهارده داده داریم که داده چهارم چارک اول است: $Q_1 = a$ و از آن جاکه

مقدار چارک اول بر روی نمودار جعبه‌ای برابر ۱۰ گردیده است پس: $a = 10$

داده یازدهم چارک سوم است: $Q_3 = c$ و از آن جاکه مقدار چارک سوم بر روی

نمودار جعبه‌ای برابر ۱۹ است پس:

میانگین داده‌ها نیز برابر است با:

$$\frac{\text{داده هشتم} + \text{داده هفتم}}{2} = \frac{13 + 15}{2} = \frac{28}{2} = 14 \Rightarrow b = 14$$

و بیشترین داده نیز براساس نمودار جعبه‌ای داده شده برابر ۲۲ است

$$\frac{d - c}{b - a} = \frac{22 - 19}{14 - 10} = \frac{3}{4} = 0.75$$

پس $d = 22$ و در نهایت:

$$2f = \{(1, 4), (-1, 2), (0, 6)\}$$

$$g^2 = \{(-2, 1), (0, 1), (1, 9)\}$$

$$D_f \cap D_g = \{(1, -1), -1\} \cap \{-2, 0, 1\} = \{0, 1\}$$

$$(2f - g^2)(0) = (0, 6 - 1) = (0, 5)$$

$$(2f - g^2)(1) = (1, 4 - 9) = (1, -5)$$

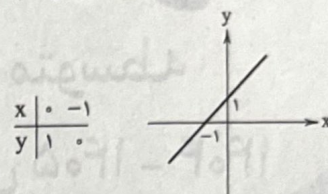
$$2f - g^2 = \{(0, 5), (1, -5)\}$$

پس برد تابع خواسته شده به صورت $\{5, -5\}$ و مجموع اعضای آن $-5 + 5 = 0$ است.

۲ ضابطه‌های تابع f و g به صورت زیر هستند:

$$f(x) = x, g(x) = -1$$

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = x - (-1) = x + 1$$

$$y = |x| - \frac{x}{2 + [x]}$$

$$2 + [x] \neq 0 \Rightarrow [x] \neq -2 \Rightarrow D = \mathbb{R} - [-2, -1)$$

۴ تابع $\frac{f}{g}(x)$ از نقاط $(0, 0)$ و $(2, 4)$ می‌گذرد و یک تابع

خطی است که ابتدا باید معادله آن را بنویسیم:

$$m = \frac{4 - 0}{2 - 0} = \frac{4}{2} = 2 \Rightarrow \frac{f}{g}(x) = 2x \Rightarrow \frac{f(x)}{g(x)} = 2x, x \neq 0$$

$$\Rightarrow \frac{f(x)}{2x} = g(x) \Rightarrow \frac{6x^2}{2x} = g(x) \Rightarrow g(x) = 3x$$

$$\text{و در نهایت } g\left(-\frac{2}{3}\right) = 3\left(-\frac{2}{3}\right) = -2 \text{ است.}$$

$$D_f \cap D_g = \{2, 3, 4, 5\}$$

$$\Rightarrow \frac{f+g}{2g-3f} = \left\{ \left(2, \frac{4+(-3)}{2(-3)-3(4)} \right), \left(3, \frac{-1+(-2)}{2(-2)-3(-1)} \right), \right.$$

$$\left. \left(4, \frac{1+(-1)}{2(-1)-3(1)} \right), \left(5, \frac{2+3}{2(3)-3(2)} \right) \right\}$$

$$= \left\{ \left(2, -\frac{1}{18} \right), (3, 2), (4, 0) \right\} \Rightarrow \text{برد} = \left\{ -\frac{1}{18}, 2, 0 \right\}$$

$$\Rightarrow [a] + [b] + [c] = \left[-\frac{1}{18} \right] + [2] + [0] = -1 + 2 + 0 = 1$$

۶ تک‌رقمی شدن نرخ بیکاری یعنی رسیدن به زیر ۱۰ درصد و

چون حداقل تعداد شغل را می‌خواهیم به دست آوریم پس نرخ بیکاری کوچک‌تر از ۱۰ قرار می‌دهیم. حال اگر فرض کنیم با ایجاد حداقل x شغل، نرخ بیکاری تک‌رقمی شود، خواهیم داشت:

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow \frac{700 - x}{700 + 2500} \times 100 < 10$$

$$\Rightarrow 700 - x = 320 \Rightarrow x > 380$$

پس باید حداقل ۳۸۱ شغل ایجاد کنیم تا نرخ بیکاری تک‌رقمی شود.

۱۹ ۴ مساحت دایره متناسب با مجذور شعاع است

۲۰ ۱

$$\text{نمره ریاضی} = \frac{a}{18} = \frac{75}{100} \Rightarrow a = \frac{18 \times 75}{100} = 13.5$$

$$\text{نمره ادبیات} = \frac{b}{19} = \frac{80}{100} \Rightarrow b = \frac{80 \times 19}{100} = 15.2$$

$$\text{نمره جغرافیا} = \frac{c}{20} = \frac{65}{100} \Rightarrow c = \frac{20 \times 65}{100} = 13$$

$$\text{نمره فلسفه} = \frac{d}{16} = \frac{60}{100} \Rightarrow d = \frac{16 \times 60}{100} = 9.6$$

$$\bar{x} = \frac{13.5 + 15.2 + 13 + 9.6}{4} = \frac{51.3}{4} = 12.825$$

۲۱ ۴ از اصل متمم استفاده می‌کنیم:

تعداد کل جایگشت‌ها $6! = 720$

تعداد جایگشت‌هایی که در آن‌ها حروف «گ» و «ل» کنار هم هستند:

$$[\text{ل گ}] \Rightarrow 5! \times 2! = 120 \times 2 = 240$$

تعداد جایگشت‌هایی که حروف «گ» و «ل» کنار هم نیستند:

$$720 - 240 = 480$$

۲۲ ۳

$$\frac{1}{2} \times \frac{4}{3} \times \frac{3}{2} \times \frac{2}{1} = 48$$

$$\Rightarrow 48 + 24 = 72$$

$$\frac{1}{4} \times \frac{4}{3} \times \frac{3}{2} \times \frac{2}{1} = 24$$

۲۳ ۳ از بین ۸ عضو، برای ساخت مجموعه چهارعضوی به طوری که

شامل یک عضو خاص و فاقد عضو خاص دیگری باشد باید سه عضو از بین ۶

عضو دیگر انتخاب کرد: (a) که انتخاب شده و d که نباید انتخاب شود، پس

آن‌ها را کنار می‌گذاریم:

$$\binom{6}{3} = \frac{6!}{3!3!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3! \times 3 \times 2 \times 1} = 20$$

۲۴ ۴ در حالتی که A و B ناسازگارند $A \cap B = \emptyset$

و $P(A \cap B) = 0$ است و احتمال این که حداقل یکی از آن‌ها رخ دهد

یعنی $P(A \cup B)$ برابر است با $P(A) + P(B)$ ، پس داریم:

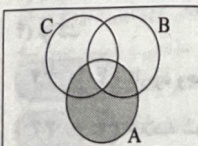
$$P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

$$\frac{P(A \cup B)}{P(A)} = \frac{5}{12} \Rightarrow \frac{5}{12} = \frac{P(B) + P(A)}{P(A)} \Rightarrow \frac{5}{12} = \frac{P(B)}{P(A)} + 1$$

$$\Rightarrow \frac{5}{12} P(A) = \frac{5}{12} \Rightarrow P(A) = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{1}{6} \times \frac{1}{4} = \frac{1}{24}$$

۲۵ ۳ پیشامد $A - (B \cap C)$ به صورت زیر است:

۲۶ ۴ اعداد متوالی ۳ تا ۱۸ مجموع برآمدهای سه تاس هستند،

پس:

$$n(S) = 6 \times 6 \times 6 = 216 \quad \text{اولاً فضای نمونه‌ای پرتاب ۳ تاس برابر است با:}$$

۱۳ ۳ در نمودار جمع‌های ابتدا و انتهای جعبه به ترتیب چارک

اول (Q_1) و چارک سوم (Q_3) هستند و می‌دانیم دامنه میان چارکی برابر

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

طبق اطلاعات مسئله مقدار IQR برابر $2a + 4$ است پس:

$$2a + 4 = 32 \Rightarrow 2a = 32 - 4 \Rightarrow 2a = 28 \Rightarrow a = \frac{28}{2} = 14$$

دامنه کل یا همان دامنه تغییرات برابر است با $R = x_{\max} - x_{\min}$ در این جا:

$$R = (2a - 1) + (2a + 4) + (5a + 7) = 10a + 10 = 10(14) + 10 = 140 + 10 = 150$$

۱۴ ۲ تعداد نقاط بیانگر فراوانی (تعداد) داده‌ها است. اگر داده‌ها را

مرتب کنیم، داریم:

$$2, 4, 6, 8, 8, 12, 12, 12, 14, 14, 14$$

$$Q_1 = \frac{4+6}{2} = 5 \quad Q_2 = \frac{8+12}{2} = 10 \quad Q_3 = \frac{12+14}{2} = 13$$

مد داده‌ها عدد ۳ نیست، بلکه اعداد ۱۲ و ۱۴ مد هستند. زیرا بیشترین دفعات

تکرار (فراوانی) را دارند.

دامنه میان چارکی برابر است با:

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 13 - 5 = 8$$

بنابراین فقط عبارات «ب» و «ج» صحیح هستند.

$$B \text{ زاویه } = 36^\circ - (\frac{59}{4}^\circ + \frac{57}{4}^\circ + \frac{86}{6}^\circ) = 36^\circ - 20.3^\circ = 15.6^\circ$$

$$\frac{156/6^\circ}{36^\circ} = \frac{x}{400} \Rightarrow x = \frac{156/6 \times 400}{36} = \frac{1566 \times 400}{3600} = \frac{1566}{9} = 174$$

۱۶ ۴ در نمودار جایی داریم:

$$\frac{A \text{ متغیر سوم}}{B \text{ متغیر سوم}} = \frac{A \text{ مساحت دایره}}{B \text{ مساحت دایره}} \Rightarrow \frac{x}{7/5} = \frac{\pi(\frac{5}{2})^2}{\pi(\frac{1}{2})^2}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{7/5} = \frac{25}{4} \Rightarrow \frac{x}{7/5} = \frac{25}{4} \Rightarrow x = 25 \times 7/5 = 187.5$$

۱۷ ۴ در نمودار راداری همه زوایای بین شعاع‌ها با هم برابرند.

$$4a - 18 = 2a + 6 \Rightarrow 4a - 2a = 6 + 18 \Rightarrow 2a = 24 \Rightarrow a = 12$$

پس زاویه هر دو شعاع متوالی برابر $3^\circ = 2(12) + 6$ است. حال داریم:

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{36^\circ}{\text{زاویه بین دو شعاع متوالی}} = \frac{36^\circ}{3^\circ} = 12$$

۱۸ ۳

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{36^\circ}{\text{زاویه بین دو شعاع متوالی}} = \frac{36^\circ}{3^\circ} = 12$$

یا

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{36^\circ}{\text{زاویه بین دو شعاع متوالی در نمودار راداری}} = \frac{36^\circ}{3^\circ} = 12$$

از آن جا که تعداد متغیرها باید عدد طبیعی باشد پس داریم:

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{36^\circ}{22} = 16/3$$

$$\frac{36^\circ}{22} = 15/6$$

$$\frac{36^\circ}{24} = 15$$

$$\frac{36^\circ}{25} = 14/4$$

پس از بین اعداد داده شده، زاویه بین دو شعاع می‌تواند ۲۴ باشد.

۴ نام پدیدآورندگان آثار:

رشحات عین الحیات: علی بن حسین واعظ کاشفی

عبّاس نامه: وحید قزوینی

کشف الاسرار: میبیدی

شرفنامه: بدلیسی

محبوب القلوب: میرزا برخوردار فراهی

جامع عباسی: شیخ بهایی

عالم آرای عباسی: اسکندربیک ترکمان

احسن التواریخ: حسن بیگ روملو

مجالس المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری

۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حس آمیزی

(۳) اسلوب معادله و حس آمیزی

(۴) حسن تعلیل

۲ وزن بیت سؤال و گزینه (۲): مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن مفاعلن // مفتعلن مفاعلن

(۳) مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع

(۴) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۳ وزن درست بیت‌ها:

(ب) مستفعلن فاعلن // مستفعلن فاعلن (= مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن)

(ج) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

۲ وزن بیت گزینه (۲): مفعول مفاعلن // مفعول مفاعلن

(مستفعلن مفعولن // مستفعلن مفعولن)

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۳) مفتعلن مفتعلن فاعلن

(۴) مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۳ وزن بیت گزینه (۳): مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مستفعلن مستفعلن مستفعلن

(۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۴) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۱ مفهوم گزینه (۱): توصیه به امیدواری

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ناپایداری قدرت دنیوی

۲ موارد مطرح شده در سؤال، معرّف نشر دوره دوم (سده‌های

پنجم و ششم) است که در آثاری مانند «چهارمقاله نظامی عروضی، مقامات

حمیدی، کلیله و دمنه» وجود دارد، اما «تاریخ بلعی» از نثرهای دوره اول

است و این ویژگی‌ها را ندارد.

۱ (ب) «رواج حس دینی»: ویژگی فکری

(ه) «رواج هجو در شعر»: ویژگی فکری

(الف) «رواج و اوج‌گیری اکثر قالب‌های شعری، به ویژه غزل و مثنوی»: ویژگی

ادبی

(ج) «رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی»: ویژگی ادبی

بررسی سایر موارد:

(د) «ورود اصطلاحات عرفانی و وعظ و اندرز در شعر»: ویژگی فکری

(و) «به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر»: ویژگی ادبی

تألیف پیشامد آن که مجموع سه تایی ۱۶ یا ۱۷ یا ۱۸ شود، برابر است با:

۱۶: $\{(6, 6, 4), (6, 4, 6), (4, 6, 6), (6, 5, 5), (5, 6, 5)\}$ ۶ تعداد $\Rightarrow \{(5, 5, 6)\}$ ۱۷: $\{(6, 6, 5), (6, 5, 6), (5, 6, 6)\} \Rightarrow$ ۳ تعداد۱۸: $\{(6, 6, 6)\} \Rightarrow$ ۱ تعداد $n(A) = 6 + 3 + 1 = 10$ پس احتمال موردنظر برابر است با: $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{10}{216} = \frac{5}{108}$

۲۷ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای انتخاب ۴ کارت از بین ۱۰ کارت موجود است:

$$n(S) = \binom{10}{4} = \frac{10!}{4!6!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7 \times 6!}{4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 6!} = 210$$

از آن‌جا که معلوم شده کوچک‌ترین عدد باقی‌مانده ۴ است، پس کارت‌های با شماره‌های ۱، ۲ و ۳ الزاماً برداشته شده‌اند، پس از بین کارت‌های ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ باید یک کارت انتخاب کرد:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{6}{1}}{\binom{10}{4}} = \frac{6}{210} = \frac{1}{35}$$

۲۸ «ایده‌های جدید» در گام پنجم و «آرائه نمودارها» در گام چهارم انجام می‌پذیرد.

۲۹ $\bar{x} = 8$

$$\sigma = 9/3 - 8 = 1/3$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum(x_i)^2}{N} - \bar{x}^2} \Rightarrow 1/3 = \sqrt{\frac{\sum(x_i)^2}{10} - 64}$$

$$\Rightarrow 1/69 = \frac{\sum(x_i)^2}{10} - 64 \Rightarrow \sum(x_i)^2 = (1/69 + 64) \times 10 = 656/9$$

۳۰ مد داده‌ها عدد ۱۲ است که آن را حذف می‌کنیم، سپس داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

۱۱، ۱۳، ۱۳، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷

$$Q_1 = \frac{13+13}{2} = 13 \quad Q_2 = \text{چهارم دوم} \quad Q_3 = \frac{15+16}{2} = 15.5$$

$$\text{دامنه تغییرات (کل)} = x_{\max} - x_{\min} = 17 - 11 = 6$$

$$\text{دامنه میان چارگی} = Q_3 - Q_1 = 15.5 - 13 = 2.5$$

$$\Rightarrow \frac{\text{دامنه تغییرات}}{\text{دامنه میان چارگی}} = \frac{6}{2.5} = 2.4$$

علوم و فنون ادبی

۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) قالی

(۳) بخیه

(۴) نزاکت

۳۲ کاربرد وجه وصفی، یکی از ویژگی‌های زبانی نثر هندی است.

۳۳ خلاصه شدن شعر در تک بیت، ویژگی فکری شعر سبک

هندی است. شعر در سبک هندی بیشتر در تک‌بیت خلاصه می‌شود و طول و عرض معنا از یک بیت پیش‌تر نمی‌رود و نهایت این‌که تحسین و اعجابی را در حد آن بیت برمی‌انگیزد.

۵۱ ۳ در ایجاد نهضت بازگشت ادبی عوامل زیر تأثیر داشتند:
۱- تاراج کتابخانه‌های اصفهان که سبب شد تعدادی از کتاب‌های کتابخانه سلطنتی به دست مردم افتد و ارتباط مجدد اهل ذوق با ادب کهن برقرار شود؛
۲- توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان؛
۳- تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری؛

۵۲ ۳ بهار علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت و این شناخت و توانمندی را در خدمت آزادی و وطن‌خواهی درآورد. او در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود. بهار علاوه بر تحقیق و تدریس در دانشگاه، در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت.

۵۳ ۴ «فتحعلی‌خان صبای کاشانی»، پرچم‌دار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت است.

۵۴ ۲ ملک‌الشعرای بهار، مدیر نشریه «نوبهار» بود و بیت گزینه (۲) سروده اوست.

۵۵ ۳ «فتحعلی‌خان صبای کاشانی» از شاعرانی است که در قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی گرایش داشت.

۵۶ ۳ وزن بیت گزینه (۳): مفاعیل فاعلاتن // مفاعیل فاعلاتن وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن

۵۷ ۳ تقطیع گزینه (۳):

گر	ب	مَ	ثَل	دینَر	تو	ز	خا	ب	بَ	خِ	زَد
-	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
صبح	دَ	رَا	رَا	رو	ز	چا	شَت	گَا	هَ	بَ	را
-	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن	مفعّلن

وزن سایر گزینه‌ها:
(۱) مفعّلن فاعّلن مفعّلن فاعّلن (۲) مفعّلن مفاعّلن مفعّلن مفاعّلن (۴) مفعّلن مفعّلن فاعّلن

۵۸ ۳ وزن بیت گزینه (۳): مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (= مستغفل مفاعل مستغفل فعل)

وزن سایر گزینه‌ها:
(۱) مستغفلن فعولن // مستغفلن فعولن (= مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن)
(۲) مفعول مفاعیل فاعلاتن
(۴) مستغفل مستغفل مستغفل مستغفل (= مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)

۵۹ ۴ گزینه (۴) به مثل معروف «جواب‌الاحمق السکوت» اشاره دارد.

۶۰ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) افراسیاب - بیژن - چاه (۲) یوسف - گرگ - اخوان (۴) فلک - مه

جامعه‌شناسی

۶۱ ۳ از نظر آگوست کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست بلکه امری عارضی و تمحیلی است.

از مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. دو جنگ با درگیری کشورهای اروپایی شروع شد. هیچ‌یک از این دو جنگ، منشأ دینی نداشت و ظاهر مذهبی و دینی نیز به خود نگرفت. طرف‌های درگیر در این دو جنگ، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند. براین اساس، این دو جنگ ریشه در فرهنگ غرب داشتند.

اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

۴۳ ۲ با توجه به مضمون‌های عرفی و آسمانی بودن معشوق، گزینه (۲) مناسب‌تر است و از جتنی معشوق در سایر گزینه‌ها زمینی است.

۴۴ ۲ برخی از شاعران از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند تا صرخه‌ها، از شاعران آغاز این دوره، به سبب پایبندی به اعتقادات خاص دینی از دربارها کناره می‌گرفت. پس از او، سنایی هم - که ابتدا مدیحه‌گوی بود - در دوره دوم از حیات شعری خود، به سیر و سلوک معنوی پرداخت.

۴۵ ۳ ابیات بر وزن «فعولن فعولن فعولن» سروده شده‌اند.

۴۶ ۴ ردیف: بمائد / واژگان قافیه: «ناخته» و «ناسفته» / حروف اصلی: «نَخت» و «نَفت» / حرف الحاقی: «ه» / عیب قافیه: یکسان نبودن «صامت» حروف اصلی
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ردیف: باشی همه عمر / واژگان قافیه: «چشیده» و «آرمیده» / حروف اصلی: «ید» / حرف الحاقی: «ه»

(۲) ردیف: می‌باید / واژگان قافیه: «سری» و «تری» / حروف اصلی: «نَری» / حرف الحاقی: «ی»

(۳) ردیف: چه کند / واژگان قافیه: «ننماید» و «نیاید» / حرف اصلی: مصوّت بلند «ا» / حرف الحاقی: «ید»

۴۷ ۱

دی بناوخت یار من بنده	غم	رسیده	را
قافیه دوم	قافیه اصلی	رَدیف	
داد ز خویش چاشنی جان ستم	چشیده	را	
قافیه دوم	قافیه اصلی	رَدیف	

۴۸ ۲ واژگان قافیه: «پرده‌ای» و «مردم‌ای» / حروف اصلی: «نَرد» / حرف الحاقی: «م + ص + ص» / حروف الحاقی: «ه / ای» / «م + ص + ص + حروف الحاقی»

توجه: در قافیه این گزینه، چند حرف الحاقی وجود دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: «افروخته» و «آموخته» / حروف اصلی: «وخت» / حرف الحاقی: «ه» / حرف الحاقی: «م + ص + ص + حرف الحاقی»

(۲) واژگان قافیه: «سیلی» و «لیلی» / حروف اصلی: «یل» / حرف الحاقی: «م + ص + ص + حرف الحاقی»

(۴) واژگان قافیه: «برخاستی» و «می‌خواستی» / حروف اصلی: «است» / حرف الحاقی: «م + ص + ص + حرف الحاقی»

۴۹ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) گه جانب خوابش کشی، گه سوی اسبابش کشی / گه جانب شهر بقا، گه جانب دشت فنا

(۲) بر خواجه روی زمین بگشاد از گردون کمین / تیری زدش کز زخم او هم چون کمائی شد دوتا

(۴) ای عقل کل ذوفنون، تعلیم فرما یک فسون / کز وی بخیزد در درون، رحمی نگارین یار را

۵۰ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): عجز انسان از درک و وصف خداوند

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) روزی‌رسانی خداوند
(۲) ضرورت مطیع بودن در برابر مراد در سیر و سلوک
(۴) دل‌خراش بودن اندوه شاعر

برای منورالفکران غربگرا، مفهوم امت و ملت اسلامی، بی‌معنا و یا منفور بوده و در مقابل، به ناسیونالیسم که اندیشهٔ سیاسی قوم‌گرایانهٔ غرب متجدد بود، روی آورده بودند.

حکومت منورالفکران غربگرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به دنبال داشت.

۷۰ ۳ تغییر خط عربی به لاتین ← حاکمان سکولار

در لژهای فراماسونری سازمان می‌یافتند ← منورالفکران غربگرا

ناسیونالیسم ← اندیشهٔ سیاسی قوم‌گرایانهٔ غرب متجدد

واقعۀ مسجد گهرشاد ← فعالیت‌های اسلام‌ستیزانۀ رضاخان

۷۱ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست (هویت اجتماعی انتسابی) - درست

(۲) نادرست (برای کسب هویت‌های جدید، متفاوت است) - درست

(۳) درست - درست

(۴) درست (در به دست آوردن هویت اجتماعی انتسابی، نقشی ندارند).

۷۲ ۲ اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی

رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به

دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های

اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

۷۳ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - نادرست (هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان

اجتماعی شکل می‌گیرد).

(۲) درست - نادرست (هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدیده‌ای گسترده‌تر از

هویت اجتماعی افراد است).

(۳) نادرست (هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های

اجتماعی خانوادگی و غیره متناسب با خود را پدید می‌آورد). - درست

(۴) درست - درست

۷۴ ۲ تعارض فرهنگی همان شیوهٔ زندگی ناسازگار با عقاید و

ارزش‌های یک جهان اجتماعی است.

بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ

و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را غریب‌دگی می‌نامند.

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با

حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری)

می‌شود.

۷۵ ۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) مسلمانان آثار نجوم را ترجمه ولی آثار تاریخی را رها کردند.

(ج) بسیاری از فرهنگ‌ها همانند مصر و ایران، نه یونان.

(ه) به عقاید و ارزش‌های دنیوی و سکولار روی آورد و هویت جدیدی پیدا کرد.

۷۶ ۲ در جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل

نگرفته‌اند، تصویری که از انسان ارائه می‌شود، سرایی از حقیقت است؛ به

همین دلیل فطرت آدمی به آرامش نمی‌رسد و به اضطراب و تشویش گرفتار

می‌شود.

۷۷ ۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که

با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، نبود.

(ج) جامعهٔ ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و

اثرگذار است، به صورت قلب تپندهٔ بیداری اسلامی درآمد.

۶۲ ۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کلتی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ایجاد اقتصادی محدود نمی‌کنند.

(ج) جوامع غربی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.

(د) کشورهای غربی با ثروت به دست آمده از کشورهای پیرامونی، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود تأمین می‌کنند و مشکلات حادّ درونی‌شان را به بیرون از

مرزهای خود انتقال می‌دهند.

۶۳ ۳ جنگ را از میان بلوک شرق و غرب به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی

منتقل کرده است که در دوران استعمار، تحت سلطهٔ جهان غرب قرار گرفته‌اند

← دیدگاه هانتینگتون

قارهٔ آفریقا از منابع و معادن ارزشمندی مانند طلا، آهن، مس، نقره و ...

برخوردار است، اما در نتیجهٔ استعمار، فقیرترین قارهٔ مسکونی دنیا است ←

اصطلاح مرکز و پیرامون

جنگ ← پدیدهٔ اجتماعی

۶۴ ۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف و ج) ویژگی چالش فقر و غنا را بیان می‌کنند.

۶۵ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست (افزایش تولید گازهای گلخانه‌ای) - درست

(۲) نادرست (گرم شدن کرهٔ زمین) - درست

(۳) درست - نادرست (حدود یک سوم از انواع جانوران و گیاهان)

(۴) درست - درست

۶۶ ۱ انسان مدرن، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه

می‌پندارد ← پیامد

انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی به اقشار ضعیف ← پیامد

ابزارهای سرمایه‌داران

گسترش سریع انواع آسیب‌های زیست‌محیطی ← پیامد

گسترش زندگی مدرن

۶۷ ۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد.

(ج) در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی

می‌دانستند.

(ه) هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به

معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

۶۸ ۱ در فرهنگ غرب، گرایش به دین و معنویت از سر گرفته شده

است و برای پاسخ به نیاز فطری آدمی به معنویت، دین‌های جدید و

عرفان‌های رنگارنگ پدید آمدند.

گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، برخی از نخبگان جهان

غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت.

در سال‌های پایانی قرن بیستم، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی

انسان‌ها بازگشت.

۶۹ ۳ تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ در

کشورهای اسلامی، جاذبه داشتند.

اقدامات سیدجمال‌الدین اسدآبادی و شاگردان او در دیگر کشورهای اسلامی،

نمونه‌هایی از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در جهان اسلام است.

- ۸۷ ۴ هدف معین، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.
- ۸۸ ۳ زمانی که انتظار داشته باشیم که کارایی و مهارت لازم را برای انجام یک کار داریم، با ادراک کارایی مواجه خواهیم بود.
- ۸۹ ۳ اسناد به عوامل درونی، قابل کنترل و ناپایدار مانند پشتکار باعث می‌شود تا فرد انگیزه بیشتری برای جبران شکست خود داشته باشد.
- ۹۰ ۲ بررسی عبارت‌ها:
- الف) بیانگر درماندگی آموخته‌شده است، یعنی فرد معتقد است که رفتارش با پیشرفت ارتباط ندارد.
- ب) درماندگی آموخته‌شده، اساساً منفی و ناخوشایند است.
- ج) اسناد می‌تواند مثبت یا منفی باشد.
- د) باورها می‌توانند منفی باشند.

زبان عربی (اختصاصی)

■ گزینه صحیح را در جواب برای ترجمه یا تعریف یا واژگان مشخص کن (۹۶-۹۱):

- ۹۱ ۳ ترجمه کلمات مهم: لا یَغْیَرُ: تغییر نمی‌دهد، دگرگون نمی‌کند / ما: آن چه / بقوم: درون قومی [هست] / ما بانفسهم: آن چه را که درون خودشان هست

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) قومی را (→) آن چه را که درون قومی هست، تا خودشان، خویشان را (→) تا آن چه را که درون خودشان هست
- (۲) خیری را در قومی (مانند گزینه (۱))، تغییر نخواهد داد (→) تغییر نمی‌دهد؛ «لا یَغْیَرُ» مضارع است، تا خودشان آن را (مانند گزینه (۱))
- (۴) قوم قومی «قوم» نکره است، «زمانی که» اضافی است، خودشان آن را (مانند گزینه (۱))

۹۲ ۴ ترجمه کلمات مهم: لَیَنْفُقَ: باید اتفاق کند / ذوسعة: توانمند

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «چون» اضافی است.
- (۲) برای این که (→) باید؛ «لَیَنْفُقَ» فعل امر است.
- (۳) دارای توانایی (→) توانمند، باید اتفاق می‌کند (→) باید اتفاق کند
- ۹۳ ۳ توجه: «ما» در «ما أَضْمَرَ» مای نفی است که بر سر فعل ماضی آمده است: «ما أَضْمَرَ أَحَدٌ شَيْئًا إِلَّا...» احدی (کسی) چیزی را مخفی نکرد مگر آن که... بنابراین گزینه‌های (۲) و (۴) نادرست هستند، «فَلْتَأْتِ لِسَانَهُ» لغزش‌های زبانش در گزینه‌های (۱) و (۲) نادرست ترجمه شده‌اند!

۹۴ ۴ شنیدی (→) می‌شنوی؛ «تَسْمَعُ» فعل مضارع است.

- ۹۵ ۴ «كَلَمًا» هر بار، هرگاه «هنگامی که» در گزینه (۲) نادرست است. «أَتَذَكَّرُ» به یاد می‌آورم نه «یادآوری می‌کنم» [رد سایر گزینه‌ها] «کاذب» نزدیک بود [رد گزینه‌های (۱) و (۳)].

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۹۶ ۱ «در این مرد ویژگی‌هایی است که...» ترجمه عبارت دیگری است.
- (۳) «رأیت» ماضی است، «أحبها» آن‌ها دوست دارم درست نیست.
- (۴) «ویژگی‌ها» جمع است نه مفرد.
- گزینه صحیح را در مورد سؤالات زیر مشخص کن (۱۰۰-۹۷):

بررسی گزینه‌ها:

- ۹۷ ۴
- (۱) «ل» در «للعقل» حرف جرّ است.
- (۲) پدر کودکش را نزد خود نشانده تا او را ببوسد.
- (۳) باید با مردم به نیکی رفتار کنید.

- ۷۸ ۳ متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غریب‌دگی و بازگشت به خویش‌شن تدوین کردند.
- جهان اسلام، طی سده‌های مختلف یا مانند آن چه در جنگ‌های صلیبی گذشته، به دفع مهاجمان پرداخت و یا مانند آن چه در حمله مغول رخ دارد، مهاجمان را درون خود هضم و جذب کرد.

- ۷۹ ۲ هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود که روایتی از این هویت را در شاهنامه فردوسی می‌توان دید. ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند.

- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.

- ۸۰ ۱ مواجه شدن جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی ← کهولت و مرگ ← بازماندن از پاسخگویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی ← عمل نکردن متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد ← غفلت از پاسخ به پرسش‌هایی درباره معنای زندگی و مرگ ← پوچ‌انگاری ← از دست دادن نشاط زندگی ← یأس، ناامیدی و خودکشی

روانشناسی

۸۱ ۴ تصمیم‌گیری ← توجه به موضوع انتخاب‌ها

حل مسئله ← توجه به یافتن راه‌حل‌ها

- ۸۲ ۴ هر سه گزینه (۱) (تکانشی)، (۲) (احساسی) و (۳) (وابسته)، سبک‌های تصمیم‌گیری غیرمنطقی هستند، اما گزینه (۴) اشاره به سبک تصمیم‌گیری منطقی دارد که در عوامل زیربنایی با سایر سبک‌ها متفاوت است.

۸۳ ۱ انتخاب رشته تحصیلی پرستاری ← مرحله پنجم

- بررسی میزان رضایت از تحصیل کردن در رشته پرستاری ← مرحله هفتم
- شناسایی رشته‌های تحصیلی علوم تجربی در دانشگاه‌های کشور ← مرحله دوم
- بررسی ویژگی‌های رشته‌های تحصیلی از نظر بازار کار، محتوای کتب و غیره ← مرحله سوم

مراحل تصمیم‌گیری در روان‌شناسی عبارت‌اند از:

- ۱- شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر ۲- شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم ۳- بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت ۴- ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت ۵- اجرای بهترین اولویت ۶- تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر ۷- بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر

- ۸۴ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) اشاره به تعارض گرایش - اجتناب دارند، اما گزینه (۳) اشاره به تعارض اجتناب - اجتناب دارد، یعنی مجبور بودن به انتخاب یکی از دو موضوعی که هر دو ناخوشایند است.

۸۵ ۳ در این جا الهه به خود و توانایی‌های خویش، اعتماد افراطی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) سوگیری تأیید
- (۲) کوچک شمردن خود
- (۴) کنترل نکردن هیجانات

- ۸۶ ۲ رعایت حقوق دیگران به دلیل علاقه به انسانیت ← لذت درونی ← انگیزه درونی
- ورزش کردن به دلیل عضویت در تیم ملی و کار کردن برای کسب درآمد ← انگیزه بیرونی

■ گزینه صحیح را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۱۱۰ - ۱۰۷):

۱۰۷ ۴ در هنگام مجهول کردن فعل، زمانش تغییر نمی‌کند: نَزَلَ ← اُنْزِلَتْ

۱۰۸ ۲ «مَنْ» مبنی است و آخر آن هیچ‌گاه تغییر نمی‌کند.

دقت کنید: در گزینه (۱) «أَيُّ» کدام «مربع» است.

۱۰۹ ۱ بررسی و ترجمه گزینه‌ها:

(۱) «تَفَرُّغٌ»: شاد می‌کند» معلوم است.

ترجمه: این‌ها صحنه‌هایی زیبا هستند که نگاه‌کننده به خود را شادمان می‌سازند.

(۲) «تَفَقُّشٌ»: با زرسی می‌شود» مجهول است.

ترجمه: چمدان‌های مسافران در فرودگاه با زرسی می‌شوند.

(۳) «تَجَفُّفٌ»: خشک می‌شود» مجهول است.

ترجمه: این میوه‌ها خشک می‌شوند و مردم آن‌ها را می‌خورند.

(۴) «يُسْتَخْرَجُ»: استخراج می‌شود» و «يُنْقَلُ»: منتقل می‌شود» مجهول هستند.

ترجمه: نفت از زمین استخراج و از طریق لوله‌ها منتقل می‌شود.

۱۱۰ ۳ بررسی و ترجمه گزینه‌ها:

(۱) اصلاً فعل مجهول نداریم.

ترجمه: خداوند دوست دارد کسانی را که در راه او مبارزه و از حق دفاع می‌کنند.

(۲) فقط «خُلِقُوا»: آفریده شده‌اند» مجهول است.

ترجمه: مردم همگی از گلی آفریده شده‌اند و برتری برای کسی است که کارش را به خوبی انجام می‌دهد.

(۳) «لا تُرْفَى»: انداخته نشود» و «كُتِبَ»: نوشته شده است» مجهول هستند و از بقیه بیشتر است.

ترجمه: نباید برگه‌هایی که بر روی آن‌ها نام خداوند نوشته شده است، روی زمین انداخته شود!

(۴) «يُسْتَعْمَدُ»: استفاده می‌شود» مجهول است.

ترجمه: ماشین‌های کشاورزی در مزرعه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، زیرا آن‌ها کار کشاورزان را آسان می‌کنند.

■ گزینه صحیح را در جواب برای ترجمه یا واژگان یا مفهوم مشخص کن (۱۱۶ - ۱۱۱):

۱۱۱ ۲ ترجمه کلمات مهم: يُحِبُّ: دوست می‌دارد / الَّذِينَ: کسانی را

که / يُقَاتِلُونَ: می‌جنگند / فِي سَبِيلِهِ: در راهش / ضَعْفًا: در یک صف / كَانَهُمْ:

گویی آنان / بُنْيَانٌ مُرْصُوعٌ: ساختمانی استوار

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «فَقَطُّ» معادلی در عبارت ندارد، «سَبِيلٌ» ترجمه نشده است؛ صف او (←) راه او، «ضَعْفًا» نادرست ترجمه شده است؛ همانند (←) گویی

(۲) دَقْتُ کنید: فعل را نباید به صورت اسمی ترجمه کرد؛ «يُحِبُّ»: دوست می‌دارد» فعل است و باید به صورت فعل ترجمه شود، «به شکلی متحد»

ترجمه درستی نیست؛ عدم ترجمه «هَم» در «كَانَهُمْ»

(۴) «با صفی که هم چون ...» کاملاً غلط است.

۱۱۲ ۴ ترجمه کلمات مهم: لَا يَضِيعُ: ضایع نمی‌کند، تَبَاهُ نمی‌کند /

أَجْرُ الْمُحْسِنِينَ: پاداش نیکوکاران را

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «هیچ احسان‌کننده‌ای» نادرست است، «الْمُحْسِنِينَ: نیکوکاران، احسان‌کنندگان»

(۲) «لَا يَضِيعُ» مضارع است نه ماضی.

(۳) «هر که نیکی کند» نادرست است.

۱۱۳ ۳ «أَمَاتٌ»: می‌میراند» در باب «إِفْعَالٌ» و یک فعل متعدی است.

[أَمَاتٌ، يُمِيتُ]

۹۸ ۲ «أَرْسَلْتُ» ماضی است و با «مَا» منفی می‌شود:

أَرْسَلْتُ مَسْجِدًا مَا أَرْسَلْتُ تَفَرُّغًا

۹۹ ۱ حرف «لَمْ» قبل از فعل مضارع یا «لَمْ» امر است به معنای

«باید» و یا «لام» تعلیل است، به معنای «تا، برای این‌که»، در این گزینه، حرف

«لام» معنای «باید» دارد و «لام» امر است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هر کس می‌خواهد مردمان وی را باور کنند، باید راست بگوید!

(۲) تیمی به آن‌جا فرستاده می‌شود تا با [آن] پدیده آشنایی پیدا کنند!

(۳) برای این‌که خوشبخت باشیم باید خوشبختی را برای همه مردم آرزو کنیم!

(۴) دانش‌آموزان به مدرسه می‌روند تا دانش‌ها و علوم را فرا بگیرند!

۱۰۰ ۲ در گزینه (۲)، «يَقْدِفُ» جمله وصفیه، برای اسم نکره «ضِيَاءٌ» است.

■ صحیح‌ترین و دقیق‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا واژگان مشخص

کن (۱۰۶ - ۱۰۱):

۱۰۱ ۱ ترجمه کلمات مهم: الْأَحْزَابُ: احزاب را / وَعَدْنَا اللَّهَ: خدا به ما

و عده داد (وعده داده بود)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «الْمُؤْمِنُونَ»: فاعل و «الْأَحْزَابُ»: مفعول است، «همان» اضافی است.

(۳) هنوز ندیده بودند (← دیدند)

(۴) «الْمُؤْمِنُونَ، الْأَحْزَابُ» (مانند گزینه (۲))، به خدا وعده دادیم (← خدا به ما

وعده داد؛ «نَا» مفعول و «اللَّهُ» فاعل است.)

۱۰۲ ۳ ترجمه کلمات مهم: بَحِيرَةٌ: دریاچه / تَقَعَّ: (که) واقع است،

قرار دارد / لَهَا: دارد

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دریایی (← دریاچه‌ای)، ساحلش (← ساحلی دارد)

(۲) «بحیره» باید به عنوان مبتدا ترجمه شود، رباینده (← می‌رباید؛ «یخلب» فعل است.)

(۴) «که» در ترجمه لحاظ نشده، شهر (← کشور)، با ساحلش (← ساحلی دارد)

۱۰۳ ۳ ترجمه کلمات مهم: لَا مَدِينَةَ فِي إِيْرَانَ: هیچ شهری در ایران

نیست / إِلَّا وَ: مگر این‌که / فِيهَا كَثِيرٌ مِنَ الْمَعَالِمِ الْأَثَرِيَّةِ: در آن بسیاری از آثار

باستانی هست / أَلْتَنِي: که / يُمْكِنُهَا جَذَبٌ: می‌توانند جذب کنند /

مِلَايِينَ السِّيَاحِ: میلیون‌ها گردشگر

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «فِيهَا»: در آن» نه «دَارِد»، «أَلْتَنِي» ترجمه نشده است، «بَاعَثَ» معادلی در

متن ندارد، جَذَبَ شود (← جذب کنند)

(۲) «لَا» نفی جنس است؛ پس باید با «هَجِجَ» ترجمه شود، «به واسطه»

معادلی ندارد، «فِيهَا» ترجمه نشده است، «مَنْجَرٌ به» نادرست است؛ جَذَبَ شود (← جذب کنند)

(۴) «هَجِجَ» در ترجمه نیامده است، «می‌توانسته است» نادرست است.

۱۰۴ ۱ «سِيمَا: چهره» مفرد است نه جمع.

۱۰۵ ۳ آنابیب: لوله‌ها / اتصالات: مخابرات / محطات: ایستگاه‌ها / توجد:

وجود دارند

۱۰۶ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «مِنْهَا»: از آن» معادلی ندارد، فعل باید بعد از «حَتَّى» بیاید (← حَتَّى يَنْزَلَ ...

(۳) «أَوْقَفْتُ» یعنی «متوقف کرد (چیزی را)» نه «توقف کرد»، بعد از «حَتَّى» باید

فعل بیاید نه اسم (← حَتَّى يَنْزَلَ الْمَسَافِرُونَ).

(۴) «پایاده شوند» معادلش فعل «نَزَلَ، يَنْزِلُ» است نه در باب «إِفْعَال».

۱۱۴ ۳ در گزینه‌های دیگر «زیب و یقین»، «شراء و بیع» و «موتی و احیاء»

متضاد هستند.

۱۱۵ ۱ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: شخص بخشنده و دارای سلامتی، باید از بی‌نویان دل‌جویی کند. عبارت فارسی به این موضوع اشاره کرده که تا زمانی که چیزی را داریم، خوب قدرش را نمی‌دانیم که به نسبت سایر گزینه‌ها از مفهوم مقابلش دورتر است.
- (۲) ترجمه: هیچ کرامت و احترامی برای پیامبر در وطن خود نیست.
- (۳) ترجمه: هیچ خبری در سخن نیست مگر این‌که با عمل همراه باشد.
- (۴) ترجمه: هیچ جدیدی ندارد آن‌که گه‌گه‌ای ندارد.

۱۱۶ ۲ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) حیا (شرم) - عفت - ادب (۲) طلا - همتایان - پیکر
(۳) بیماری - درمانگاه - پرستار (۴) بیماری - شفا (بهبودی) - سلامتی
- گزینه صحیح را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۱۲۰ - ۱۱۷):

۱۱۷ ۴ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) پس از «لا»ی نفی جنس فعل نمی‌آید.
(۲ و ۳) اسم پس از «لا»ی نفی جنس نه «ال» می‌گیرد و نه تنوین.
(۴) «تفاخر» بر وزن «تفاعل» مصدر و اسم است. که به عنوان اسم «لا»ی نفی جنس به درستی بدون «ال» و تنوین و به صورت مفتوح آمده است.

۱۱۸ ۴ «آمنوا: ایمان آورده‌اند»، لازم است.

ضمناً خبر «إِنَّا لَا نَضِغُ ...» است.

۱۱۹ ۳ برای تمنا و آرزو کردن از حرف مشبّهه بالفعل «لیست: ای کاش» استفاده می‌کنیم.

۱۲۰ ۴ نکته: حرفی که جمله ماقبل خود را تکمیل می‌کند و از آن رفع لبهام می‌کند، حرف مشبّهه بالفعل «لکین» است. در گزینه (۴) این حرف دیده می‌شود.

تاریخ

۱۲۱ ۴ هجوم مغولان به ایران، علاوه بر آثار و نتایج سیاسی، پیامدهای اجتماعی و مذهبی مختلفی نیز داشت که مهم‌ترین آن گسترش تصوف و تشیع و پیوند روزافزون آن‌ها با یکدیگر بود.

۱۲۲ ۴ دوران حکومت شاه تهماسب صفوی (۹۳۰ تا ۹۸۴ قمری) را دوران تثبیت حکومت صفوی می‌دانند.

بررسی عبارت‌ها:

- (الف) پایه‌گذاری مکتب تبریز ← دوره شاه اسماعیل صفوی
(ب) تألیف کتاب احسن‌التواریخ ← دوره شاه تهماسب صفوی
(ج) یافته شدن فرش اردبیل توسط هنرمندان کاشانی ← دوره شاه تهماسب صفوی
(د) طراحی و ساخت مسجد جامع عباسی ← دوره شاه عباس اول
- ۱۲۳ ۲ ترتیب رخ دادن رویدادها:

- (ج) فتح قندهار در زمان شاه عباس دوم (۱۰۵۸ق.)
(ب) شورش افغان‌ها در قندهار در زمان شاه سلطان حسین (۱۱۲۹ق.)
(الف) محاصره اصفهان توسط افغان‌ها و پایان دادن به حکومت صفوی (۱۱۳۵ق.)
- ۱۲۴ ۳ محققان و مورخان، عصر شاه عباس اول را عصر اقتدار و شکوفایی سلسله صفوی می‌دانستند.

همه عبارت‌های داده‌شده مربوط به دوره حکومت شاه عباس اول صفوی است.

۱۲۵ ۴ «تاریخ عالم‌آرای عباسی» تألیف اسکندر بیگ منشی مربوط به دوره شاه عباس اول صفوی است.

۱۲۶ ۴ بررسی عبارت‌ها: نادرست.

(الف) کاخ عالی‌قاپو، نماد قدرت سیاسی آن دوره محسوب می‌شود.
(ج) مسجد شیخ لطف‌الله به لحاظ وسعت و ابعاد، کوچک‌تر از مسجد جامع عباسی است.

۱۲۷ ۲ بررسی عبارت‌ها: نادرست.

(الف) استفاده از فولاد، توسعه بیشتری یافت.
(ج) از ویژگی‌های فلزکاری این عصر، طلاکاری روی فلزات است.

۱۲۸ ۲ پس از انقراض امپراتوری شارلمانی در اوایل قرن ۹م، هرج و مرج اروپا را فراگرفت و حملات طوایف غیرمتمدن از شرق و شمال موجب گسترش ناامنی شد.

۱۲۹ ۳ جنگ‌های صلیبی با پیروزی مسلمانان و بیرون راندن صلیبیان از آخرین پایگاهشان در سواحل شام پایان یافت.

۱۳۰ ۳ جنگ‌های صلیبی از سال ۱۰۹۶م تا ۱۲۹۱م (سده ۱۱ تا ۱۳م) حدود ۲۰۰ سال به طول انجامید.

بررسی عبارت‌ها:

- (الف) روی کار آمدن شاهان نیرومند در انگلستان و فرانسه و تشکیل ارتش منظم توسط آن‌ها ← سده‌های ۱۲ و ۱۳م
(ب) انقراض امپراتوری شارلمانی ← اوایل قرن ۹م
(ج) گشایش نخستین مراکز آموزش عالی حقوق و طب در ایتالیا ← قرن ۱۱م
(د) گسترش و تحکیم نظام فئودالیسم ← پس از انقراض امپراتوری شارلمانی (قرن ۹م)

۱۳۱ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هخامنشیان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.
(۲) واستریوشان‌سالار در عصر ساسانی، عهده‌دار مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی بود.

(۴) خراب شدن آب‌بندها و سدها در اواخر دوره ساسانیان، یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد و ضربه سنگینی بر اقتصاد آنان وارد آورد.

۱۳۲ ۳ در عصر باستان، شمار معدودی از کشاورزان، قطعه زمین کوچکی داشتند، اما بیشترشان زمین نداشتند و بر روی زمین‌های بزرگان کار می‌کردند و سهمی از محصول را دریافت می‌کردند.

۱۳۳ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) سکه‌های طلا و نقره بیشتر در مناطقی مثل سواحل شرقی دریای مدیترانه رایج بود.
(۳) با اجازه پادشاه می‌توانستند سکه نقره ضرب کنند.
(۴) در قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت.

۱۳۴ ۴ در عهد هخامنشیان، تجارت مانند گذشته، محدود و منحصر به اشیای تجملی و گران‌قیمت نبود، بلکه شامل انواع مختلفی از مواد اولیه مانند فلزات و چوب، محصولات کشاورزی و دامی و تولیدات صنعتی می‌شد. بخش قابل توجهی از کالاهای تجاری را اجناس مورد نیاز مردم مانند اثاث منزل، ظروف آشپزخانه و مواد خوراکی تشکیل می‌داد.

۱۳۵ ۱ اقوام آریایی برخلاف مردم ایلام، بین‌النهرین، یونان و ... برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی‌ساختند. آنان اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نیست، بلکه تمام قلمرو گیتی را دربر می‌گیرد.

۱۴۴ ۳ بررسی عبارت نادرست:

(ج) مرزهای تحمیلی، مرزهایی هستند که در تعیین آن‌ها شرایط فرهنگی در نظر گرفته نشده است. در نتیجه، افراد یک ملت یا قوم را که دارای دین و زبان مشترک اند، از هم جدا می‌کند و موجب می‌شود در دو کشور همسایه و در دو حکومت جداگانه قرار بگیرند، مانند مرز ایران و افغانستان.

۱۴۵ ۴ بررسی عبارت‌ها:

(الف) تأثیر فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی (به دلیل موقعیت جغرافیایی ویژه شبه‌جزیره کریمه)

(ب) تأثیر تصمیمات سیاسی بر فضای جغرافیایی (به دلیل توافق حکومت‌ها برای احداث تونل)

(ج) تأثیر فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی (به دلیل موقعیت جغرافیایی ویژه خلیج فارس)

۱۴۶ ۳ همه عبارت‌های داده شده صحیح است.**۱۴۷ ۳ بررسی عبارت‌ها:**

(الف) هیچ کشوری بدون سرزمین قابل تصور نیست.

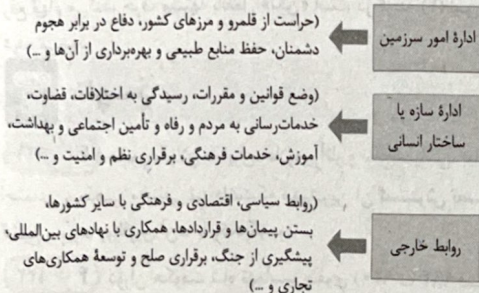
(ب) ملت، عنصر بنیادین یک کشور است.

(ج) بدون ملت، کشور معنا و مفهومی ندارد.

(د) انسان‌ها نسبت به سرزمین (وطن، زادگاه و ...) نوعی وابستگی از خود نشان می‌دهند.

۱۴۸ ۳ خط مبنا پایین‌ترین حد جزر در دریاست.

از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی (هر مایل دریایی برابر با ۱۸۵۲ متر است) دریای سرزمینی نامیده می‌شود که آن هم متعلق به کشور مجاور دریاست اما سایر کشورها در آن منطقه، حق عبور و مرور بدون ضرر را دارند.

۱۴۹ ۴ وظایف عمده مدیریت کشور:

۱۵۰ ۳ همه موارد داده شده از جمله عواملی هستند که در انتخاب یک مکان به عنوان پایتخت مؤثرند.

۱۵۱ ۴ بررسی عبارت‌ها:

(الف) شهرستان توسط فرماندار اداره می‌شود.

(ب) دهستان، کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری است.

(ج) از لحاظ اداری، استان تابع تشکیلات مرکزی (پایتخت) است.

توجه: در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

۱۵۲ ۴ در دوره قاجار، ایران به چهار ایالت تقسیم شد. این ایالت‌ها عبارت بودند از: آذربایجان - کرمان و بلوچستان - فارس و بنادر - خراسان و سیستان

۱۵۳ ۱ عبارت‌های «ب» و «ج» عبارت صورت سؤال را به نادرستی کامل می‌کند.

در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان که نام هر استان، یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون، هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد.

۱۳۶ ۳ در اواسط دوره اشکانیان، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و برخی از پادشاهان اشکانی به این دین گرویده و یا از آن پشتیبانی کردند. گفته می‌شود یکی از شاهان این سلسله به نام بلاش یکم دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود. برخی از شاهان اشکانی، تصویر آتشدانی را که نشانه گرایش آنان به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه‌های خود نقش کردند.

۱۳۷ ۳ (الف) در فارس خاص موبدان

(ب) در خراسان مخصوص کشاورزان

(ج) در آذربایجان ویژه شاهان

۱۳۸ ۲ بررسی عبارت‌ها:

(الف) شواهد و مدارک تاریخی، دلالت بر رونق نسبی تولیدات صنعتی و کارگاهی در دوران سلوکیان و مخصوصاً اشکانیان دارد.

(ب) در دوران فرمانروایی اشکانیان و ساسانیان همانند زمان هخامنشیان، چاپارخانه‌ها هم چنان دایر بودند.

(ج) اشکانیان نیز همانند هخامنشیان، حامی سیاست آزادی دینی بودند.

(د) زبان‌های کهن ایرانی از قدیمی‌ترین زمان تا پایان هخامنشیان در مناطق مختلف فلات ایران رواج داشته‌اند.

توجه: زبان‌های ایرانی دوره میانه، تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا فروپاشی حکومت ساسانیان و حتی قرون نخستین اسلامی، در مناطق مختلف ایران متداول بودند.

۱۳۹ ۴ (الف) ساسانی

(ب و د) اشکانی

(ج) هخامنشی

۱۴۰ ۴ ایران در دوران هخامنشیان، مرکز دانش‌ها و مبادلات فرهنگی بین کشورهای متمدن زمان بود و علوم و فنون بین‌النهرین، مصر، ایلام، هند و آسیای صغیر که جزء قلمرو این شاهنشاهی بودند، با دانش‌های ایرانی آمیخته شدند.

جغرافیا

۱۴۱ ۳ با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریت که یک فضای جغرافیایی را اداره می‌کند، نواحی سیاسی به انواع مختلف تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از: ناحیه سیاسی فروملی، ملی، فراملی (منطقه‌ای) و ویژه. ناحیه سیاسی فراملی (منطقه‌ای) عبارت است از چند کشور که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه‌ای قرار گرفته‌اند؛ مانند اتحادیه اروپا.

۱۴۲ ۳ ناحیه سیاسی ویژه، ناحیه‌ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد؛ مانند نواحی خودمختار و مناطق آزاد تجاری.

نواحی خودمختار (نوعی ناحیه سیاسی ویژه است)، به استان‌ها و ایالت‌هایی گفته می‌شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن، از استقلال محدودی برخوردارند و در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند. به عبارت دیگر، خودمختاری، استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور است.

از نواحی خودمختار جهان، می‌توان به نخبوان در جمهوری آذربایجان، بندر هنگ‌کنگ (چین) و کردستان در عراق اشاره کرد.

توجه: بندر انزلی از مناطق آزاد تجاری ایران است.

۱۴۳ ۱ شبه‌جزیره کریمه در شمال دریای سیاه و جنوب اوکراین واقع شده است. این شبه‌جزیره یک منطقه گردشگری و کشاورزی نیز است.

فلسفه و منطق

۱۶۱ ۴ بیشتر دانشمندان و متفکرین پیش از سقراط، به شناخت

حسی اهمیت می‌دادند و توجه کم‌تری به شناخت عقلی داشتند. گرچه متفکری مانند هراکلیتوس، علاوه بر حس به عقل هم اهمیت می‌داد. او معتقد بود که شناخت حسی اعتبار دارد و ما وجود حرکت در این جهان را از طریق حس درمی‌یابیم و درک می‌کنیم. اما متفکری به نام «پارمنیدس» معتقد بود که شناخت حسی به دلیل خطاهایی که گاه در حواس رخ می‌دهد، اعتبار ندارد و نمی‌توان بدان تکیه کرد. به همین جهت پارمنیدس معتقد بود که حرکت وجود ندارد و همه اشیا در ثبات و پایداری هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) انسان از سه ابزار برای کسب معرفت استفاده می‌کند: حس، عقل و شهود و دانستیم که وحی بالاترین نوع شهود قلبی است که به پیامبران اختصاص دارد. درباره ارزش این راه‌ها و میزان توانایی آن‌ها، همواره میان فیلسوفان بحث و گفت‌وگو بوده است. گروهی به حس و گروهی دیگر به عقل اهمیت بیشتری داده و هر گروه هم دلیلی برای مدعای خود آورده‌اند. برخی نیز شهود قلبی را معتبر دانسته‌اند. پس اتفاق نظری در این باره میان فیلسوفان نبود.

(۲) در دوره یونان باستان درباره معرفت‌شناسی و میزان کارآمدی هر یک از ابزارهای معرفت، مباحث مختلفی صورت گرفته است.

(۳) «مسئله شناخت» و میزان انطباق آن با واقعیت، قبل از سقراط، مورد توجه دانشمندان پیش از وی قرار گرفته بود.

۱۶۲ ۲ جهان مثل از نظر افلاطون، صرفاً از طریق عقل یا شهود درک می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جهان مثل از نظر افلاطون، از طریق عقل نیز درک می‌شود.

(۳) جهان طبیعت از نظر افلاطون، سایه‌های عالم مثل است.

(۴) جهان مثل از نظر افلاطون، بدون تغییر و ثابت است.

۱۶۳ ۱ دوره جدید فلسفه در اروپا که از قرن شانزدهم با پیشگامی

فرانسس بیکن و دکارت آغاز و به معرفت‌شناختی توجه ویژه‌ای شد و از این دوره به بعد، مسئله معرفت‌شناسی در کانون مباحثات فلسفی اروپا قرار گرفت. در این بحث و جدال فلسفی، نزاع بر سر این بود که در کسب معرفت، آیا حس و تجربه ارزش و اعتبار بیشتری دارد و بهتر ما را به حقایق می‌رساند یا استدلال عقلی؟ گروهی که برای تجربه اهمیت بیشتری قائل بودند و آن را اساس کسب معرفت می‌دانستند، به «تجربه‌گرایان» مشهور شدند و گروهی به تفکر عقلی اهمیت بسیار می‌دادند که به «عقل‌گرایان» مشهورند. پس جدال این دو گروه، بر سر این است که کدام یک از ابزارهای شناخت، معتبر است و ما را بهتر موفق به شناخت حقایق و واقعیات و امور مختلف می‌کند؟ به عبارت دیگر، کدام ابزار ما را به علمی می‌رساند که بر واقعیت قابل انطباق است؟ سایر گزینه‌ها جدال عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان را در این زمینه منعکس نمی‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) این که «آیا شناخت اساساً ممکن است؟» از پرسش‌های مربوط به دانش معرفت‌شناسی است که مورد بحث و جدال عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان نیست، زیرا هر دو گروه، شناخت را امکان‌پذیر می‌دانند اما در مورد ماهیت شناخت و این که چه نوع منبعی در کسب شناخت معتبرتر و ارزشمندتر است، اختلاف نظر دارند.

(۳) تجربه‌گرایان برای تجربه اهمیت بیشتری قائل بودند و آن را اساس کسب معرفت می‌دانستند. لذا شناخت جهان از طریق منابع و ابزارهای مختلف را نمی‌پذیرفتند.

(۴) این پرسش که «کدام شناخت از طریق عقل محض و کدام یک از طریق حس برای انسان حاصل می‌شود؟» نمی‌تواند محل جدال دو گروه عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان باشد، زیرا تجربه‌گرایان، شناخت عقلی محض را قبول ندارند و به همین دلیل، این پرسش که کدام شناخت از طریق عقل محض به دست می‌آید، مورد توجه آن‌ها نیست.

بررسی عبارت‌ها:

الف) نمی‌توان گفت که قصبه معادل کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری فعلی ایران (دهستان) است.

ب) می‌توان گفت که تعداد استان‌های کشور در این مدت، به بیش از سه برابر افزایش یافته است. (سال ۱۳۱۶، ده استان / اکنون ۳۱ استان)

ج) می‌توان گفت در هر دو دوره، شهرستان‌ها از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل شده است.

د) نمی‌توان گفت که در دوره فعلی برخلاف سال ۱۳۱۶، استان بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری است، زیرا در هر دو دوره، استان بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری است.

۱۵۴ ۱ هر سکونتگاه از اجزای مختلفی تشکیل شده است و

چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی در سکونتگاه‌ها، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را به وجود آورده است.

در روستای پراکنده، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارد اما روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود است، مانند روستاهایی که در منطقه ساحلی و یا کناره یک رود قرار دارند و یا در امتداد یک جاده شکل گرفته‌اند.

۱۵۵ ۴ با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله

آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگزیزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند.

۱۵۶ ۳ ممکن است نقش یک سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا

تکامل و توسعه یابد؛ مثلاً سکونتگاه صنعتی به تدریج نقش‌های اداری و سیاسی را نیز به عهده بگیرد.

۱۵۷ ۳ سکونتگاه‌های شهری با توجه به چگونگی پیدایش و

کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوتی دارند.

توجه: در شهرهای شطرنجی، یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند.

۱۵۸ ۴ بررسی عبارت‌ها: نادرست:

ب) انسان بخشی از هویت خود را از قلمروهای سکونتگاهی خود اخذ کرده است.

ج) همواره آب در هر مکان، در تمایل انسان به کار کشاورزی و ساکن شدن به صورت دائم نقش مهمی داشته است.

د) شهر بیشاپور تا قرن هفتم هجری، آباد و مسکونی بود. جنگ و بیماری (عامل انسانی) سبب از بین رفتن این شهر شد.

۱۵۹ ۳ جمعیت زیاد شهرها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارد.

جمعیت زیاد سبب شده است خانه‌ها فشرده و محله‌ها پرتراکم شود. بیشتر مردم سکونتگاه‌های شهری در بخش خدمات و صنعت شاغل هستند. در شهرها معمولاً تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود.

۱۶۰ ۱ قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است،

سکونتگاه عشایری است. در این شیوه زندگی، سکونت و یکجانشینی دائمی دیده نمی‌شود.

توجه: روستا، محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است.

۱۶۸ ۱ به عقیده دکارت، روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند. بنابراین می‌توان گفت که توضیح و تبیین اتصال و اتحاد نفس با بدن دشوار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۴) ماتریالیست‌ها دسته‌ای از فیلسوفان هستند که می‌گویند همه موجودات و از جمله انسان فقط یک بُعد و یک ساخت دارند که همان بُعد مادی و جسمانی است. آنان می‌گویند ذهن و روان هم چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست. از نظر ماتریالیست‌ها انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است، نه چیزی فراتر از آن. یکی از ماتریالیست‌های اولیه، توماس هابز است. او ذهن بشر را یک ماشین پیچیده مادی تلقی می‌کرد که شبیه یک دستگاه مکانیکی، مثل موتور اتومبیل، کار می‌کند. پس این دو گزینه، اصلاً جزء دیدگاه‌های دکارت به شمار نمی‌رود.

۳) دکارت، همانند فیلسوفان عقل‌گرای دیگر برای انسان دو بُعد روحی و مادی قائل بود. وی بدن را جوهری مادی و نفس را جوهری روحانی در نظر می‌گرفت و این موضوع را نمی‌توان از جمله مهم‌ترین اشکالات فلسفه دکارت در انسان‌شناسی فلسفی دانست.

۱۶۹ ۳ کانت از راه اخلاقی و وجدان اخلاقی، نفس مجرد از ماده انسان را اثبات کرد؛ از نظر او، وجدان اخلاقی، مشروط به اختیار و اراده است که این دو، از ویژگی‌های جسم مادی نیستند؛ پس انسان دارای نفس غیرمادی است تا بتواند اختیار و اراده داشته باشد و سپس دارای وجدان باشد.

با توضیحات فوق، کانت، وجدان را همانند آینه‌ای می‌داند که با نگاه کردن به آن، می‌توانیم به وجود نفس مجرد، پی ببریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) این عبارت برعکس ذکر شده است؛ در واقع از نظر کانت، وجدان اخلاقی، از نفس غیرمادی، نشأت گرفته است.

۲) این عبارت برعکس ذکر شده است؛ در واقع از نظر کانت، وجدان اخلاقی، در نتیجه اختیار و اراده شکل گرفته است؛ نه این‌که علت آن‌ها باشد.

۴) از نظر کانت، این امور غیرمادی هستند.

۱۷۰ ۲ از نظر ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها، چون تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد (انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد) نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد. مثلاً اگر انسان به اخلاق و فضائل اخلاقی توجه می‌کند، به این دلیل نیست که فضیلت‌گرایی در روح و فطرت او وجود دارد، بلکه به این دلیل است که انسان‌ها، وارد زندگی اجتماعی و زیست اجتماعی شده‌اند و این زیست اجتماعی آن‌ها را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها کرده است تا بتوانند با هم زندگی کنند. پس این سخن که برخی از موجودات زنده، در روند تأمین نیازهای اساسی خود ناچار از پذیرش حقوق دیگر افراد شده‌اند، نتیجه پذیرش این مطلب است که انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از نظر داروینیست‌ها، انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با حیوانات ندارد. پس شعور ویژه‌ای برای انسان قائل نیستند.

۳ و ۴) از نظر داروینیست‌ها، این زیست اجتماعی است که انسان‌ها را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها کرده است تا بتوانند با هم زندگی کنند.

۱۷۱ ۳ شکل چهارم: هر الف ب است. هیچ ج الف نیست.

← بعضی ب ج نیست.

شکل دوم: هر الف ب است. هیچ ج ب نیست. ← هیچ الف ج نیست.

شکل اول: هر الف ب است. هیچ ب ج نیست. ← هیچ الف ج نیست.

شکل سوم: هر الف ب است. هیچ الف ج نیست. ← بعضی ب ج نیست.

۱۶۴ ۳ دکارت به تفکر عقلی اهمیت بسیار می‌داد و برعکس بیکن، معتقد بود عقل انسان به طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که از تجربه به دست نیامده‌اند؛ مانند معرفت به وجود نفس مجرد و وجود خدا. به اعتقاد دکارت، انسان در فهم این قبیل امور، نیازی به حس و تجربه ندارد. کانت با طرح دیدگاهی جدید کوشش کرد هم اعتبار عقل و هم تجربه را اثبات کند و نشان دهد که معرفت، حاصل همکاری عقل و حس است. کانت بر آن است که قوه ادراکی انسان، تصویری مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آن‌ها را از راه حس و تجربه به دست نمی‌آورد. به نظر کانت، انسان آن‌چه را که از طریق حس به او می‌رسد، در قالب این مفاهیم درک می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) آن‌چه دکارت را از تجربه‌گرایان جدا کرد، قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی بود که از طریق تجربه قابل دستیابی نبودند و فقط متکی بر استدلال عقلی بودند.

۴) دکارت مخالف با تجربه و علم تجربی نبود و خود او نقش مؤثری در پیشرفت علم در اروپا داشت.

۱۶۵ ۴ ملاصدرا پیوند مستحکمی میان فلسفه و معرفت و حیانی برقرار کرد و اثبات کرد که نه تنها تضاد و تناقضی میان داده‌های مستدل و یقینی عقل و معارف و حیانی وجود ندارد بلکه عقل و وحی تأییدکننده یکدیگر هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) استدلال و منطق، تکیه‌گاه‌های دستگاه فلسفی او محسوب می‌شوند. ۲) اولاً، در فلسفه ملاصدرا، عقل و شهود نسبت به یکدیگر برتری داده نشده‌اند؛ ثانیاً، عقل در هر جایی مورد استفاده قرار نگرفته است؛ بلکه صرفاً در جای خودش و متناسب با موضوعاتی که به آن مربوط است، مورد استفاده قرار گرفته است.

۳) ملاصدرا معتقد بود که اصلاً تعارضی میان عقل و وحی وجود ندارد که بخواهد آن را از بین ببرد. در واقع ملاصدرا نشان داد که میان احکام عقل و شرع، هیچ منافات و تعارضی برقرار نیست؛ نه این‌که تعارضی برقرار است و باید این تعارض را از بین برد.

۱۶۶ ۲ پوزیتیویست‌ها علاوه بر این‌که تنها راه رسیدن به شناخت و معرفت را تجربه می‌دانستند، معتقد بودند که اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار بگیرند، بی‌معنا هستند. بنابر این دیدگاه، مفاهیمی مانند خدا، اختیار، نفس و روح که تجربه درباره نفی یا اثبات آن‌ها نمی‌تواند نظر دهد، معنای روشنی ندارند. لذا اصولاً قابل بررسی علمی نیستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مفاهیم غیرتجربی مانند خدا، روح و ... برای پوزیتیویست‌ها معنای روشنی ندارد و بنابراین چنین مفاهیمی نمی‌توانند در زندگی انسان تأثیر بگذارند. ۳) تجربه‌گرایان به مفاهیم فطری اعتقاد ندارند.

۴) این سخن که تنها روش شناخت، روش حسی و تجربی است، مورد توافق تجربه‌گرایان از جمله پوزیتیویست‌ها و پراگماتیس‌ها است. یگانه ابزار شناخت انسان، حواس است و تنها روش معتبر که به درستی قادر به درک واقعیت است، روش تجربی است.

۱۶۷ ۲ تأثیرپذیری انسان از طبقه اجتماعی خود، مربوط به فلسفه علوم اجتماعی است؛ نه انسان‌شناسی فلسفی.

موضوعات انسان‌شناسی فلسفی

چیستی انسان	جایگاه انسان در جهان	آینده انسان	ویژگی‌های متمایز انسان	هویت انسانی
-------------	----------------------	-------------	------------------------	-------------

۱۷۶ ۲ در قضیه شرطی متصل، اگر مقدم متعدد و چند تا باشد (چند شرط در آن آمده باشد) باعث نمی‌شود که قضیه به چند قضیه دیگر تبدیل شود (به عبارتی موجب تکثر قضیه نیست) اما اگر تالی متعدد و چند تا باشد موجب تکثر قضیه است و به اندازه تعداد تالی، ما قضیه شرطی متصل خواهیم داشت: ۱- اگر عدالت برقرار باشد، فقر کم‌رنگ خواهد بود. ۲- اگر عدالت برقرار باشد، امنیت اقتصادی برقرار خواهد بود. ۳- اگر عدالت برقرار باشد، رضایت برقرار خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «اگر آفتاب بتابد و هوا صاف باشد به پیاده‌روی خواهیم رفت» در این قضیه اگرچه مقدم دارای دو شرط است ولی در کل، یک قضیه محسوب می‌شود، چون تعداد شرط‌های مقدم هر چند تا هم باشد و تالی فقط یک چیز باشد، باز قضیه، یک قضیه محسوب می‌شود. اما در قضیه: «اگر باران بیارد، جاده لغزنده و هوا صاف خواهد شد» چون تالی دو تاست پس این قضیه در اصل دو قضیه است: ۱- اگر باران بیارد، جاده لغزنده خواهد شد. ۲- اگر باران بیارد، هوا صاف خواهد شد.

۲) «اگر برنامه‌ریزی، معلم خوب و تلاش کافی داشته باشید، موفق خواهید شد» این یک قضیه است. اگرچه مقدم دارای سه شرط است ولی در کل یک قضیه محسوب می‌شود. چون تعداد شرط‌های مقدم هر چند تا هم باشد و تالی فقط یک چیز باشد باز یک قضیه محسوب می‌شود.

۴) «اگر کتاب منطق را تهیه کنم و تست کافی بزنم، درصد منطقم بالا خواهد رفت» این یک قضیه است. اگرچه مقدم دارای دو شرط است ولی در کل یک قضیه محسوب می‌شود. چون تعداد شرط‌های مقدم هر چند تا هم باشد و تالی فقط یک چیز باشد باز یک قضیه محسوب می‌شود و قابل تبدیل به چند قضیه نیست.

۱۷۷ ۱ قضیه «یا رنگ غیرسفید و یا غیرسیاه است» مانع‌الرفع است. بنابراین از کذب قطعی هر جزء، صدق قطعی جزء دیگر به دست می‌آید؛ اما از صدق یک جزء، کذب قطعی جزء دیگر به دست نمی‌آید.

۱۷۸ ۳ مقدمه دوم که یک قضیه حملی است، می‌تواند عین یا نقیض هر یک از دو طرف قضیه شرطی باشد. در این قیاس اگر مقدمه دوم تکرار بخشی از مقدمه اول باشد، نتیجه نقیض بخش دیگر مقدمه اول است و اگر مقدمه دوم، نقیض بخشی از مقدمه اول باشد، نتیجه عین بخش دیگر مقدمه اول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مفهوم «نه هر دو و نه هیچ‌کدام» می‌تواند تعبیر دیگری از قضیه شرطی آن باشد، چون نه هر دو جزء قضیه صادق و نه هر دو جزء قضیه کاذب است.

۲) در این قیاس، دو جزء قضیه شرطی، نقیض هم هستند و این قیاس چهار حالت دارد و هر چهار حالت آن معتبر است:

حالت اول:

۱- یا عدد زوج و یا فرد است.

۲- عدد فرد است.

∴ عدد زوج نیست.

حالت دوم:

۱- یا عدد زوج و یا فرد است.

۲- عدد فرد نیست.

∴ عدد زوج است.

حالت سوم:

۱- یا عدد زوج و یا فرد است.

۲- عدد زوج است.

∴ عدد فرد نیست.

۱۷۲ ۴ در کلیه قیاس‌های معتبر شکل سوم، مقدمه اول باید موجبه جزئیه یا موجبه کلیه باشد. در شکل سوم، یکی از مقدمات باید کلیه باشد. وقتی که در یک قیاس اقترانی معتبر شکل سوم، نتیجه سالبه باشد، دارای حالات زیر خواهد بود:

الف) هر الف ب است. هیچ الف ج نیست؛ بعضی ب ج نیست.

ب) بعضی الف ب است. هیچ الف ج نیست؛ بعضی ب ج نیست.

ج) هر الف ب است. بعضی الف ج نیست؛ بعضی ب ج نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در کلیه قیاس‌های معتبر شکل سوم، مقدمه اول باید موجبه جزئیه یا موجبه کلیه باشد.

۲) در کلیه قیاس‌های معتبر شکل سوم، مقدمه اول باید موجبه جزئیه یا موجبه کلیه باشد و الزامی به کلیه بودن مقدمه اول نیست.

۳) در قیاس‌های معتبر شکل سوم هیچ‌گاه محمول در مقدمه اول علامت مثبت نخواهد داشت، چون مقدمه اول موجبه است. در نتیجه محمول مقدمه اول همیشه علامت منفی می‌گیرد.

۱۷۳ ۴ گزینه ۴، یک قضیه شخصیه است. بنابراین موضوع قضایای شخصیه همیشه علامت مثبت (+) می‌گیرند و محمول قضایا اعم از شخصیه و محصوره به کیفیت قضیه بستگی دارد. در قضایای موجبه، محمول علامت منفی (-) و در قضایای سالبه محمول علامت مثبت (+) می‌گیرد. در این قضیه محمول علامت مثبت (+) می‌گیرد، چون قضیه سالبه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) قضیه شخصیه است. بنابراین موضوع قضایای شخصیه همیشه علامت مثبت (+) می‌گیرد اما چون قضیه موجبه است، محمول آن علامت منفی (-) می‌گیرد.

۲) قضیه سالبه جزئیه است. در نتیجه چون سور قضیه جزئی است، موضوع علامت منفی (-) و چون قضیه سالبه است، محمول علامت مثبت (+) می‌گیرد.

۳) قضیه سالبه جزئیه است. در نتیجه چون سور قضیه جزئی است، موضوع علامت منفی (-) می‌گیرد و چون قضیه سالبه است، محمول علامت مثبت (+) می‌گیرد.

۱۷۴ ۱ هر الف ب است. هر ج الف است. ∴ بعضی ب ج است. در این قیاس هر دو مقدمه کلی است اما نتیجه جزئی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) به پاسخ گزینه ۱ رجوع کنید.

۳ و ۴) در یک قیاس معتبر شکل چهارم ممکن است حد وسط در هر دو مقدمه علامت مثبت نداشته باشند و مقدمه دوم هم کلی نباشد؛ هر الف (+) ب است. بعضی ج الف (-) است. ∴ بعضی ب ج است.

۱۷۵ ۱ قیاس استثنایی متصل تالی و معتبر است.

۱- اگر هر الف ب باشد، آن‌گاه بعضی ج د نیست.

۲- هر ج د است. (نقیض تالی)

∴ بعضی الف ب نیست. (نقیض مقدم)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در این استدلال، مغالطه وضع تالی روی داده است. پس استدلال نامعتبر است.

۱- اگر هیچ الف ب نباشد، آن‌گاه هر د ب است.

۲- هر د ب است.

∴ هیچ الف ب نیست.

۳) استدلال نامعتبر است، چون شرط سوم اعتبار قیاس را ندارد: «ج» در نتیجه علامت مثبت و در مقدمات علامت منفی گرفته است.

۴) استدلال نامعتبر است، چون حد وسط در دو مقدمه علامت منفی گرفته است.

حالت چهارم:

۱- یا عدد زوج و یا فرد است.

۲- عدد زوج نیست.

۳- عدد فرد است.

۴) در این قیاس با اثبات هر بخش از قضیه شرطی، نفی بخش دیگر و با نفی هر بخش، اثبات بخش دیگر به دست می‌آید.

۱۷۹) مغالطه رفع مقدم روی داده است، چون از رفع مقدم، رفع تالی را نتیجه گرفته است.

اگر دانش‌آموزی دارای دیپلم انسانی باشد، منطق و فلسفه می‌داند.

فلانی دارای دیپلم انسانی نیست.

منطق و فلسفه نمی‌داند.

۱۸۰) مورد «ج» قیاس استثنایی انفصالی حقیقی است؛ از وضع یک جزء، رفع جزء دیگر قضیه نتیجه گرفته شده است. مورد «د» استدلال قیاس استثنایی اتصالی رفع تالی است و معتبر است، زیرا از رفع تالی، رفع مقدم را نتیجه گرفته است.

تذکره: چون مقدم و تالی قضیه محصوره هستند، باید هم کمیت و هم کیفیت تغییر کند.

اگر هر الف ب است، آن‌گاه هیچ د ج نیست.

اما بعضی د ج است.

۳- بعضی الف ب نیست.

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) نامعتبر است، زیرا مغالطه رفع مقدم محسوب می‌شود؛ چون قیاس استثنایی اتصالی رفع مقدم است و مقدمه دوم آن (در کنکور دروس عمومی حذف نیست) به قرینه حذف شده است.

ب) نامعتبر است، زیرا مغالطه رفع مقدم محسوب می‌شود؛ چون قیاس استثنایی اتصالی رفع مقدم است و نتیجه آن (برای کسب نمره عالی تلاش زیادی نمی‌کنم) به قرینه حذف شده است.

اگر معدل تأثیر قطعی در کنکور داشته باشد، باید برای کسب نمره عالی تلاش زیادی بکنم.

اما معدل فاقد تأثیر قطعی در کنکور است.

۳- برای کسب نمره عالی تلاش زیادی نمی‌کنم.

۱۸۱) ممکن است گاهی به وجود، علم داشته باشیم و نسبت به ماهیت جاهل باشیم ← مثلاً با مشاهده نور، می‌دانیم که در جاده چیزی وجود دارد؛ اما نمی‌دانیم که آن چیست.

ممکن است گاهی به ماهیت، علم داشته باشیم و نسبت به وجود جاهل باشیم ← مثلاً با مطالعه شاهنامه، می‌دانیم که سیمرغ چیست؛ اما نمی‌دانیم که وجود دارد یا نه.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) وجود از اجزای تشکیل‌دهنده ماهیت نیست؛ بلکه وجود و ماهیت دو جنبه مختلف از یک شیء واحد هستند.

۲) شیء خارجی قابل تفکیک به وجود و ماهیت نیست که بگوییم آثار خارجی، فقط به یکی از آن‌ها بازمی‌گردد. افزون بر آن در درس ۱۱ فلسفه دوازدهم خواهید خواند که به نظر برخی فیلسوفان (هم‌چون ملاصدرا) وجود اصیل است و آثار خارجی نهایتاً به هستی موجودات بازمی‌گردد؛ نه ماهیت آن‌ها.

۴) اولاً، گام نخست برای تشخیص مغایرت میان وجود و ماهیت مربوط به اصل واقعیت مستقل از ذهن است که بدیهی بوده و نیازی به اثبات ندارد. ثانیاً، آدمی از طریق مشاهدات حسی نیز می‌فهمد که چیزهایی در جهان خارج وجود دارد و این‌گونه نیست که لزوماً به استدلال عقلانی نیاز داشته باشد.

۱۸۲) ۲) اگر وجود و ماهیت، عین یا شامل یکدیگر باشند؛ هر چیزی در جهان، به محض تصور کردن به وجود می‌آید و در نتیجه همه ماهیت‌های جهان، واجب‌الوجود می‌شوند؛ پس نمی‌توان گفت که واجب‌الوجودها، ناپود شده و به ممتنع‌الوجود تبدیل می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اگر ماهیت، عین وجود باشد؛ یعنی هر ماهیتی که تصور می‌کنیم، در همان لحظه وجود پیدا می‌کند؛ پس وجود هیچ چیزی به دلیل نیاز نداشته و همه حمل‌ها از نوع بی‌نیاز از دلیل خواهد بود.

۳) ماهیت، وجه تمایز میان اشیای جهان است؛ حالا اگر وجود که وجه مشترک میان موجودات است؛ عین ماهیت باشد، پس همه ماهیت‌ها، مانند یکدیگر خواهند بود و دیگر، وجه تمایزی میان آن‌ها معنا نمی‌دهد.

۴) با فرض این‌که وجود و ماهیت، عین یا شامل یکدیگر باشند، تصور وجود هر ماهیتی سبب به وجود آمدن آن ماهیت می‌شود؛ پس اگر امور خیالی مانند دیو، تصور شوند؛ در همان لحظه به وجود خواهند آمد.

۱۸۳) ۲) «کتاب بوستان» و «شعرهایی که در آن نوشته شده است»، صرفاً در عالم ذهن مغایرت دارند و در عالم خارج از ذهن، یک چیز هستند. همان‌طور که وجود و ماهیت، در عالم خارج از ذهن، یک چیز بوده و در ذهن، مغایرت دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱، ۳ و ۴) مغایرت میان مفاهیم موجود در این گزینه‌ها، هم در عالم ذهن و هم در عالم خارج از ذهن است.

۱۸۴) ۲) از نگاه فلسفی، آب، موجودی واحد است که انسان، دو معنا و دو مفهوم مختلف چستی (آب) و هستی (وجود داشتن آب) را از همین یک موجود به دست می‌آورد؛ یعنی در خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم. به عبارت دیگر: «آب» و «وجود» دو مفهوم مختلف و متفاوت از یک موجود هستند. بر این اساس می‌توان گفت که تمایز مفهوم وجود از مفهوم ماهیت و دوگانگی آنها مربوط به ذهن است و چنین نیست که یک شیء در خارج دارای دو جهت و حیثیت واقعی باشد؛ یکی وجود و دیگری ماهیت. (این‌گونه نیست که بخشی از شیء خارجی مربوط به وجود باشد و بخشی مربوط به ماهیت). پس واقعیت‌های خارجی در خارج از ذهن وجود و ماهیتشان قابل جدایی نیست، اما در ذهن (عالم عقل) قابل تفکیک‌اند و مغایر هم هستند، چون در قالب دو مفهوم به ذهن می‌آیند. یعنی واقعیت‌های خارجی اتحاد مصادیقی و اختلاف مفهومی دارند و وجود در مقام مفهوم مغایر با ماهیت است ولی در مقام خارج با آن متحد است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) چنین است که وجود و ماهیت دو مفهوم ذهنی هستند نه یک مفهوم ذهنی.

۳) چنین است که وجود و ماهیت در خارج، یکی هستند و هیچ‌گونه کثرت خارجی ندارند.

۴) چنین است که تصور ما از شکل عین تصور ما از هستی آن نیست.

۱۸۵) ۴) دایره، اصلاً ضلع ندارد که بخواد اضلاع آن، مساوی یا غیرمساوی باشند؛ پس حمل «دارای اضلاع غیرمساوی» بر «دایره»، امتناعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ابتدا گزینه (۱) را ساده‌نویسی کنید ← انسان، حیوان ناطق است ← حمل «حیوان ناطق بودن» بر «انسان»، ضروری است.

۲) پاییز، واقعاً اولین فصل سال شمسی نیست ← حمل «اولین فصل سال شمسی نبودن» بر «پاییز»، ضروری است.

۱۹۰ (۱) هیوم درباره منشأ درک علیت سخن می‌گوید و آن را رد می‌کند. او بیان می‌کند که آدمی چرا به اصل علیت اعتقاد دارد؛ بدین نحو که رخ دادن حوادث متوالی، نوعی حالت روانی را در ذهن انسان ایجاد می‌کند و اصل علیت در ذهن تداعی می‌شود. به عبارت دیگر، هیوم به اصل علیت در جهان خارج اعتقادی ندارد، اما درباره دلیل باور تجربه‌گرایان به اصل علیت حرف زده و آن را تبیین می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) هیوم دلایل غیرتجربی را قبول ندارد و چنانچه چیزی را تجربی نداند، منکر آن می‌شود؛ نه این‌که آن را عقلی بداند.
(۳) هیوم با تجربه‌گرایان هم‌عقیده است که تنها راه شناخت واقعیات، حس و تجربه است؛ پس ابزار مورد استفاده آنان را رد نمی‌کند.
(۴) هیوم، چگونگی تداعی اصل علیت در ذهن انسان را توضیح می‌دهد و می‌گوید که رخ دادن حوادث متوالی، سبب ایجاد نوعی حالت روانی در ذهن انسان شده است.

اقتصاد

۱۹۱ (۳) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ایران باستان
(۲) صفویه
(۴) پهلوی
۱۹۲ (۳) اقدامات محدود مذهبی و ملی، مثل تأسیس دارالفنون (گزینه ۴) و برقراری نظم مالی و اداری توسط امیرکبیر، تأسیس شرکت اسلامی و تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان (گزینه ۱)، تحریم تنباکو و لغو قرارداد رژی (گزینه ۲) و بیانیه‌هایی در حمایت از تولید ملی، متأسفانه چندان اثربخش نبود.

۱۹۳ (۱) اقتصاد یکپارچه و مستقل هماهنگ با لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور در اوایل حکومت صفویه شکل گرفت. ایران در دوران قاجار، فرصت طلایی برای جبران کاستی‌های خود را از دست داد.

در دوره پهلوی، دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند و شکل جدیدتری به خود بگیرد؛ در عین حال، نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد.

۱۹۴ (۲) الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکان‌های خارجی، ضروری است.

ب) مقاوم‌سازی اقتصادی به معنای آن است که مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.

ج) اقتصاد مقاوم، محصول خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر مردمان سخت‌کوشی است که حاضر نیستند زیر سایه بیگانگان زندگی کنند و به آنان وابسته باشند.

(۳) ممکن است مثلث، دارای اضلاع مساوی نباشد ← مثلث مثلث مختلف‌الاضلاع ← حمل «دارای سه ضلع مساوی نبودن» بر «مثلث»، امکانی است.

نکته: به فعل‌ها دقت کنید؛ مثلاً در گزینه (۲) میان عبارت «پاییز، اولین فصل سال شمسی است» و «پاییز، اولین فصل سال شمسی نیست» تفاوت وجود دارد؛ اولی امتناعی و دومی ضروری است.

۱۸۶ (۴) رابطه موضوع و محمول در قضیه «دایره، دارای زاویه است»، امتناعی می‌باشد.

مورچه غول‌پیکر، ممکن‌الوجود است.

۱۸۷ (۲) شرایط بیان‌شده در گزینه (۲) بیان‌کننده ممتنع‌الوجود بالذات است؛ زیرا عقلاً محال است تاسی که شش وجه دارد، عدد هفت را نشان دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به «ممتنع‌الوجود بالغیر» است؛ زیرا «امتناع» به دلیل نبودن علت خارجی است و اگر نور کافی فراهم شود، پذیرش می‌کند.
(۳) مربوط به «ممتنع‌الوجود بالغیر» است؛ زیرا «امتناع» به دلیل نبودن علت خارجی است و اگر منابع کافی فراهم شود، می‌توان تصور کرد که دریای جیوه وجود پیدا می‌کند.

(۴) مربوط به «ممتنع‌الوجود بالغیر» است؛ زیرا «امتناع» به دلیل نبودن علت خارجی است و اگر بارش باران قطع شود و مجدداً شرایط روشن شدن آتش فراهم شود، امکان پدید آمدن آتش وجود دارد.

۱۸۸ (۴) معلول، هیچ‌گاه نمی‌تواند واجب‌الوجود بالذات باشد؛ زیرا واجب‌الوجود بالذات صرفاً خداوند است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برخی علت‌ها نیز واجب‌الوجود بالغیر هستند. مثلاً نجاری که علت ساخت یک میز است، واجب‌الوجود بالغیر است. پس گزینه (۱) از ویژگی‌های اختصاصی معلول نیست.

(۲) معلول نسبت به علت، تأخر ذاتی و وجودی دارد؛ نه تأخر زمانی. به عبارت دیگر، از نظر زمانی آن‌ها هم‌زمان به وجود آمده و تقارن دارند؛ اما از نظر ذاتی، علت بر معلول، اولویت دارد.

(۳) برخی معلول‌ها، فقط در وجود به علت وابستگی دارند؛ نه در بقا. برای مثال اگر تاجر از دنیا برود، میزهای او نابود نمی‌شوند و در بقا به نجار وابسته نیستند.

توجه: مشابه این تست که باید ویژگی اختصاصی چیزی را پیدا کنید، پیش از این نیز در کنکور سراسری مورد سؤال واقع شده است. در حل چنین سؤال‌اتی، توجه کنید که احتمالاً بیش از یک گزینه از نظر محتوایی درست است؛ اما فقط یک گزینه مستقیماً از ویژگی‌های اختصاصی آن مفهوم است.

۱۸۹ (۲) برای این‌که چیزی بتواند علت چیز دیگری شود، باید خودش خارج از حالت تساوی میان وجود و عدم باشد؛ یعنی یا واجب‌الوجود بالذات باشد یا واجب‌الوجود بالغیر.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خداوند یکی از موجودات است؛ اما به واسطه علت پدید نیامده و بی‌نیاز از علت خارجی است.

(۳) علت فقط برای ایجاد معلول لازم است و برای بقای معلول، نیازی نیست علت باقی بماند. برای مثال، یک نجار که میزی را می‌سازد، علت میز است؛ اما ممکن است فوت کند و هم‌چنان میز باقی بماند.

(۴) این گزاره فقط مربوط به «علّة‌العلل» یا «خداوند» یا «واجب‌الوجود بالذات» است و سایر علت‌های جهان را شامل نمی‌شود.

حال با فرمول زیر می‌توانیم نرخ رشد اسمی سال ۲۰۰۱ را به دست آوریم:

$$\frac{GDP \text{ اسمی سال } 2000 - GDP \text{ اسمی سال } 2001}{GDP \text{ اسمی سال } 2000} \times 100$$

$$\Rightarrow \frac{152,850 - 94,000}{94,000} \times 100 = 63$$

(ب) برای به دست آوردن نرخ رشد تولید واقعی در سال ۲۰۰۲، باید ابتدا میزان تولید ناخالص داخلی را در سال‌های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ به دست آوریم:

$$2001 \text{ سال } = (150 \times 450) + (45 \times 1100) = 117,000$$

$$2002 \text{ سال } = (175 \times 450) + (63 \times 1100) = 148,050$$

$$\frac{GDP \text{ واقعی سال } 2001 - GDP \text{ واقعی سال } 2002}{GDP \text{ واقعی سال } 2001} \times 100$$

$$\Rightarrow \frac{148,050 - 117,000}{117,000} \times 100 = 26.5$$

(الف) ۲۰۰ گاهی درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها، قابل ثبت نیست. به همین دلیل، اقتصاددانان برای به دست آوردن اختلاف درآمدی، اختلاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند. در این حالت، هزینه خانوار نماینده درآمد آن است.

(ب) جزء اول: نرخ باروری، جزء سوم: شاخص‌های پایداری محیطی، از مؤلفه‌هایی هستند که در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود.

(ج) به مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده توسط مردم یک کشور، چه در داخل و چه در خارج، تولید ملی می‌گویند.

۱۹۵ جدول‌های اقتصاد بسیار مهم هستند، بهتر است به آن‌ها توجه ویژه‌ای داشته باشید.

شاخص توسعه انسانی (HDI)	امید به زندگی در بدو تولد	سال‌های تحصیل مورد انتظار	میانگین سال‌های مدرسه تحصیلی	درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI)	رتبه HDI
ارزش	سال	سال	سال	دلار PPP	
رتبه‌بندی HDI	۲۰۱۸	۲۰۱۸	۲۰۱۸	۲۰۱۸	۲۰۱۷
توسعه انسانی بسیار بالا					
۱ نروژ	۰/۹۵۴	۸۲/۳	۱۸/۱	۱۲/۶	۶۸/۰۵۹
۲ سوئیس	۰/۹۴۶	۸۳/۶	۱۶/۲	۱۳/۴	۵۹/۳۷۵
۳ ایرلند	۰/۹۴۲	۸۲/۱	۱۸/۸	۱۲/۵	۵۵/۶۶۰
۴ آلمان	۰/۹۳۹	۸۱/۲	۱۷/۱	۱۴/۱	۴۶/۹۴۶
۵ هنگ‌کنگ چین	۰/۹۳۹	۸۴/۷	۱۶/۵	۱۲/۰	۶۰/۲۲۱

شاخص توسعه انسانی (HDI)	امید به زندگی در بدو تولد	سال‌های تحصیل مورد انتظار	میانگین سال‌های مدرسه تحصیلی	درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI)	رتبه HDI
ارزش	سال	سال	سال	دلار PPP	
رتبه‌بندی HDI	۲۰۱۸	۲۰۱۸	۲۰۱۸	۲۰۱۸	۲۰۱۷
توسعه انسانی بالا					
۶۳ مریستان	۰/۷۹۹	۷۵/۸	۱۴/۸	۱۱/۲	۱۵/۲۱۸
۶۴ ترینیداد و توباگو	۰/۷۹۹	۷۳/۴	۱۳/۰	۱۱/۰	۲۸/۴۹۷
۶۵ ایران	۰/۷۹۷	۷۶/۵	۱۴/۷	۱۰/۰	۱۸/۱۶۶
۶۶ جزیره موریتوس	۰/۷۹۶	۷۴/۹	۱۵/۰	۰۹/۴	۲۲/۷۲۴

۱۹۶ (الف) افزایش مراکز تولیدی از مصادیق رشد است.

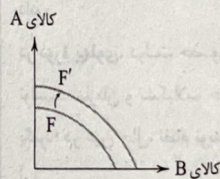
افزایش سطح بهداشت ← از مؤلفه‌های توسعه انسانی می‌باشد.

(ب) کاشت و برداشت سبزی جهت مصرف خانگی از مواردی است که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود.

(ج) یک منشأ رشد اقتصادی، آموزش نیروی انسانی است.

۱۹۷ (۲) در این سؤال منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یافته است:

در نتیجه منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

۱۹۸ (۳)

(الف) سهم دهک پنجم: $6 + 3 = 9 \Rightarrow 9 - 3 = 6$

سهم دهک سوم: $5 = 100 - (2 + 3 + 5 + 9 + 13 + 14 + 15 + 16 + 18)$

(ب) سهم دهک هفتم از درآمد ملی: $85,000 \times 14\% = 11,900$

۱۹۹ (۴) (الف) برای به دست آوردن نرخ رشد تولید اسمی در سال

۲۰۰۱، ابتدا باید میزان تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱ را به دست آوریم:

$$2000 \text{ سال } = (72 \times 450) + (22 \times 1100) = 94,000$$

$$2001 \text{ سال } = (97,500) + (55,250) = 152,850$$